

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA
NA ŚRODOWISKO DLA
„PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
NA LATA 2024-2027
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2028-2031
DLA MIASTA I GMINY WRZEŚNIA”

Autor prognozy:

Kamil Nabagło

Data sporządzenia:

30.07.2024 r.

Podpis autora:

Kamil Nabagło

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA
NA ŚRODOWISKO DLA
„PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
NA LATA 2024-2027
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2028-2031
DLA MIASTA I GMINY WRZEŚNIA”

Września, 2024 r.

SPIS TREŚCI

1	WYKAZ SKRÓTÓW	4
2	WSTĘP	5
2.1	PODSTAWA PRAWNA	5
2.2	POTRZEBA I CEL OPRACOWANIA	5
2.3	OPRACOWANIE TREŚCI PROGNOZY	5
3	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	6
4	INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	10
5	INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY ORAZ PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	28
6	INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	34
7	ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	35
7.1	PODSTAWOWE DANE O MIEŚCIE I GMINIE WRZEŚNIA	35
7.2	JAKOŚĆ POWIETRZA.....	36
7.3	POZIOM HAŁASU.....	39
7.4	POZIOM PÓL ELEKTROMAGENTYCZNYCH	44
7.5	JAKOŚĆ WÓD POWIERZCHNIOWYCH	44
7.6	JAKOŚĆ WÓD PODZIEMNYCH	52
7.7	OCENA RYZYKA POWODZIOWEGO	52
7.8	OCENA ZAGROŻENIA SUSZĄ	53
7.9	STAN INFRASTRUKTURY WODOCIĄGOWO-KANALIZACYJNEJ	55
7.10	ZŁOŻA KOPALIN ORAZ WIELKOŚĆ WYDOBYCIA	56
7.11	JAKOŚĆ GLEB.....	58
7.12	GOSPODARKA ODPADAMI KOMUNALNYMI.....	60
7.13	WYROBY ZAWIERAJĄCE AZBEST	63
7.14	SKŁADOWISKA ODPADÓW.....	64
7.15	FORMY OCHRONY PRZYRODY.....	64
7.16	GOSPODARKA LEŚNA	68
7.17	OCENA RYZYKA WYSTĄPIENIA POWAŻNYCH AWARII	70
7.18	ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE	71
7.19	POTENCJALNE ZMIANY W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	73
8	STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM	73
9	ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŃNIA 2004 R.	74
10	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU.....	75
11	PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO, A W SZCZEGÓLNOŚCI NA: RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ, LUDZI, ZWIERZĘTA, ROŚLINY, WODĘ, POWIETRZE, POWIERZCHNIĘ ZIEMI, KRAJOBRAZ, KLIMAT, ZASOBY NATURALNE,	

	ZABYTKI, DOBRA MATERIALNE Z UWZGLĘDNIENIEM ZALEŻNOŚCI MIĘDZY TYMI ELEMENTAMI ŚRODOWISKA I MIĘDZY ODDZIAŁYWANIAMI NA TE ELEMENTY	78
11.1	ODDZIAŁYWANIA GENEROWANE ZAPISAMI PROJEKTU DOKUMENTU NA ZASOBY, TWORY I SKŁADNIKI PRZYRODY, A TAKŻE CELE OCHRONY WYMIENIONE W ART. 2 UST. 1 USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 O OCHRONIE PRZYRODY ORAZ CELE, PRZEDMIOTY I ZAKAZY OBOWIĄZUJĄCE W ODNIESIENIU DO FORM OCHRONY PRZYRODY I OTULIN, MOŻLIWOŚĆ NEGATYWNEGO ODDZIAŁYWANIA PRZEWIDYWANYCH PRZEZ PROJEKT DOKUMENTU ZAPISÓW NA CELE OCHRONY, PRZEDMIOTY OCHRONY, INTEGRALNOŚĆ OBSZARÓW I SPÓJNOŚĆ EUROPEJSKIEJ SIECI EKOLOGICZNEJ NATURA 2000 W KONTEKŚCIE ZAPISÓW ART. 33 USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY	90
11.2	ODDZIAŁYWANIA GENEROWANEGO ZAPISAMI PROJEKTU DOKUMENTU NA JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH ORAZ ANALIZA MOŻLIWOŚCI NIEOSIĄGNIĘCIA CELÓW ŚRODOWISKOWYCH ZAWARTYCH W PLANIE GOSPODAROWANIA WODAMI NA OBSZARZE DORZECZA DLA ZIDENTYFIKOWANYCH ZĘŚCI WÓD	93
11.3	ANALIZA ODPORNOŚCI USTALEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU NA ZMIANY KLIMATU ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM KLĘSK ŻYWIOŁOWYCH, ANALIZA ODDZIAŁYWANIA NA ZMIENIAJĄCE SIĘ WARUNKI KLIMATYCZNE I ŚRODOWISKOWE NA USTALENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	96
11.4	IDENTYFIKACJA ISTNIEJĄCYCH I ZAMKNIĘTYCH SKŁADOWISK ODPADÓW LUB ICH CZĘŚCI ORAZ TERENÓW, NA KTÓRYCH GROMADZONE BYŁY ODPADY, NA KTÓRYCH WYSTĘPUJE ZAGROŻENIE DLA ŻYCIA I ZDROWIA LUDZI, BEZPIECZEŃSTWA MIENIA LUB ŚRODOWISKA	97
11.5	IDENTYFIKACJA OBSZARÓW, NA KTÓRYCH PROWADZONA BYŁA DZIAŁALNOŚĆ MOGĄCA Z DUŻYM PRAWDOPODOBIEŃSTWEM POWODOWAĆ HISTORYCZNE ZANIECZYSZCZENIE POWIERZCHNI ZIEMI	98
12	ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU.....	99
13	ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE	103
14	SPIS TABEL.....	104
15	SPIS RYSUNKÓW	104

1 WYKAZ SKRÓTÓW

BDL	Bank Danych Lokalnych	PSG	Polska Spółka Gazownictwa
BTS	ang. base transceiver station – stacje bazowe telefonii komórkowej	PSSE	Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
CRFOP	Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody	PSZOK	Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych
GDDKiA	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	PWIS	Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny
GIOŚ	Główny Inspektor Ochrony Środowiska	RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
GPR	Generalny Pomiar Ruchu	RZGW	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
GUS	Główny Urząd Statystyczny	SUW	Stacja Uzdatniania Wody
JCW	jednolita część wód	SWOT	technika analityczna SWOT polega na posegregowaniu posiadanych informacji o danej sprawie na cztery grupy (cztery kategorie czynników strategicznych):
JCWP	jednolita część wód powierzchniowych		S (Strengths) – mocne strony, W (Weaknesses) – słabe strony, O (Opportunities) – szanse, T (Threats) – zagrożenia
JCWPD	jednolita część wód podziemnych		tekst jednolity
JST	Jednostki Samorządu Terytorialnego	t.j.	Unia Europejska
MPZP	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	UE	ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	ustawa ooś	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
OSChR	Okręgowa Stacja Chemiczna – Rolnicza		Wojewódzka Inspekcja Ochrony Środowiska
OZE	odnawialne źródła energii		Zakład Dużego Ryzyka
PEM	pola elektromagnetyczne		
PGW	Państwowe Gospodarstwo Wodne		
PIG-PIB	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy	WFOŚiGW	
PM10	cząstki pyłu zawieszonego o średnicy do 10 µm	WIOŚ	
PM2,5	cząstki pyłu zawieszonego o średnicy do 2,5 µm	ZDR	
POŚ	Program Ochrony Środowiska	ZZR	

2 WSTĘP

2.1 PODSTAWA PRAWNA

Prognoza oddziaływania na środowisko dla „Programu Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września” (zwanego dalej „POŚ” lub „projekt Programu”), została wykonana w ramach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, którą reguluje ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2023 poz. 1094), zwana dalej *ustawą ooś*. Podstawę prawną procesu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stanowi art. 46 i 47 ustawy.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu pismem z dnia 18 kwietnia 2024 r. (znak: WOO-III.411.86.2024.MM.1) uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektu dokumentu. Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Poznaniu pismem z dnia 5 kwietnia 2024 r. (znak: DN-NS.9011.403.2024) również uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektu „Programu Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września”.

Celem procedury jest zatem przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu dokumentu pn. „Program Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września” zgodnie z pismem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 18 kwietnia 2024 r. (znak: WOO-III.411.86.2024.MM.1) oraz zgodnie z pismem Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu z dnia 5 kwietnia 2024 r. (znak: DN-NS.9011.403.2024).

2.2 POTRZEBA I CEL OPRACOWANIA

Procedura strategicznej oceny oddziaływania na środowisko to formalny proces oceny oddziaływania na środowisko projektu POŚ oraz jego zmian. W ramach tej procedury określane jest jak realizacja zapisów analizowanego dokumentu wpłynie na środowisko.

2.3 OPRACOWANIE TREŚCI PROGNOZY

Zgodnie z art. 51 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, prognoza oddziaływania na środowisko:

1. zawiera:
 - a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
 - b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
 - c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
 - d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
 - e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
 - f) oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy,
 - g) datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis

kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów

2. określa, analizuje i ocenia:
 - a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
 - b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
 - c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
 - d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
 - e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy
3. przedstawia:
 - a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
 - b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, o których mowa w art. 51 ust. 2, powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem.

W prognozie oddziaływania na środowisko uwzględnia się informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania.

3 STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognoza oddziaływania na środowisko dla „Program Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września” została wykonana w ramach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, którą reguluje ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2023 poz. 1094 ze zm.). Podstawę prawną procesu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stanowi art. 46 i 47 ustawy. Jest to formalny

proces oceny oddziaływania na środowisko projektu oraz jego zmian. W ramach tej procedury określone jest jak realizacja zapisów analizowanego dokumentu wpłynie na środowisko. Przy sporządzaniu prognozy posłużono się metodą analityczno-syntetyczną.

Program POŚ został sporządzony w oparciu o realizację przepisów krajowego ustawodawstwa, które stanowią, iż wyżej wymieniony dokument powinien być sporządzony nie rzadziej niż co 4 lata. Program składa się z następujących rozdziałów:

1. SPIS TREŚCI,
2. WYKAZ SKRÓTÓW,
3. WSTĘP,
4. STRESZCZENIE,
5. OCENA STANU ŚRODOWISKA,
6. EDUKACJA EKOLOGICZNA,
7. PODSUMOWANIE ZREALIZOWANYCH ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI POLITYKI OCHRONY ŚRODOWISKA W MIEŚCIE I GMINIE WRZEŚNIA W RAMACH DOTYCHCZAS OBOWIĄZUJĄCEGO PROGRAMU,
8. CELE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA, ZADANIA I ICH FINANSOWANIE,
9. SYSTEM REALIZACJI POŚ,
10. OPIS POWIĄZAŃ POŚ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI,
11. PRZEGLĄD ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA,
12. SPIS TABEL,
13. SPIS WYKRESÓW,
14. SPIS RYSUNKÓW.

Miasto i Gmina Września leży w środkowej części województwa wielkopolskiego, w powiecie wrzesińskim. Września jest siedzibą gminy miejsko – wiejskiej oraz powiatu wrzesińskiego. Jednostka sąsiaduje z następującymi gminami: Czarniejewo, Dominowo, Kołaczkowo, Miłosław, Nekla, Niechanowo, Strzałkowo i Witkowo. Gmina znajduje się na skrzyżowaniu ważnych szlaków komunikacyjnych drogowych i kolejowych: Poznań – Warszawa (autostrada A2, węzeł autostradowy, droga krajowa nr 92, linia kolejowa) oraz Gniezno – Jarocin (droga krajowa nr 15 oraz linia kolejowa). Ponadto przez miasto przebiegają dwie drogi wojewódzkie: nr 432: Września – Środa Wielkopolska – Śrem – Leszno oraz nr 442: Września – Pызdry – Gizałki – Kalisz. Samo miasto leży na 52°20' długości geograficznej północnej oraz 17°35' szerokości geograficznej wschodniej na wysokości 90 – 100 m n.p.m.

Na podstawie dokonanej diagnozy stanu środowiska oraz przeprowadzonej analizy SWOT dla poszczególnych obszarów interwencji zawartych w „Programie Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września” zidentyfikowano następujące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r.:

- wzrost natężenia zjawisk ekstremalnych (fale ciepła, fale chłodu, opady nawalne, wichury, susze),
- przekroczenia standardów jakości powietrza [benzo(a)piren oraz ozon],
- dominacja indywidualnych systemów grzewczych,
- zły stan techniczny niektórych odcinków dróg przebiegających przez obszar gminy,
- przebieg dróg o dużym natężeniu ruchu pojazdów (powyżej 3 mln/rok), których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach,
- przekroczenie dopuszczalnej wartości poziomu hałasu kolejowego dla niektórych punktów pomiarowych (rejon linii kolejowej nr 3/E20),
- w przyszłości możliwe niedostosowanie sieci elektroenergetycznej do dynamicznego rozwoju odnawialnych źródeł energii,
- obecność nadajników telefonii komórkowej wytwarzających pole elektromagnetyczne oraz linii elektroenergetycznych najwyższych napięć,

- zły stan wód powierzchniowych,
- ekstremalne i silne zagrożenie suszą,
- dla wszystkich JCWP ryzyko niespełnienia celów środowiskowych zawartych w Planie gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Odry,
- sporadyczne przekroczenia standardów jakości wody przeznaczonej do spożycia,
- duża liczba zbiorników bezodpływowych,
- sporadyczny problem z nielegalnymi wysypiskami odpadów,
- utrzymująca się nadal wysoka ilość wyrobów zawierających azbest kwalifikujących się do usunięcia,
- mała lesistość,
- zmiany klimatyczne negatywnie wpływające na drzewostan.

Założeniem projektu POŚ jest stopniowa eliminacja wyżej wymienionych problemów środowiskowych poprzez realizację zamierzeń o charakterze inwestycyjnym jak i nie inwestycyjnym. Cele i kierunki interwencji projektowanego dokumentu są pochodną zdiagnozowanych na obszarze gminy zagrożeń i problemów w poszczególnych obszarach interwencji – analizy SWOT oraz kierunków działań zaproponowanych w każdym obszarze interwencji. Wyznaczono następujące cele ekologiczne:

- OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW,
- OCHRONA MIESZKAŃCÓW PRZED HAŁASEM,
- UTRZYMANIE POZIOMÓW PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH PONIŻEJ POZIOMÓW DOPUSZCZALNYCH,
- RACJONALNE KORZYSTANIE Z ZASOBÓW WODNYCH,
- UPORZĄDKOWANIE GOSPODARKI WODNO – ŚCIEKOWEJ,
- RACJONALNE I EFEKTYWNE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI KOPALIN ZE ZŁOŻ,
- OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEB,
- ZBILANSOWANY SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI,
- ZWIĘKSZENIE BIORÓŻNORODNOŚCI,
- UTRZYMANIE STANU BRAKU ZAGROŻENIA DLA ŚRODOWISKA I MIESZKAŃCÓW ZE STRONY POWAŻNYCH AWARII.

Program Ochrony Środowiska uwzględnia założenia i cele zawarte w dokumentach nadrzędnych wyższego szczebla, zintegrowanych strategii o charakterze horyzontalnym, dokumentów sektorowych, dokumentów o charakterze programowym/wdrożeniowym oraz pozostałych branżowych programów, planów i strategii na terenie Polski, województwa wielkopolskiego oraz dokumentów lokalnych.

Burmistrz Miasta i Gminy Września zgodnie z art. 18 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, będzie sporządzał co 2 lata raporty z wykonania „Programu Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września”, które przedstawiane będą Radzie Miejskiej we Wrześni, a następnie przekazywane Zarządowi Powiatu Wrzesińskiego.

W prognozie przeanalizowano oddziaływanie zaproponowanych przedsięwzięć do realizacji w ramach „Programu Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września” na poszczególne komponenty środowiska, w tym na zdrowie człowieka z uwzględnieniem zależności między tymi komponentami.

Ustalenia projektu Programu nie spowodują zaistnienia oddziaływania transgranicznego ani oddziaływań skumulowanych. Projekt POŚ dotyczy JST nie sąsiadującej bezpośrednio z innym krajem. Oddziaływania poza granicami kraju nie przewiduje się.

Założenia programowe POŚ mają na celu realizację zadań, po wykonaniu których ma nastąpić poprawa stanu i jakości danego elementu środowiska, bądź będzie utrzymywany dobry stan o ile aktualnie taki został zdiagnozowany, co oznacza, że potencjalne zmiany w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu należy rozpatrywać w kategoriach ubożenia i pogorszenia wybranych komponentów środowiska przyrodniczego Miasta i Gminy Września np. zwiększenie emisji

zanieczyszczeń ze źródeł punktowych i rozproszonych źródeł komunalno-bytowych, pogorszenie stanu technicznego dróg, pogłębienie problemu suszy czy degradacja gleb i powierzchni ziemi (rozdział 7.19).

Określenie zmian stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do zadań inwestycyjnych zaplanowanych w Programie przy braku informacji o sposobie i dokładnych miejscach realizacji poszczególnych przedsięwzięć jest bardzo trudne. Biorąc jednak pod uwagę, że część z planowanych zadań inwestycyjnych wymagać będzie przeprowadzenia osobnych postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do konkretnych warunków środowiskowych przyjęto, że na tym etapie wystarczające będzie omówienie typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków środowiskowych.

Realizując lokalną politykę ochrony środowiska Miasta i Gminy Września, Program ochrony środowiska, a w nim harmonogram realizacyjny, sporządzony został z uwzględnieniem celów zawartych w strategiach i programach (operacyjnych i rozwoju), wynikających z ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Powiązania „Programu Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września” z założeniami obowiązujących dokumentów strategicznych szczebla krajowego, wojewódzkiego, powiatowego i lokalnego zawarte są ROZDZIALE 4 INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI – w tabeli 1.

Przewidywane znaczące oddziaływania przedstawiono w tabeli 15 w rozdziale 11. Próbę identyfikacji i oceny przewidywanych znaczących oddziaływań poszczególnych zadań na środowisko dokonano w tabeli uwzględniając:

- pozytywne / negatywne lub brak oddziaływania,
- bezpośrednio / pośrednie,
- krótkoterminowe / średnioterminowe / długoterminowe,
- stałe / chwilowe,
- wtórne/ skumulowane.

Ocena została dokonana na podstawie symulacji i przewidywanych skutków realizacji konkretnych działań na poszczególne elementy:

1. Obszary Natura 2000,
2. Pomniki przyrody,
3. Różnorodność biologiczna – rośliny i zwierzęta,
4. Ludzie,
5. Woda,
6. Powietrze i klimat,
7. Powierzchnia ziemi,
8. Krajobraz,
9. Zasoby naturalne,
10. Zabytki i dobra materialne.

Podsumowując tabelę należy zaznaczyć, że działania inwestycyjne uwzględnione w „Programie Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września” będą oddziaływać w sposób pozytywny stały i długoterminowy na poszczególne komponenty środowiskowe. Jednak część zadań na etapie ich budowy/realizacji może oddziaływać negatywnie na środowisko. Będą to jednak oddziaływania o charakterze chwilowym i krótkoterminowym oraz w pełni odwracalne.

Prognoza oddziaływania na środowisko zawiera również dodatkowo:

- identyfikację, analizę i ocenę oddziaływań generowanych zapisami projektu dokumentu na zasoby, twory i składniki przyrody, a także cele ochrony wymienione w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody oraz cele, przedmioty i zakazy obowiązujące w odniesieniu do form ochrony przyrody i otulin,
- analizę możliwości negatywnego oddziaływania przewidywanych przez projekt dokumentu zapisów na cele ochrony, przedmioty ochrony, integralność obszarów

i spójność Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 w kontekście zapisów art. 33 ustawy o ochronie przyrody,

- identyfikację, analizę i ocenę oddziaływania generowanego zapisami projektu dokumentu na jednolite części wód powierzchniowych i podziemnych oraz obejmuje analizę możliwości nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza dla zidentyfikowanych części wód,
- analizę odporności ustaleń projektowanego dokumentu na zmiany klimatu ze szczególnym uwzględnieniem klęsk żywiołowych, jak i analizę oddziaływania na zmieniających się warunków klimatycznych i środowiskowych na ustalenia projektowanego dokumentu,
- identyfikację istniejących i zamkniętych składowisk odpadów lub ich części oraz terenów, na których gromadzone były odpady, na których występuje zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi, bezpieczeństwa mienia lub środowiska oraz wskazuje planowane działania mające na celu ograniczenie możliwości rozprzestrzenienia się zanieczyszczeń z terenów innych niż składowiska odpadów, na których gromadzone były odpady,
- identyfikuje obszary, na których prowadzona była działalność mogąca z dużym prawdopodobieństwem powodować historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi, o którym mowa w art. 3 pkt 5a. ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska.

Prognoza przedstawia również rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko. Podstawowym sposobem minimalizacji ewentualnych negatywnych oddziaływań związanych z realizacją POŚ jest przestrzeganie przy realizacji poszczególnych zadań obowiązujących przepisów prawa. Realizacja zaplanowanych zadań w ramach „Programu Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września” ostatecznie wpłynie na poprawę jakości i stanu poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego, jednak w fazie realizacji niektórych inwestycji może dojść do chwilowych i krótkotrwałych negatywnych oddziaływań środowiskowych.

Jako warianty alternatywne dla zaplanowanych przedsięwzięć można rozważać: warianty lokalizacji, warianty konstrukcyjne i technologiczne, warianty organizacyjne czy wariant niezrealizowania inwestycji tzw. wariant „0”. Wariant „0” nie oznacza, że nic się nie zmieni. Konsekwencje związane z brakiem realizacji Programu mogłyby być znacznie dotkliwsze dla środowiska i ludzi. Pewnym jest, iż rozwiązanie alternatywne polegające na braku realizacji „Programu Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września” wpłynie negatywnie na wszystkie komponenty środowiska, ponieważ jak wykazano w niniejszej prognozie, zadania zaplanowane do realizacji w ramach POŚ oddziaływać będą w sposób pozytywny stały i długoterminowy na poszczególne komponenty środowiskowe (zaniechanie ich realizacji pogorszy stan środowiska na terenie Miasta i Gminy Września). Dokument ten ma charakter strategiczny i w związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań, w tym napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

4 INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

Przedmiotem opracowania jest „Program Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września”. W związku z upływem okresu obowiązywania dotychczas obowiązującego Programu ochrony środowiska zaszła konieczność

opracowania tego strategicznego dokumentu na nową perspektywę czasową, zgodnie z obecnie obowiązującymi dokumentacjami strategicznymi i operacyjnymi. Program został sporządzony w oparciu o realizację przepisów krajowego ustawodawstwa, które stanowią, iż wyżej wymieniony dokument powinien być sporządzony nie rzadziej niż co 4 lata. Sporządzony Program składa się z następujących rozdziałów:

1. SPIS TREŚCI,
2. WYKAZ SKRÓTÓW,
3. WSTĘP,
4. STRESZCZENIE,
5. OCENA STANU ŚRODOWISKA,
6. EDUKACJA EKOLOGICZNA,
7. PODSUMOWANIE ZREALIZOWANYCH ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI POLITYKI OCHRONY ŚRODOWISKA W MIEŚCIE I GMINIE WRZEŚNIA W RAMACH DOTYCHCZAS OBOWIĄZUJĄCEGO PROGRAMU,
8. CELE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA, ZADANIA I ICH FINANSOWANIE,
9. SYSTEM REALIZACJI POŚ,
10. OPIS POWIĄZAŃ POŚ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI,
11. PRZEGLĄD ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA,
12. SPIS TABEL,
13. SPIS WYKRESÓW,
14. SPIS RYSUNKÓW.

Cele i kierunki interwencji projektowanego dokumentu są pochodną zdiagnozowanych na obszarze gminy zagrożeń i problemów w poszczególnych obszarach interwencji – analizy SWOT oraz kierunków działań zaproponowanych w każdym obszarze interwencji. W ramach opracowania POŚ konieczne było wyznaczenie szczegółowych zadań w poszczególnych obszarach interwencji, po wykonaniu których ma nastąpić poprawa stanu i jakości danego elementu środowiska, bądź będzie utrzymywany dobry stan o ile aktualnie taki został zdiagnozowany. Zaplanowano konkretne zadania ekologiczne, czyli przedsięwzięcia bądź czynności organizacyjno-administracyjne prowadzące do realizacji wyznaczonych celów ekologicznych i kierunków interwencji.

Poprzez realizację tych działań ekologicznych można będzie osiągnąć wymierną poprawę środowiska przyrodniczego w wyznaczonych obszarach interwencji, mierzoną za pomocą wskaźników środowiskowych (mierników realizacji).

Wyznaczono następujące cele ekologiczne:

- OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW,
- OCHRONA MIESZKAŃCÓW PRZED HAŁASEM,
- UTRZYMANIE POZIOMÓW PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH PONIŻEJ POZIOMÓW DOPUSZCZALNYCH,
- RACJONALNE KORZYSTANIE Z ZASOBÓW WODNYCH,
- UPORZĄDKOWANIE GOSPODARKI WODNO – ŚCIEKOWEJ,
- RACJONALNE I EFEKTYWNE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI KOPALIN ZE ZŁÓŻ,
- OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEB,
- ZBILANSOWANY SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI,
- ZWIĘKSZENIE BIORÓŻNORODNOŚCI,
- UTRZYMANIE STANU BRAKU ZAGROŻENIA DLA ŚRODOWISKA I MIESZKAŃCÓW ZE STRONY POWAŻNYCH AWARII.

Program Ochrony Środowiska uwzględnia założenia i cele zawarte w dokumentach nadrzędnych wyższego szczebla, zintegrowanych strategii o charakterze horyzontalnym, dokumentów sektorowych, dokumentów o charakterze programowym/wdrożeniowym oraz pozostałych branżowych programów, planów i strategii na terenie Polski, województwa wielkopolskiego oraz dokumentów lokalnych. Analiza zgodności celów dokumentu z dokumentami nadrzędnymi przedstawiona została w tabeli 1.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA NA LATA 2024-2027
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2028-2031 DLA MIASTA I GMINY WRZEŚNIA”

Tabela 1. Analiza zgodności celów „Programu Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września” z dokumentami nadrzędnymi

Nadrzędny dokument strategiczny		Program Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
DOKUMENTY SZCZEBŁA KRAJOWEGO			
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) – obszary wpływające na osiągnięcie celów Strategii – Środowisko (określone kierunki interwencji):	Zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych i osiągnięcie wysokiej jakości wód	RACJONALNE KORZYSTANIE Z ZASOBÓW WODNYCH	np. Budowa zbiorników retencyjnych na wody opadowe na terenie gminy Września, Bieżąca konserwacja infrastruktury z zakresu utrzymania wód i urządzeń wodnych
	Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania	OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	np. Wymiana niskosprawnych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych oraz ich termomodernizacja (realizacja Programu Priorytetowego "Czyste Powietrze"), Rozwój sieci ciepłowniczej (w tym: wykonanie odwiertu geotermalnego)
	Ochrona gleb przed degradacją	OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEB	np. Uwzględnienie zagadnień zabezpieczenia gruntów rolnych i leśnych przed zmianą zagospodarowania w planowaniu przestrzennym, Identyfikacja osuwisk oraz prowadzenie takiego rejestru, Monitoring nieczynnego składowiska odpadów w miejscowości Bardo
	Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego (podniesienie skuteczności ochrony przestrzeni szczególnie cennej ze względów przyrodniczych i krajobrazowych)	ZWIĘKSZENIE BIORÓŻNORODNOŚCI	np. Pielęgnacja, ochrona i rozwój istniejącej zieleni urządzonej (w tym: Rewitalizacja skweru zieleni wzdłuż rzeki Wrześnicy na odcinku pomiędzy ul. Miłosławską, a ul. Opieszyn we Wrześni, Rozwój zielono – niebieskiej infrastruktury w mieście Września w obszarze parku im. Dzieci Wrzesińskich oraz skweru przy ul. Harcerskiej w celu zwiększenia odporności na zmiany klimatu), Inwentaryzacja, bieżąca ochrona istniejących pomników przyrody oraz tworzenie nowych form ochrony przyrody
	Zarządzanie zasobami geologicznymi (zapewnienie ochrony i racjonalnego użytkowania złóż)	RACJONALNE I EFEKTYWNE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI KOPALIN ZE ZŁÓŻ	Udzielanie koncesji na wydobywanie kopalin po szczegółowym rozpoznaniu, Rekultywacja obszarów poeksploatacyjnych oraz prowadzenie monitoringu poeksploatacyjnego
	Gospodarka odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami	ZBILANSOWANY SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI	np. Rozbudowa Gminnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą, Zorganizowanie prawidłowego odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych
	Oddziaływanie na jakość życia w zakresie klimatu akustycznego i oddziaływania pól elektromagnetycznych (zapewnienie odpowiednich poziomów ochrony przed skutkami oddziaływań pól elektromagnetycznych).	UTRZYMANIE POZIOMÓW PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH PONIŻEJ POZIOMÓW DOPUSZCZALNYCH, OCHRONA MIESZKAŃCÓW PRZED HAŁASEM	np. Budowa ścieżek pieszo-rowerowych/chodników z dopuszczeniem ruchu rowerów (drogi dla pieszych i rowerów) (w tym: Bierzglin, Bierzglin - Sołeczno, Białężyce – Chocicza Wielka, ul. Miodowej w Przyborkach), Modernizacja, budowa i przebudowa dróg powiatowych (w tym: Rozbudowa odcinka drogi powiatowej nr 2948P Września - Gozdowo – Graboszewo w m. Września,

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA NA LATA 2024-2027
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2028-2031 DLA MIASTA I GMINY WRZEŚNIA”

Nadrzędny dokument strategiczny		Program Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
			Przebudowa drogi powiatowej nr 2926P Gozdowo - Nowa Wieś Królewska), Kontrola instalacji emitujących PEM, Uwzględnienie zagadnienia ochrony przed polami elektromagnetycznymi w planowaniu przestrzennym
Polityka energetyczna Polski do 2040 roku	CEL SZCZEGÓŁOWY 3. Dywersyfikacja dostaw i rozbudowa infrastruktury sieciowej gazu ziemnego, ropy naftowej i paliw ciekłych	OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I DOBREJ JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	np. Rozwój sieci gazowej (w tym: Wrzeșińska Strefa Aktywności Gospodarczej oraz odcinek Witkowo-Września)
	CEL SZCZEGÓŁOWY 6. Rozwój odnawialnych źródeł energii	OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I DOBREJ JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	np. Promocja stosowania odnawialnych źródeł energii
	CEL SZCZEGÓŁOWY 7. Rozwój ciepłownictwa i kogeneracji	OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I DOBREJ JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	np. Rozwój sieci ciepłowniczej (w tym: wykonanie odwiertu geotermalnego)
	CEL SZCZEGÓŁOWY 8. Poprawa efektywności energetycznej	OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I DOBREJ JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	np. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej (w tym: modernizacja energetyczna budynków SSP nr 1 we Wrześni, budynku SSP w Marzeninie, budynku SSP w Otocznej, budynku SSP w Chwalibogowie, hali sportowej przy SSP nr 6 we Wrześni)
Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030	Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska	OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I DOBREJ JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	np. Modernizacja oświetlenia ulicznego
	Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich	RACJONALNE KORZYSTANIE Z ZASOBÓW WODNYCH	np. Budowa zbiorników retencyjnych na wody opadowe na terenie gminy Września, Budowa zbiornika retencyjnego "Gozdowo" na Wrześni
	Cel 3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu	OCHRONA MIESZKAŃCÓW PRZED HAŁASEM	np. Budowa ścieżek pieszo-rowerowych/chodników z dopuszczeniem ruchu rowerów (drogi dla pieszych i rowerów) (w tym: Bierzplin, Bierzplin - Sołeczno, Białężyce – Chocicza Wielka, ul. Miodowej w Przyborkach), Wprowadzanie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących standardów akustycznych dla poszczególnych terenów
	Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu	wszystkie cele mają za zadanie realizację zrównoważonego rozwoju na obszarze	wszystkie zadania

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA NA LATA 2024-2027
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2028-2031 DLA MIASTA I GMINY WRZEŚNIA”

Nadrzędny dokument strategiczny		Program Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
	Cel 5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu promowanie innowacji na poziomie działań organizacyjnych i zarządczych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu	OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I DOBREJ JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW oraz RACJONALNE KORZYSTANIE Z ZASOBÓW WODNYCH	np. Promocja stosowania odnawialnych źródeł energii, Budowa zbiorników retencyjnych na wody opadowe na terenie gminy Września
	Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu	OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I DOBREJ JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	np. Promocja stosowania odnawialnych źródeł energii
VI aktualizacja Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych	Głównym celem AKPOŚK 2022 jest określenie nakładów inwestycyjnych w obszarze gospodarki ściekowej niezbędnych do uzyskania przez aglomeracje o RLM \geq 2 000 zgodności z warunkami dyrektywy 91/271/EWG	UPORZĄDKOWANIE GOSPODARKI WODNO - ŚCIEKOWEJ	np. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Września, Budowa sieci wodociągowej na terenie Gminy Września, Modernizacja, rozbudowa i przebudowa oczyszczalni ścieków we Wrześni
Krajowy plan gospodarki odpadami 2028	Główne cele wskazane w dokumencie to m.in.: <ul style="list-style-type: none"> – szeroko pojęte zapobieganie powstawaniu odpadów, ze szczególnym uwzględnieniem żywności, – wspieranie działań w zakresie ponownego użycia produktu, – dążenie do 55% dla 2025 r. i 65% dla 2035 r. poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła pochodzących ze strumieni odpadów komunalnych, – minimalizacja składowanych odpadów do poziomu 30% w 2025 r. i 10% w 2035 r., – utrzymanie dotychczasowego trendu w zakresie celu dotyczącego zmniejszenia ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska tak, aby nie było 	ZBILANSOWANY SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI	Zorganizowanie prawidłowego odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych, Promowanie budowy przydomowych kompostowników, Rozbudowa Gminnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą, Budowa stacji przeładunkowej, Edukacja mieszkańców Gminy w zakresie ograniczania ilości wytwarzanych odpadów, prawidłowego postępowania z odpadami oraz ochrony środowiska przed odpadami, Demontaż i utylizacja wyrobów zawierających azbest

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA NA LATA 2024-2027
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2028-2031 DLA MIASTA I GMINY WRZEŚNIA”

Nadrzędny dokument strategiczny		Program Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
	<p>składowanych więcej niż 35% masy tych odpadów w stosunku do masy wytworzonych w 1995 r.,</p> <ul style="list-style-type: none"> – zapewnienie utrzymania poziomów wydajności recyklingu zużytych baterii i akumulatorów, – osiągnięcie odpowiedniego poziomu odzysku i recyklingu odpadów powstających z produktów, m.in. odpadów opakowaniowych, zużytych opon, olejów odpadowych, – dokończenie likwidacji mogiłników zawierających przeterminowane ŚOR i inne odpady niebezpieczne, – zwiększenie udziału odpadów poddawanych procesom odzysku, – zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz postępowania z odpadami. 		
ciąg dalszy na następnej stronie			

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA NA LATA 2024-2027
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2028-2031 DLA MIASTA I GMINY WRZEŚNIA”

Nadrzędny dokument strategiczny		Program Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 r. (z perspektywą do 2030 r. oraz do 2040 r.)	<ol style="list-style-type: none"> utrzymanie priorytetu poprawy jakości powietrza oraz rozwój systemu oceny jakości powietrza poprzez zwiększenie liczby stacji pomiarowych uwzględnionych w pomiarach jakości powietrza w ramach PMŚ, ograniczenie wielkości emisji zanieczyszczeń powietrza z sektora bytowo-komunalnego, ograniczenie wielkości emisji zanieczyszczeń powietrza z sektora transportu drogowego, ograniczenie poziomu zanieczyszczeń powietrza w miastach, polityka miejska, edukacja ekologiczna, zapewnienie finansowania przedsięwzięć ukierunkowanych na poprawę jakości powietrza, ograniczanie emisji zanieczyszczeń powietrza z pozostałych sektorów mających wpływ na stan powietrza, z uwzględnieniem działań w obszarze sektora bytowo-komunalnego na obszarach wiejskich. 	OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	<p>Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej (w tym: modernizacja energetyczna budynków SSP nr 1 we Wrześni, budynku SSP w Marzeninie, budynku SSP w Otocznej, budynku SSP w Chwalibogowie, hali sportowej przy SSP nr 6 we Wrześni)</p> <p>Wymiana niskosprawnych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych oraz ich termomodernizacja (realizacja Programu Priorytetowego "Czyste Powietrze")</p> <p>Rozwój sieci gazowej (w tym: Wrzeșińska Strefa Aktywności Gospodarczej oraz odcinek Witkowo-Września)</p> <p>Rozwój sieci ciepłowniczej (w tym: wykonanie odwiertu geotermalnego)</p> <p>Kształtowanie zasad korzystania z określonych źródeł ciepła w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego</p> <p>Modernizacja oświetlenia ulicznego</p> <p>Wnikliwe prowadzenie postępowań dotyczących wydawania pozwoleń na emisję gazów i pyłów</p> <p>Promocja stosowania odnawialnych źródeł energii</p>

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA NA LATA 2024-2027
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2028-2031 DLA MIASTA I GMINY WRZEŚNIA”

Nadrzędny dokument strategiczny		Program Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry	<ol style="list-style-type: none"> 1. przywrócenie drożności rzek dla migracji ryb, 2. przywrócenie połączenia pomiędzy korytami rzeki, a terenami zalewowymi w ich dolinach, 3. poprawa warunków morfologicznych (siedliskowych) w korytach rzek oraz przepływu wód celem polepszania warunków bytowania dla organizmów wodnych, 4. poprawa jakości wód i ograniczeniu dopływu zanieczyszczeń pochodzących z rolnictwa, ścieków komunalnych i przemysłowych, 5. spełnienie wymagań koniecznych dla przyrodniczych obszarów chronionych. 	RACJONALNE KORZYSTANIE Z ZASOBÓW WODNYCH	np. Bieżąca konserwacja infrastruktury z zakresu utrzymania wód i urządzeń wodnych, Naprawa i konserwacja systemu melioracyjnego oraz udrażnianie rowów melioracyjnych, Budowa zbiorników retencyjnych na wody opadowe na terenie gminy Września
Plan przeciwdziałania skutkom suszy	<ol style="list-style-type: none"> 1. budowa oraz przebudowa urządzeń melioracyjnych, 2. realizacja działań inwestycyjnych w zakresie kształtowania zasobów wodnych przez zwiększenie sztucznej retencji, 3. realizacja przedsięwzięć zmierzających do zwiększenia i odtwarzania naturalnej retencji, 4. zwiększenie ilości i czasu retencji wód na gruntach rolnych, 5. zwiększenie retencji naturalnej i sztucznej na gruntach leśnych, 6. retencja i zagospodarowanie wód opadowo-roztopowych na terenach zurbanizowanych. 	RACJONALNE KORZYSTANIE Z ZASOBÓW WODNYCH	np. Budowa zbiorników retencyjnych na wody opadowe na terenie gminy Września, Naprawa i konserwacja systemu melioracyjnego oraz udrażnianie rowów melioracyjnych

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA NA LATA 2024-2027
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2028-2031 DLA MIASTA I GMINY WRZEŚNIA”

Nadrzędny dokument strategiczny		Program Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej	Cel szczegółowy: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego (I)	wszystkie cele ekologiczne	wszystkie zadania
	Cel szczegółowy: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska (II)		
	Cel szczegółowy: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych (III)		
	Cel szczegółowy: Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa (IV)		
	Cel szczegółowy: Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska (V)		
DOKUMENTY SZCZEBŁA WOJEWÓDZKIEGO			
Program ochrony środowiska dla województwa wielkopolskiego do roku 2030	Dobra jakość powietrza atmosferycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm w strefach	OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	np. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej (w tym: modernizacja energetyczna budynków SSP nr 1 we Wrześni, budynku SSP w Marzeninie, budynku SSP w Otocznej, budynku SSP w Chwalibogowie, hali sportowej przy SSP nr 6 we Wrześni), Wymiana niskosprawnych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych oraz ich termomodernizacja (realizacja Programu Priorytetowego "Czyste Powietrze"), Rozwój sieci ciepłowniczej (w tym: wykonanie odwiertu geotermalnego)
	Adaptacja do zmian klimatu	RACJONALNE KORZYSTANIE Z ZASOBÓW WODNYCH	np. Budowa zbiorników retencyjnych na wody opadowe na terenie gminy Września, Budowa zbiornika retencyjnego "Gozdowo" na Wrześnicy
	Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych	OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	np. Wnikliwe prowadzenie postępowań dotyczących wydawania pozwoleń na emisję gazów i pyłów, Wymiana niskosprawnych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych oraz ich termomodernizacja (realizacja Programu Priorytetowego "Czyste Powietrze")

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA NA LATA 2024-2027
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2028-2031 DLA MIASTA I GMINY WRZEŚNIA”

Nadrzędny dokument strategiczny		Program Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
	Dobry stan klimatu akustycznego, brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu	OCHRONA MIESZKAŃCÓW PRZED HAŁASEM	wszystkie zadania związane z modernizacją, przebudową dróg
	Zmniejszenie liczby osób narażonych na ponadnormatywny hałas	OCHRONA MIESZKAŃCÓW PRZED HAŁASEM	wszystkie zadania związane z modernizacją, przebudową dróg
	Utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych na poziomach nieprzekraczających wartości dopuszczalnych	UTRZYMANIE POZIOMÓW PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH PONIŻEJ POZIOMÓW DOPUSZCZALNYCH	np. Kontrola instalacji emitujących PEM
	Zwiększenie retencji wodnej województwa	RACJONALNE KORZYSTANIE Z ZASOBÓW WODNYCH	np. Budowa zbiornika retencyjnego "Gozdowo" na Wrześnicy
	Racjonalizacja i ograniczenie zużycia wody	RACJONALNE KORZYSTANIE Z ZASOBÓW WODNYCH	np. Budowa zbiorników retencyjnych na wody opadowe na terenie gminy Września
	Przeciwdziałanie skutkom suszy	RACJONALNE KORZYSTANIE Z ZASOBÓW WODNYCH	np. Bieżąca konserwacja infrastruktury z zakresu utrzymania wód i urządzeń wodnych
	Osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód	UPORZĄDKOWANIE GOSPODARKI WODNO - ŚCIEKOWEJ	np. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Września, Budowa sieci wodociągowej na terenie Gminy Września, Modernizacja, rozbudowa i przebudowa oczyszczalni ścieków we Wrześni
	Poprawa jakości wody	UPORZĄDKOWANIE GOSPODARKI WODNO - ŚCIEKOWEJ	np. Modernizacja, rozbudowa i przebudowa oczyszczalni ścieków we Wrześni
	Wyrównanie dysproporcji pomiędzy stopniem zwodociągowania i skanalizowania na terenach wiejskich	UPORZĄDKOWANIE GOSPODARKI WODNO - ŚCIEKOWEJ	np. Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Września, Budowa sieci wodociągowej na terenie Gminy Września
	Ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas wydobycia kopalin	RACJONALNE I EFEKTYWNE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI KOPALIN ZE ŻŁÓŻ	np. Udzielanie koncesji na wydobywanie kopalin po szczegółowym rozpoznaniu
	Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych	RACJONALNE I EFEKTYWNE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI KOPALIN ZE ŻŁÓŻ	np. Rekultywacja obszarów poeksploatacyjnych oraz prowadzenie monitoringu poeksploatacyjnego
	Ochrona gleb przed degradacją, utrzymanie dobrej jakości gleb	OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEB	np. Uwzględnienie zagadnień zabezpieczenia gruntów rolnych i leśnych przed zmianą zagospodarowania w planowaniu przestrzennym
	Rekultywacja i rewitalizacja terenów zdegradowanych	OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEB	np. Monitoring nieczynnego składowiska odpadów w miejscowości Bardo

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA NA LATA 2024-2027
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2028-2031 DLA MIASTA I GMINY WRZEŚNIA”

Nadrzędny dokument strategiczny		Program Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
	Redukcja ilości wytwarzanych odpadów, w szczególności zmieszanych odpadów komunalnych	ZBILANSOWANY SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI	np. Zorganizowanie prawidłowego odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych, Promowanie budowy przydomowych kompostowników
	Ograniczenie ilości odpadów komunalnych przekazywanych do składowania	ZBILANSOWANY SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI	np. Rozbudowa Gminnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą
	Ograniczenie nielegalnego obrotu odpadami	ZBILANSOWANY SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI	np. Edukacja mieszkańców Gminy w zakresie ograniczania ilości wytwarzanych odpadów, prawidłowego postępowania z odpadami oraz ochrony środowiska przed odpadami
	Zwiększenie lesistości województwa i zachowanie dobrego stanu terenów leśnych	ZWIĘKSZENIE BIORÓŻNORODNOŚCI	np. Pielęgnacja, ochrona i rozwój istniejącej zieleni urządzonej (w tym: Rewitalizacja skweru zieleni wzdłuż rzeki Wrześnicy na odcinku pomiędzy ul. Miłosławską, a ul. Opieszyn we Wrześni, Rozwój zielono – niebieskiej infrastruktury w mieście Września w obszarze parku im. Dzieci Wrześnińskich oraz skweru przy ul. Harcerskiej w celu zwiększenia odporności na zmiany klimatu), Inwentaryzacja, bieżąca ochrona istniejących pomników przyrody oraz tworzenie nowych form ochrony przyrody
	Zachowanie różnorodności biologicznej	ZWIĘKSZENIE BIORÓŻNORODNOŚCI	np. Pielęgnacja, ochrona i rozwój istniejącej zieleni urządzonej (w tym: Rewitalizacja skweru zieleni wzdłuż rzeki Wrześnicy na odcinku pomiędzy ul. Miłosławską, a ul. Opieszyn we Wrześni, Rozwój zielono – niebieskiej infrastruktury w mieście Września w obszarze parku im. Dzieci Wrześnińskich oraz skweru przy ul. Harcerskiej w celu zwiększenia odporności na zmiany klimatu)
	Brak incydentów o znamionach poważnej awarii	UTRZYMANIE STANU BRAKU ZAGROŻENIA DLA ŚRODOWISKA I MIESZKAŃCÓW ZE STRONY POWAŻNYCH AWARII	np. Kontrola zakładów przemysłowych stwarzających zagrożenie dla środowiska, Dofinansowanie działających na terenie Gminy Straży Pożarnych

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA NA LATA 2024-2027
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2028-2031 DLA MIASTA I GMINY WRZEŚNIA”

Nadrzędny dokument strategiczny		Program Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
	Świadome ekologicznie społeczeństwo	UTRZYMANIE STANU BRAKU ZAGROŻENIA DLA ŚRODOWISKA I MIESZKAŃCÓW ZE STRONY POWAŻNYCH AWARII, ZBILANSOWANY SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI, OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I DOBREJ JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	np. Organizacja konkursów o tematyce pożarnej i bezpieczeństwa w szkołach, Edukacja mieszkańców Gminy w zakresie ograniczania ilości wytwarzanych odpadów, prawidłowego postępowania z odpadami oraz ochrony środowiska przed odpadami, Promocja stosowania odnawialnych źródeł energii
	Zapewnienie aktualnych i wiarygodnych informacji o stanie środowiska	OCHRONA MIESZKAŃCÓW PRZED HAŁASEM, UTRZYMANIE POZIOMÓW PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH PONIŻEJ POZIOMÓW DOPUSZCZALNYCH, RACJONALNE KORZYSTANIE Z ZASOBÓW WODNYCH	np. Prowadzenie pomiarów natężenia ruchu w ramach Generalnego Pomiaru Ruchu, Monitorowanie poziomów pól elektromagnetycznych, Monitoring jakości wód powierzchniowych i podziemnych
Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku	W kontekście polityki ochrony środowiska szczególnie istotne są następujące cele operacyjne: <ul style="list-style-type: none"> – Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa, – Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski, – Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej. 	wszystkie cele ekologiczne	wszystkie zadania wpisują się racjonalną politykę ochrony środowiska
Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej	Omawiany obszar jest objęty „Programem ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej” przyjętym uchwałą nr XXI/391/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r. W dokumencie przedstawiono możliwe do podjęcia działania, których realizacja może skutkować redukcją poziomów analizowanych zanieczyszczeń w powietrzu, do poziomów nieprzekraczających poziomów dopuszczalnych lub docelowych substancji, tj.:	przede wszystkim OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej (w tym: modernizacja energetyczna budynków SSP nr 1 we Wrześni, budynku SSP w Marzeninie, budynku SSP w Otocznej, budynku SSP w Chwalibogowie, hali sportowej przy SSP nr 6 we Wrześni) Wymiana niskosprawnych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych oraz ich termomodernizacja (realizacja Programu Priorytetowego "Czyste Powietrze")

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA NA LATA 2024-2027
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2028-2031 DLA MIASTA I GMINY WRZEŚNIA”

Nadrzędny dokument strategiczny		Program Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
	<ul style="list-style-type: none"> – ograniczenie emisji z ogrzewania indywidualnego w komunalnym zasobie mieszkaniowym i budynkach użyteczności publicznej, – zachęty finansowe na modernizację budynków mieszkalnych oraz na wymianę kotłów, pieców i palenisk, – inwentaryzacja źródeł ogrzewania indywidualnego, – kontrola realizacji uchwały ograniczającej stosowanie paliw stałych, – termomodernizacja budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej, – obniżenie emisji komunikacyjnej poprzez regularne utrzymywanie czystości ulic oraz zakaz używania spalinowych i elektrycznych dmuchaw do liści w gminach miejskich i miastach w gminach miejsko-wiejskich, – ochrona i zwiększanie udziału zieleni w przestrzeni gmin miejskich, – edukacja ekologiczna, – zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego. 		<p>Rozwój sieci gazowej (w tym: Wrzeșińska Strefa Aktywności Gospodarczej oraz odcinek Witkowo-Września)</p> <p>Rozwój sieci ciepłowniczej (w tym: wykonanie odwiertu geotermalnego)</p> <p>Kształtowanie zasad korzystania z określonych źródeł ciepła w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego</p> <p>Modernizacja oświetlenia ulicznego</p> <p>Wnikliwe prowadzenie postępowań dotyczących wydawania pozwoleń na emisję gazów i pyłów</p> <p>Promocja stosowania odnawialnych źródeł energii</p>
<p>uchwała antysmogowa – uchwała nr XXXIX/941/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia, na obszarze województwa wielkopolskiego, ograniczeń lub</p>	<p>Głównym celem uchwały jest wprowadzenie odpowiednich regulacji w zakresie eksploatacji instalacji spalania paliw, które przyczynią się do poprawy jakości powietrza w województwie wielkopolskim.</p>	<p>przede wszystkim OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW</p>	<p>Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej (w tym: modernizacja energetyczna budynków SSP nr 1 we Wrześni, budynku SSP w Marzeninie, budynku SSP w Otocznej, budynku SSP w Chwalibogowie, hali sportowej przy SSP nr 6 we Wrześni)</p> <p>Wymiana niskosprawnych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych oraz ich termomodernizacja (realizacja Programu Priorytetowego "Czyste Powietrze")</p> <p>Rozwój sieci gazowej (w tym: Wrzeșińska Strefa Aktywności Gospodarczej oraz odcinek Witkowo-Września)</p> <p>Rozwój sieci ciepłowniczej (w tym: wykonanie odwiertu geotermalnego)</p>

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA NA LATA 2024-2027
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2028-2031 DLA MIASTA I GMINY WRZEŚNIA”

Nadrzędny dokument strategiczny		Program Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw			<p>Kształtowanie zasad korzystania z określonych źródeł ciepła w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego</p> <p>Modernizacja oświetlenia ulicznego</p> <p>Wnikliwe prowadzenie postępowań dotyczących wydawania pozwoleń na emisję gazów i pyłów</p> <p>Promocja stosowania odnawialnych źródeł energii</p>
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego 2020 +	<p>W ramach dokumentu określono 8 następujących celów polityki przestrzennej, dla których określono kierunki zagospodarowania przestrzennego:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtowanie spójnej przestrzeni osadniczej, 2. Ochrona walorów przyrodniczych, 3. Kształtowanie i racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska przyrodniczego, 4. Ochrona potencjału kulturowego i krajobrazu oraz rozwój konkurencyjnych form turystyki i rekreacji, 5. Zrównoważony rozwój rolnictwa, 6. Poprawa dostępności komunikacyjnej województwa, 7. Rozwój efektywnej i innowacyjnej infrastruktury technicznej, 8. Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego i przeciwdziałanie zagrożeniom. 	wszystkie cele	wszystkie zadania
DOKUMENTY POWIATOWE			
Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Wrzeșińskiego na lata 2021 – 2024	<p>Przyjęte do realizacji cele w ramach poszczególnych obszarów interwencji to:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poprawa i ochrona jakości powietrza, – Poprawa klimatu akustycznego środowiska, – Ochrona przed PEM, – Ochrona przed skutkami zjawisk ekstremalnych, 	wszystkie cele	Zaproponowane w „Programie Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września” cele są w pełni komplementarne z przedstawionymi w Programie ochrony środowiska szczebla powiatowego

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA NA LATA 2024-2027
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2028-2031 DLA MIASTA I GMINY WRZEŚNIA”

Nadrzędny dokument strategiczny		Program Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
z perspektywą na lata 2025 — 2028"	<ul style="list-style-type: none"> – Poprawa i ochrona jakości wód powierzchniowych i podziemnych, – Prowadzenie gospodarki wodnościekowej w sposób zapewniający ochronę jakości wód, – Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi, – Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym, – Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, – Ochrona zasobów przyrodniczych, – Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków 		
Strategia rozwoju powiatu wrzeńskiego do roku 2030	<p>Cele określone w Strategii rozwoju powiatu wrzeńskiego do roku 2030 wynikają z przyjętej wizji i zdefiniowanej misji rozwoju. Dla urzeczywistnienia celów w wyłonionych obszarach strategicznych zostały sformułowane cele strategiczne, cele operacyjne, które uszczegóławiają kierunki działania. Należy je traktować jako ogólne ramy koncentracji aktywności programowej, finansowej i organizacyjnej całej wspólnoty powiatu wrzeńskiego w perspektywie do 2030 roku:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cel strategiczny nr 1: Stały wzrost gospodarczy powiatu wrzeńskiego oparty o specjalistyczną wiedzę i przedsiębiorczość lokalną, 2. Cel strategiczny nr 2: Podniesienie jakości życia, poprawa standardów bezpieczeństwa, 3. Cel strategiczny nr 3: Tworzenie przyjaznego i bezpiecznego środowiska życia mieszkańców powiatu wrzeńskiego, 4. Cel strategiczny nr 4: Rozwój oferty wykorzystania czasu wolnego, bazującej na tradycjach i walorach turystycznych powiatu wrzeńskiego. <p>Program ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Września w największym stopniu odnosi się do celu strategicznego</p>	np. OCHRONA MIESZKAŃCÓW PRZED HAŁASEM, RACJONALNE KORZYSTANIE Z ZASOBÓW WODNYCH	np. Opracowanie dokumentacji technicznych budowy ścieżek pieszo-rowerowych oraz rowerowych (dróg dla pieszych i rowerów oraz dróg dla rowerów) na terenie Gminy Września, Budowa zbiorników retencyjnych na wody opadowe na terenie gminy Września, Budowa zbiornika retencyjnego "Gozdowo" na Wrześnicy

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA NA LATA 2024-2027
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2028-2031 DLA MIASTA I GMINY WRZEŚNIA”

Nadrzędny dokument strategiczny		Program Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
	<p>„Tworzenie przyjaznego i bezpiecznego środowiska życia mieszkańców powiatu wrzesińskiego” i wynikających z nich celów operacyjnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU, DBAŁOŚĆ O STAN ŚRODOWISKA NATURALNEGO, – ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONEJ MOBILNOŚCI W SKALI LOKALNEJ I PONADLOKALNEJ 		
DOKUMENTY GMINNE			
<p>„Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Września na lata 2020-2023 z perspektywą na lata 2024 – 2027”</p>	<p>Program wyznaczył następujące cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poprawa standardów jakości powietrza poprzez stałą redukcję emisji pyłów, gazów, – Zminimalizowanie uciążliwego hałasu i utrzymanie jak najlepszej jakości stanu akustycznego środowiska, – Ochrona mieszkańców przed polami elektromagnetycznymi, – Ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych, – Ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych dla obszarów szczególnie narażonych, – Ograniczenie zagrożenia suszą, – Zmniejszenie dopływu zanieczyszczeń komunalnych do wód, – Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi, – Ochrona gleb, – Rozwój systemu gospodarki odpadami, – Ochrona zasobów przyrodniczych, – Przeciwdziałanie występowaniu poważnych awarii 	<p>Wyznaczone w „Programie Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września” cele i kierunki działań mają tematyczną i programową kontynuację, gdyż ważnym aspektem prowadzenia właściwej polityki ochrony środowiska na danym terenie jest przewidywalność i spójność.</p>	

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA NA LATA 2024-2027
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2028-2031 DLA MIASTA I GMINY WRZEŚNIA”

Nadrzędny dokument strategiczny		Program Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Września na lata 2021-2027	<p>Cele strategiczne rozwoju gminy zostały określone w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym, ale także środowiskowym. Zgodnie z wytycznymi ministerialnymi cel definiuje się jako pożądaný stan docelowy, który w wyniku wdrażania strategii ma zostać osiągnięty. Sformułowania tych stanów zostały określone w kontekście opracowanej diagnozy – zarówno zdiagnozowanych potencjałów, jak i deficytów oraz barier rozwoju lokalnego. Cele strategiczne stanowią realizację wizji rozwoju gminy, zobrazowanej także przez model struktury funkcjonaloprzestrzennej.</p> <p>Sformułowano następujące cele:</p> <ol style="list-style-type: none"> I. ZWIĘKSZENIE POTENCJAŁU ROZWOJOWEGO W OPARCIU O WEWNĘTRZNY KAPITAŁ MIASTA I GMINY WRZEŚNIA, II. INTENSYFIKACJA DZIAŁAŃ NA RZECZ ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ PRZY ZACHOWANIU WYSOKIEJ JAKOŚCI ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO, III. POPRAWA SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ I PRZESTRZENNEJ. 	<p>Program ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Września w największym stopniu odnosi się i jest spójnie tematyczny z celem II. Cel II Strategii dotyczy podniesienia standardów infrastruktury komunalnej i poziomu świadczonych usług komunalnych, szczególnie pewności dostaw wody, ale także niezbędnej rozbudowy innych rodzajów infrastruktury, w tym transportowej. Jednocześnie celem jest zachowanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego jako warunku niezbędnego do utrzymania możliwości zrównoważonego korzystania z zasobów środowiska w przyszłości.</p>	
Aktualizacja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta i Gminy Września na lata 2021 – 2030	<p>Celem Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta i Gminy Września jest przedstawienie zakresu działań możliwych do realizacji w związku z ograniczeniem zużycia energii finalnej we wszystkich sektorach na terenie gminy, a co za tym idzie z redukcją emisji gazów cieplarnianych, w tym CO₂. Osiągnięcie tego celu bezpośrednio wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców. Cel główny Gmina zamierza osiągnąć poprzez realizację następujących celów szczegółowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> – promowanie gospodarki niskoemisyjnej, – efektywne gospodarowanie energią, – zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, – redukcja gazowych i pyłowych zanieczyszczeń powietrza, w tym CO₂, 	<p>Program ochrony środowiska dla Miasta i Gminy Września w największym stopniu odnosi do wyznaczonego w programie celu „OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW</p>	<p>Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej (w tym: modernizacja energetyczna budynków SSP nr 1 we Wrześni, budynku SSP w Marzeninie, budynku SSP w Otocznej, budynku SSP w Chwalibogowie, hali sportowej przy SSP nr 6 we Wrześni)</p> <p>Wymiana niskosprawnych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych oraz ich termomodernizacja (realizacja Programu Priorytetowego "Czyste Powietrze")</p> <p>Rozwój sieci gazowej (w tym: Wrzesińska Strefa Aktywności Gospodarczej oraz odcinek Witkowo-Września) Rozwój sieci ciepłowniczej (w tym: wykonanie odwiertu geotermalnego)</p> <p>Kształtowanie zasad korzystania z określonych źródeł ciepła w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego</p>

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA NA LATA 2024-2027
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2028-2031 DLA MIASTA I GMINY WRZEŚNIA”

Nadrzędny dokument strategiczny		Program Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września	
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	Cele projektu POŚ wpisujące się w cele nadrzędnego dokumentu strategicznego	Uwagi (np. zadania szczegółowe wymienione w POŚ)
	<ul style="list-style-type: none"> – podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców oraz ich wpływ na lokalną gospodarkę ekoenergetyczną i jakość powietrza. 		<p>Modernizacja oświetlenia ulicznego</p> <p>Wnikliwe prowadzenie postępowań dotyczących wydawania pozwoleń na emisję gazów i pyłów</p> <p>Promocja stosowania odnawialnych źródeł energii</p>

Źródło: opracowanie własne

5 INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY ORAZ PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

W prognozie przeanalizowano oddziaływanie zaproponowanych przedsięwzięć do realizacji w ramach „Programu Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września” na poszczególne komponenty środowiska, w tym na zdrowie człowieka, z uwzględnieniem zależności między tymi komponentami.

Zgodnie z zapisami ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2023 poz. 1094 ze zm.) informacje zawarte w Prognozie zostały opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów z nim powiązanych. Zakres i szczegółowość niniejszej Prognozy został uzgodniony również przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu pismem z dnia 18 kwietnia 2024 r. (znak: WOO-III.411.86.2024.MM.1) oraz Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu pismem z dnia 5 kwietnia 2024 r. (znak: DN-NS.9011.403.2024).

Przy sporządzaniu prognozy posłużono się metodą analityczno-syntetyczną. Wykorzystano materiały kartograficzne, opracowania archiwalne i planistyczne z zakresu badań środowiska przyrodniczego na omawianym terenie oraz przeanalizowano harmonogram rzeczowo – finansowy POŚ. Zastosowana w niniejszym opracowaniu metoda sporządzenia prognozy polegała na kompleksowej analizie oddziaływania poszczególnych zadań zapisanych w harmonogramie Programu Ochrony Środowiska, porównaniu obecnego stanu środowiska przyrodniczego na terenie gminy i symulacji wpływu realizacji zadań na poszczególne komponenty środowiska oraz środowiska jako całości. Zebrano materiały źródłowe oraz dane dotyczące aktualnego stanu środowiska oraz infrastruktury ochrony środowiska. Pozyskano dane i informacje z następujących jednostek:

1. Urzędu Miasta i Gminy we Wrześni,
2. Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu,
3. Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu,
4. Komendy Powiatowej Policji we Wrześni,
5. Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu,
6. Starostwa Powiatowego we Wrześni (w tym do Wydziału Dróg Powiatowych),
7. Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad (oddział w Poznaniu),
8. Wielkopolskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Poznaniu,
9. Enea Operator Sp. z o.o.,
10. Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. (oddział Zakład Gazowniczy w Poznaniu),
11. Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. we Wrześni,
12. Nadleśnictwa Czerniejewo,
13. Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu,
14. Okręgowej Stacji Chemiczno – Rolniczej w Poznaniu,
15. Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej we Wrześni,
16. Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu,
17. Veolia Energia Poznań S.A.

Skorzystano również z danych statystycznych GUS, Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego (PIG-

PIB). Na podstawie dokonanej diagnozy stanu środowiska oraz przeprowadzonej analizy SWOT dla poszczególnych obszarów interwencji zidentyfikowano najważniejsze problemy środowiskowe, które priorytetowo wymagały podjęcia działań naprawczych/zapobiegawczych w ramach POŚ. Analiza SWOT stanowiła podstawowe narzędzie w zdefiniowaniu problemów środowiskowych obszaru gminy.

Strategiczna ocena oddziaływania odnosi się do szerokiego spectrum zagadnień, dlatego inaczej niż w przypadku oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć nie ma tu możliwości odniesienia się do konkretnych rozwiązań technicznych. Poziom szczegółowości prowadzonej oceny oddziaływania jest ściśle powiązany z poziomem szczegółowości przedmiotowego Programu.

Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko kładzie nacisk w szczególności na:

- zebranie i przedstawienie danych na temat stanu środowiska, aktualnych problemów i ich prawdopodobnej przyszłej ewolucji,
- przewidywanie znaczących oddziaływań środowiskowych ocenianego planu lub programu,
- wskazanie środków łagodzących i sposobu ich monitorowania,
- konsultacje społeczne z odpowiednimi władzami, jako część procesu oceny,
- monitoring oddziaływań środowiskowych planu lub programu podczas wdrażania dokumentu.

Procedura oceny oddziaływania dla projektu „Programu Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września” obejmowała etapy przedstawione w tabeli 2.

Tabela 2. Etapy procedury strategicznej oceny oddziaływania POŚ

Etap strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	Cel
USTALENIE KONTEKSTU I CELÓW, OKREŚLENIE AKTUALNEGO STANU, ZDECYDOWANIE O ZAKRESIE	
Zidentyfikowanie innych ważnych planów lub programów i celów ochrony środowiska	Ocena, w jaki sposób program jest pod wpływem czynników zewnętrznych, jak istniejące ograniczenia zewnętrzne mogą być uwzględnione, pomocne w określaniu celów SOOŚ
Zebranie informacji bazowych o stanie środowiska	Dostarczenie dowodów dla istniejących problemów środowiskowych, prognozowania oddziaływań na środowisko, zakresu monitoringu, pomoc w określeniu celów SOOŚ
Zidentyfikowanie problemów środowiskowych	Pomocne przy precyzowaniu oceny i jej pośrednich etapów, uwzględniając dane bazowe, określenie celów SOOŚ, prognozowaniu oddziaływań, określeniu zakresu monitoringu
Określenie celów SOOŚ	Dostarczenie instrumentów/środków służących do oszacowania wpływu programu na środowisko
Konsultacja zakresu SOOŚ	Zapewnienie, że SOOŚ obejmuje prawdopodobne znaczące oddziaływania środowiskowe planu lub programu
OKREŚLENIE I DOPRECYZOWANIE ALTERNATYW I OSZACOWANIE ODDZIAŁYWAŃ	
Porównanie celów planu lub programu z celami SOOŚ	Identyfikacja potencjalnych synergii i niespójności pomiędzy celami programu i celami SOOŚ
Rozwój strategicznych rozwiązań alternatywnych	Określenie i sprecyzowanie ewentualnych strategicznych alternatyw
Przewidywanie oddziaływań programu uwzględniając alternatywy	Określenie znaczących środowiskowych oddziaływań programu i jego alternatywy
Oszacowanie efektów planu lub programu, uwzględniając ewentualne alternatywy	Walidacja przewidywanych oddziaływań programu i jego alternatyw, pomoc przy doprecyzowaniu programu

Etap strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	Cel
Środki łagodzące oddziaływania niekorzystne	Zapewnienie, że oddziaływania niekorzystne zostały zidentyfikowane i potencjalne środki łagodzące zostały rozważone (uwzględnione)
Propozycja wskaźników monitorowania oddziaływań środowiskowych wdrożenia programu	Wyznaczenie szczegółów, dla których wpływ środowiskowy programu może zostać oszacowany
PRZYGOTOWANIE PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA	
Przygotowanie prognozy oddziaływania	Prezentacja przewidywanych oddziaływań środowiskowych programu, uwzględniając alternatywy, w formie odpowiedniej dla konsultacji społecznych i decydentów
KONSULTACJA PROJEKTU PROGRAMU I PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA	
Konsultacje społeczne, konsultacje z odpowiednimi organami projektu programu oraz prognozy oddziaływania	Zapewnienie udziału społeczeństwa i organów konsultujących oraz możliwości wyrażenia opinii do wniosków płynących SOOŚ
Oszacowanie znaczących zmian	Zapewnienie, że uwarunkowania środowiskowe jakichkolwiek poważnych zmian w projekcie programu na tym etapie są określone i wzięte pod uwagę
Podjęcie decyzji i dostarczenie informacji	Dostarczenie informacji, w jaki sposób wyniki oceny oddziaływania i konsultacji społecznych zostały wzięte pod uwagę w ostatecznej wersji planu lub programu
MONITORING ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO WDROŻENIA PLANU LUB PROGRAMU	
Zdefiniowanie celów i metod monitoringu	Aby określić efekt środowiskowy programu, należy określić gdzie prognozowane oddziaływania są takie jak w rzeczywistości, pomoc w identyfikacji oddziaływań niekorzystnych
Reakcja na oddziaływania niekorzystne	Przygotowanie odpowiedniej reakcji tam gdzie zostały stwierdzone oddziaływania niekorzystne

Źródło: na podstawie Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko

W celu weryfikacji i modyfikacji celów i zadań proponowanych w ramach Programu konieczne jest prowadzenie monitoringu, który dostarczy danych niezbędnych do realizacji tych działań.

W dokumencie „Programu Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września” przedstawiono system realizacji POŚ, na który składa się:

- a) wdrażanie – czyli realizacja zadań zawartych w Programie, a przez to osiągnięcie zamierzonych celów,
- b) ewaluacja – czyli monitoring prowadzony przez Referat Komunalny – opracowywanie co 2 lata raportów z realizacji Programu ochrony środowiska
- c) działania korygujące – w wyniku ewaluacji (po okresie 2 lat) możliwa jest korekta niektórych zadań, tak aby udało się osiągnąć zaplanowane w Programie cele,
- d) aktualizacja – opracowanie dokumentu Programu na kolejne lata – następuje w oparciu o wyniki ewaluacji oraz doświadczenia i efekty uzyskane dzięki działaniom korygującym.

Warunkiem koniecznym do skutecznej współpracy jest również aktywny udział interesariuszy. Główni interesariusze w ramach opracowania POŚ to:

- Urząd Miasta i Gminy we Wrześni – redakcja, opis stanu środowiska, zaproponowanie przewidzianych do realizacji zadań, opiniowanie, realizacja, sprawozdawczość,
- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Poznaniu – opiniowanie, opis stanu środowiska, zaproponowanie przewidzianych do realizacji zadań, realizacja,
- Wojewódzka Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Poznaniu – opiniowanie,

- Starostwo Powiatowe we Wrześni – opiniowanie, opis stanu środowiska, zaproponowanie przewidzianych do realizacji zadań, realizacja,
- mieszkańcy Miasta i Gminy Września (w tym przedsiębiorcy, inwestorzy i organizacje pozarządowe) – konsultacje społeczne, zaproponowanie przewidzianych do realizacji zadań, realizacja,
- operatorzy sieci świadczący swe usługi na terenie gminy – opis stanu infrastruktury technicznej, zaproponowanie przewidzianych do realizacji zadań, realizacja.

Zarządzanie niniejszym dokumentem należy do obowiązku Burmistrza Miasta i Gminy Września jako organu wykonawczemu w Gminie Września, który jest również częściowo odpowiedzialny za wykonanie poszczególnych zadań. Realizacja celów i poszczególnych zadań wynikających z Programu Ochrony Środowiska spoczywa również w dużym stopniu na innych podmiotach, co wymaga nadzoru i koordynacji. Nadzór oraz koordynację nad wdrażaniem zaplanowanych zadań w ramach Programu oraz ocenę stanu ich wykonania realizować będzie Referat Komunalny funkcjonujący w strukturze Urzędu Miasta i Gminy we Wrześni.

Na każdym etapie prac bardzo istotna jest współpraca pomiędzy interesariuszami Programu, np. poprzez zawiązanie grupy roboczej mającej wpływ na planowanie nowych zadań w aktualizacji Programu. Współpraca ta jest szczególnie istotna na etapie ewaluacji przy sporządzaniu sprawozdań z wykonanych zadań. Cykl zarządzania Programem jest ściśle powiązany z koniecznością pozyskiwania danych, które są niezbędne do oceny stanu jakości środowiska i stanu realizacji działań w cyklu dwuletnim.

Burmistrz Miasta i Gminy Września zgodnie z art. 18 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, będzie sporządzał co 2 lata raporty z wykonania „Programu Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września”, które przedstawiane będą Radzie Miejskiej we Wrześni, a następnie przekazywane Zarządowi Powiatu Wrzesińskiego.

Brak jakichkolwiek wytycznych co do kształtu i zakresu merytorycznego raportu, wymusza na podmiocie sporządzającym raport opracowanie własnego zakresu, formy oraz struktury. Zaleca się, aby minimum było następujące:

- opis stanu środowiska za lata, które obejmuje raport (wskazanie zmian i tendencji zachodzących w środowisku w poszczególnych latach poddanych ocenie),
- wykaz zrealizowanych zadań i celów wynikających z Programu (wraz z określeniem uzyskanych efektów ekologicznych),
- przeprowadzenie ewaluacji przyjętych zadań (rekomendacje na przyszłość).

Najistotniejsze wskaźniki opisujące stan obecny prezentuje tabela 3. Zawarto w niej także docelowe wartości albo oczekiwane tendencje. Należy nadmienić również, że lista ta nie jest wyczerpująca i może być modyfikowana. Jeżeli w wyniku analizy okaże się, że istnieją rozbieżności pomiędzy stopniem realizacji Programu a jego założeniami, zostaną podjęte czynności mające na celu wyjaśnienie przyczyn rozbieżności oraz określenie działań korygujących.

Na podstawie sporządzanych raportów z realizacji będzie można na bieżąco monitorować stan realizacji Programu i w przypadku, gdyby zaszła taka konieczność, zmienić go. Aktualizacja Programu ochrony środowiska następuje w takim samym trybie oraz formie, w jakiej nastąpiło przyjęcie programu.

Tabela 3. Wskaźniki realizacji „Program Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września”

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			
		Nazwa	Źródło danych	Wartość bazowa (rok)	Wartość docelowa
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I DOBREJ JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	poziom stężenie B(a)P (benzo(a)pirenu) w strefie wielkopolskiej	GIOŚ	Klasa C (2023 rok)	Klasa A
		poziom stężenie ozonu – poziomy długoterminowy (w celu ochrony zdrowia) w strefie wielkopolskiej	GIOŚ	Klasa D2 (2023 rok)	Klasa D1
		poziom stężenie ozonu – poziomy długoterminowy (w celu ochrony roślin) w strefie wielkopolskiej	GIOŚ	Klasa D2 (2023 rok)	Klasa D1
		średnia roczna stężenie B(a)P w pyłe zawieszonym PM10 w Gminie Września	GIOŚ	0,38 ng/m ³ (2023 rok)	<0,38 ng/m ³
		% mieszkań wyposażonych w centralne ogrzewanie	GUS	88,8% (2022 rok)	>88,8%
		długość czynnej sieci gazowej	Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.	167,5 km (2023 rok)	>167,5 km
ZAGROŻENIA HAŁASEM	OCHRONA MIESZKAŃCÓW PRZED HAŁASEM	długość dróg dla rowerów	GUS	17,9 km (2022 rok)	>17,9 km
		długość dróg gminnych o nawierzchni gruntowej	GUS	36,7 km (2022 rok)	<36,7 km
POLA ELEKTRO-MAGNETYCZNE	UTRZYMANIE POZIOMÓW PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH PONIŻEJ POZIOMÓW DOPUSZCZALNYCH	wyniki pomiarów wartości promieniowania elektromagnetycznego	GIOŚ	brak przekroczeń (2023 rok)	brak przekroczeń (utrzymanie stanu)
GOSPODAROWANIE WODAMI	RACJONALNE KORZYSTANIE Z ZASOBÓW WODNYCH	ocena jakości wody	Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna we Wrześni	woda przydatna do spożycia (2023 r.)	woda przydatna do spożycia

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA NA LATA 2024-2027
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2028-2031 DLA MIASTA I GMINY WRZEŚNIA”

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			
		Nazwa	Źródło danych	Wartość bazowa (rok)	Wartość docelowa
		jakość wód powierzchniowych	GIOŚ	zła jakość wód powierzchniowych (ocena ogólna) (dane z lat 2014-2019)	dobra jakość wód powierzchniowych (ocena ogólna)
		jakość wód podziemnych	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy	dobry stan JCWPd nr 61 (2019 rok)	dobry stan JCWPd nr 61
GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	UPORZĄDKOWANIE GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ	długość sieci wodociągowej	GUS	373,6 km (2023 rok)	>373,6 km
		długość sieci kanalizacyjnej	GUS	145,3 km (2023 rok)	>145,3 km
		Korzystający z sieci wodociągowej (w %)	GUS	97,9% (2022 rok)	>97,9%
		Korzystający z sieci kanalizacyjnej (w %)	GUS	67,6% (2022 rok)	>67,6%
ZASOBY GEOLOGICZNE	RACJONALNE I EFEKTYWNE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI KOPALIN ZE ZŁÓŻ	powierzchnia zrehabilitowanych gruntów	Starostwo Powiatowe we Wrześni	w każdym roku może być inna, w zależności od konieczności przeprowadzenia rekultywacji	
GLEBY	OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEB	liczba obowiązujących MPZP	GUS	104 (2024 rok)	>104
		jakość gleb (badania gleb rolniczych m.in. na zawartość makroelementów, odczynu pH czy potrzeb wapnowania)	OSCHR w Poznaniu	dobra jakość gleb (wyniki badań z 2022 roku)	utrzymanie dobrej jakości gleb
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	ZBILANSOWANY SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI	poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych	Gmina Września	36,20% (2023 rok)	każdego roku jest inny, osiągnięcie wymaganego poziomu
		poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania	Gmina Września	0,20% (2023 rok)	max. 35,0%
		poziom składowania	Gmina Września	20,35% (2023 rok)	max. 30,0%
		ilość wyrobów azbestowych pozostałych do usunięcia i unieszkodliwienia	Baza Azbestowa	4 476 tys. ton (ok. 70% ogółu zinventaryzowanych wyrobów) (2024 rok)	<4 476 tys. ton (<70% ogółu zinventaryzowanych wyrobów)
ZASOBY PRZYRODNICZE	ZWIĘKSZENIE BIORÓŻNORODNOŚCI	powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej na 1 mieszkańca	GUS	35,2 ha (2022 rok)	>35,2 ha

Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			
		Nazwa	Źródło danych	Wartość bazowa (rok)	Wartość docelowa
		powierzchnia prawnie chronionych obszarów (obszar Natura 2000 Grądy w Czerniejewie w granicach Gminy Września)	GUS	597 ha	utrzymanie stanu
		lesistość	GUS	7,7% (2023 rok)	>7,7%
POWAŻNE AWARIE	UTRZYMANIE STANU BRAKU ZAGROŻENIA DLA ŚRODOWISKA I MIESZKAŃCÓW ZE STRONY POWAŻNYCH AWARII	liczba poważnych awarii na terenie Gminy	GIOŚ	0 (2023 rok)	0 (utrzymanie stanu)

Źródło: opracowanie własne na podstawie POŚ

Ocena realizacji prowadzona będzie na podstawie danych pozyskanych ze źródeł służących opracowaniu POŚ, czyli np. danych GUS, Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego oraz na podstawie ankietyzacji jednostek realizujących zadania na terenie Miasta i Gminy Września.

6 INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

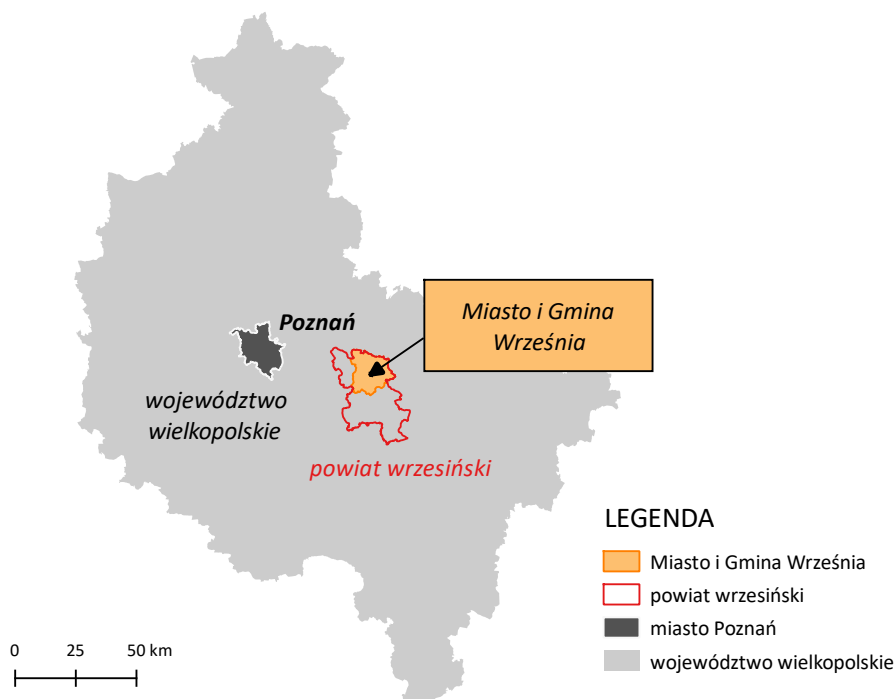
Rozważenie możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć jest obowiązkiem wynikającym z Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej w Espoo w dniu 25 lutego 1991 r. (Dz. U. 1999 nr 96, poz. 1110). Specjalnej analizie powinny podlegać inwestycje zlokalizowane blisko granic państwa, a także te realizowane dalej, ale ze względu na rozmiar przedsięwzięcia mogące powodować znaczące emisje lub zmiany w środowisku.

Zaplanowane w ramach „Programu Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września” przedsięwzięcia będą oddziaływać lokalnie. Ustalenia projektu Programu nie spowodują zaistnienia oddziaływania transgranicznego ani oddziaływań skumulowanych. Projekt Programu dotyczy JST niesąsiadującej bezpośrednio z innym krajem (ok. 210 km do granicy z Republiką Czeską i 200 km do granicy z Republiką Federalną Niemiec). Gmina Września jest gminą miejsko-wiejską położoną w województwie wielkopolskim, w powiecie wrzesińskim. Oddziaływania poza granicami kraju nie przewiduje się.

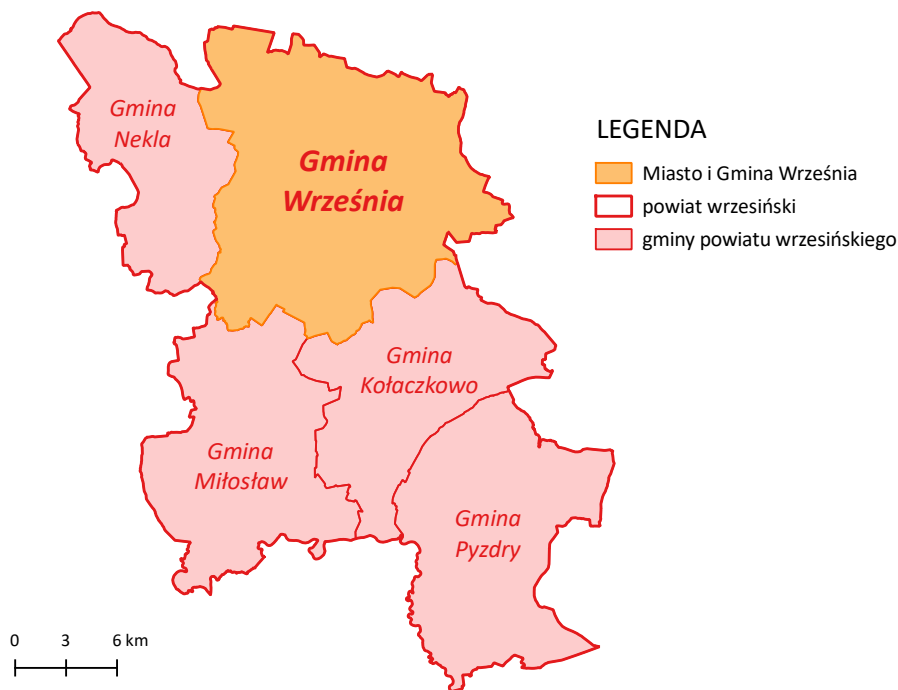
7 ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

7.1 PODSTAWOWE DANE O MIEŚCIE I GMINIE WRZEŚNIA

Miasto i Gmina Września leży w środkowej części województwa wielkopolskiego, w powiecie wrzesińskim. Września jest siedzibą gminy miejsko – wiejskiej oraz powiatu wrzesińskiego. Jednostka sąsiaduje z następującymi gminami: Czarniejewo, Dominowo, Kołaczkowo, Miłostaw, Nekla, Niechanowo, Strzałkowo i Witkowo. Gmina znajduje się na skrzyżowaniu ważnych szlaków komunikacyjnych drogowych i kolejowych: Poznań – Warszawa (autostrada A2, węzeł autostradowy, droga krajowa nr 92, linia kolejowa) oraz Gniezno – Jarocin (droga krajowa nr 15 oraz linia kolejowa). Ponadto przez miasto przebiegają dwie drogi wojewódzkie: nr 432: Września – Środa Wielkopolska – Śrem – Leszno oraz nr 442: Września – Pyzdry – Gizałki – Kalisz. Samo miasto leży na 52°20' długości geograficznej północnej oraz 17°35' szerokości geograficznej wschodniej na wysokości 90 – 100 m n.p.m. Położenie omawianej jednostki na tle województwa wielkopolskiego i powiatu wrzesińskiego przedstawiono na rysunkach 1-2.

Rysunek 1 Położenie Miasta i Gminy Września na tle województwa wielkopolskiego
Źródło: opracowanie własne

Rysunek 2 Położenie Gminy Września na tle powiatu wrzeșińskiego
Źródło: opracowanie własne

Gmina pełni funkcję ośrodka wielofunkcyjnego. Główne funkcje Wrześni to między innymi rozwój działalności gospodarczej, usługi w zakresie oświaty i kultury o zasięgu ponadregionalnym, a także tworzenie miejsca sprzyjającemu społeczeństwu, natomiast część wiejska ma dobrze rozwiniętą funkcję rolniczą. Część terenów poza granicami miasta wykorzystywana jest również pod Wrzeșińską Strefę Aktywności Gospodarczej (WSAK) będącą podstrefą Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej INVEST-PARK. Celem utworzenia strefy jest m.in. aktywizacja regionu w zakresie zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego.

Zgodnie z danymi GUS liczba ludności zamieszkująca opisywany teren według stanu na 30.06.2023 r. wynosiła 48 303 osób. Prognozy demograficzne do roku 2040 zakładają dalszy wzrost liczby mieszkańców, z maksimum w latach 2032-2033 (49 205 osób), a następnie przewiduje się powolny spadek. Przewidywana liczba mieszkańców na koniec 2040 roku to 48 947 osób (wzrost o około 1% w stosunku do 2022 roku).

Biorąc pod uwagę dane dotyczące działalności gospodarczej wg stanu na koniec 2023 roku, na omawianym terenie zarejestrowanych było 6 819 podmiotów gospodarczych (Wykres 5), z czego zdecydowaną większość stanowiły mikro-przedsiębiorstwa (6 590 podmiotów), a następne w kolejności były: małe przedsiębiorstwa zatrudniające od 10 do 49 pracowników – 191 podmiotów, średnie przedsiębiorstwa zatrudniające od 50 do 249 pracowników – 34 podmioty oraz duże przedsiębiorstwa zatrudniające powyżej 250 pracowników – 4 podmioty. Dominują podmioty związane z handlem hurtowym i detalicznym oraz naprawą pojazdów samochodowych (sekcja „G” Polskiej Klasyfikacji Działalności [PKD] – 1 517 podmiotów), budownictwem (sekcja „F” PKD – 1 211 podmiotów) oraz przetwórstwem przemysłowym (sekcja „C” PKD 654 podmiotów).

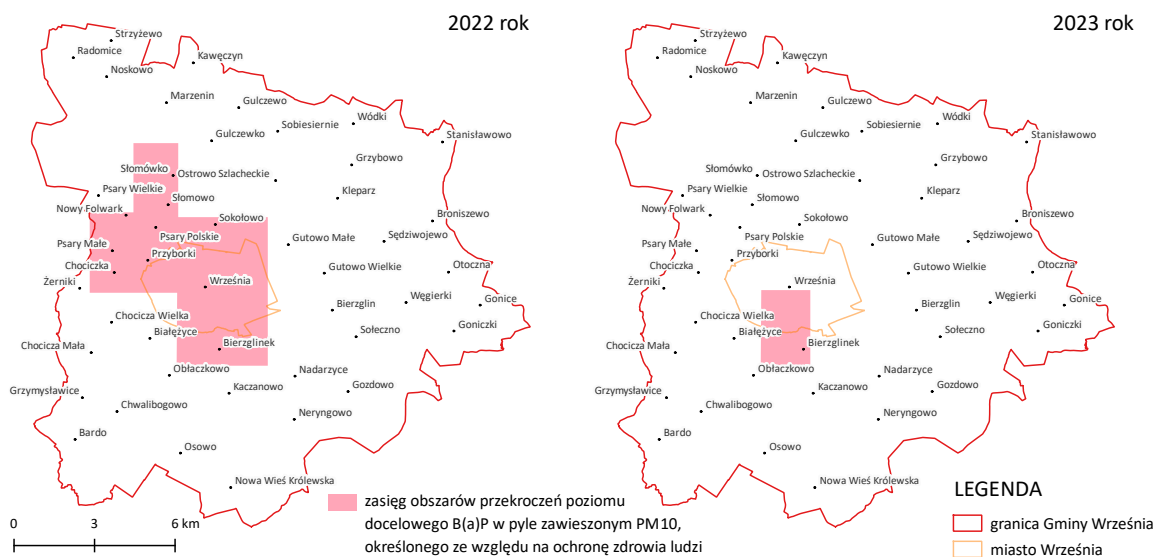
7.2 JAKOŚĆ POWIETRZA

Zgodnie z przepisami, na terenie województwa wielkopolskiego wydzielono 3 strefy oceny jakości powietrza – aglomeracja poznańska (PL3001), miasto Kalisz (PL3002) oraz strefa wielkopolska (PL3003). Obszar Miasta i Gminy Września zlokalizowany jest w strefie wielkopolskiej. Na obszarze nie

ma zlokalizowanej stacji pomiarowej jakości powietrza, z której wyniki są wykorzystywane w rocznej ocenie jakości powietrza w całej strefie. Najbliższej granic gminy (w województwie wielkopolskim) zlokalizowana jest stacja w Gnieźnie przy ulicy Paczkowskiego.

OCENA WYKONANA ZE WZGLĘDU NA OCHRONĘ ZDROWIA LUDZI

W latach 2022-2023 w strefie wielkopolskiej stwierdzono klasę C tylko dla jednego zanieczyszczenia, tj. benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀. Norma (poziom docelowy) wynosi $D_{dc}=1 \text{ ng/m}^3$. W oparciu o wyniki modelowania matematycznego wykonanego przez IOŚ-PIB (Instytut Ochrony Środowiska-Państwowy Instytut Badawczy) w rocznych ocenach jakości powietrza w województwie wielkopolskim przedstawione są przestrzenne rozkłady średniorocznego stężenia benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀. Na rysunku 3 przedstawiono zasięg obszarów przekroczeń poziomu docelowego B(a)P w pyłe zawieszonym PM₁₀, określonego ze względu na ochronę zdrowia ludzi w latach 2022-2023 uwzględniając obszar Miasta i Gminy Września. W porównaniu do roku 2022, w 2023 roku zasięg obszaru przekroczeń zmniejszył się i dotyczył przede wszystkim Wrześni. Główną przyczyną przekroczenia poziomu docelowego B(a)P w całej strefie jest wciąż nadmierna emisja niska (powierzchniowa) z dużych obszarów zwartej zabudowy mieszkaniowej niepodłączonej do sieci ciepłej, spowodowana opalaniem węglem kamiennym. Oprócz emisji benzo(a)pirenu do powietrza, dodatkową przyczyną wzrostu stężenia danego zanieczyszczenia w powietrzu mogą być występujące niekorzystne warunki meteorologiczne w okresie grzewczym (inwersja temperatury, mała prędkość wiatru), choć należy zaznaczyć, że ostatnie lata są wyjątkowo ciepłe. Mierzone stężenia średnie roczne na przestrzeni ostatnich kilku lat wykazują trend spadkowy (co widoczne jest również w ocenach dla innych zanieczyszczeń, np. pył zawieszony 2,5, pył zawieszony 10), ale osiągnięcie celu, aby na obszarze strefy nie dochodziło do przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu, jest na razie bardzo trudne do realizacji. Jedynie dalsze, systematyczne zmniejszanie emisji powierzchniowej pozwoli osiągnąć zamierzony cel.

Rysunek 3 Zasięg obszarów przekroczeń poziomu docelowego B(a)P w pyłe zawieszonym PM₁₀, określonego ze względu na ochronę zdrowia ludzi w Mieście i Gminie Września w latach 2022-2023

Źródło: dane GIOŚ, opracowanie własne

W latach 2022-2023 zarejestrowano także przekroczenia poziomów określonych dla celu długoterminowego dotyczącego ozonu (ocena D2). W odniesieniu do celu długoterminowego stwierdzono przekroczenie wartości normatywnej $120 \mu\text{g/m}^3$. W oparciu o wyniki obiektywnego szacowania, w obu latach wyznaczono na terenie województwa obszary przekroczeń obejmujące praktycznie cały obszar strefy wielkopolskiej, w tym omawiany obszar. Jako przyczynę przekroczeń

stężeń poziomu celu długoterminowego dla ozonu wskazuje się emisję prekursorów ozonu, zwłaszcza z sektora transportu samochodowego oraz warunki meteorologiczne sprzyjające formowaniu się ozonu w powietrzu atmosferycznym (wysoka temperatura i duże nasłonecznienie). Analizy danych pomiarowych stężeń ozonu z wielolecia 2014-2023 nie wykazują istotnych trendów zmian.

Dla pozostałych podlegających ocenie zanieczyszczeń nie odnotowano przekroczeń.

W ostatnich latach w województwie wielkopolskim można zauważyć poprawę jakości powietrza pod względem poziomu zanieczyszczenia pyłem zawieszonym PM₁₀ czy PM_{2,5}. Wyniki pomiarów ze wszystkich stanowisk wskazują na istotny spadek stężeń średnich rocznych (jedynie w latach 2021–2022 obserwowano wzrost stężeń z uwagi na surowsze zimy).

Podsumowując, największym problemem w skali województwa wielkopolskiego (a także w skali Miasta i Gminy Września) są wciąż wysokie stężenia benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM₁₀. Podobnie jak w latach poprzednich, wysokie wartości stężeń tego zanieczyszczenia rejestrowano w okresach grzewczych (styczeń – marzec, październik – grudzień).

OCENA WYKONANA ZE WZGLĘDU NA OCHRONĘ ROŚLIN

Podobnie jak w przypadku oceny wykonanej ze względu na ochronę zdrowia ludzi, wynikiem oceny wykonanej ze względu na ochronę roślin jest zaliczenie jej do odpowiedniej klasy. Zgodnie z wynikami, na niemal całym obszarze strefy wielkopolskiej (w tym na obszarze Miasta i Gminy Września) w latach 2022-2023 doszło do przekroczenia poziomu celu długoterminowego dla ozonu (ocena D2). Powyższy wskaźnik przekraczany jest każdego roku pomiarowego, obejmując około ponad 95% powierzchni strefy. Wyjątkiem był 2020 rok, w którym obszar przekroczenia objął 72,1% powierzchni. Osiągnięcie w kolejnych latach wartości poniżej poziomu celu długoterminowego (tj. $\leq 6000 \mu\text{g}/\text{m}^3\text{h}$) wydaje się mało prawdopodobne. Emisja prekursorów (tj. związków chemicznych, z których powstaje ozon – NO_x, NMLZO, CO, CH₄) utrzymuje się wciąż na wysokim poziomie.

W wyniku prowadzonych ocen jakości powietrza w województwie wielkopolskim (także w poprzednich latach) stwierdzono potrzebę realizacji programu ochrony powietrza (POP), który stanowi podstawowy dokument określający politykę poprawy jakości powietrza na obszarze danego województwa. Celem programu ochrony powietrza jest poprawa jakości powietrza i dotrzymanie norm jakości powietrza określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (t.j. Dz.U. 2021 poz. 845).

Na terenie Miasta i Gminy Września obowiązuje aktualnie „Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej” przyjęty Uchwałą nr XXI/391/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r. W dokumencie przedstawiono możliwe do podjęcia działania, których realizacja może skutkować redukcją poziomów analizowanych zanieczyszczeń w powietrzu do poziomów nieprzekraczających poziomów dopuszczalnych lub docelowych substancji takie jak:

1. ograniczenie emisji z ogrzewania indywidualnego w komunalnym zasobie mieszkaniowym i budynkach użyteczności publicznej w gminach strefy wielkopolskiej,
2. zachęty finansowe na modernizację budynków mieszkalnych oraz na wymianę kotłów, pieców i palenisk w gminach strefy wielkopolskiej,
3. inwentaryzacja źródeł ogrzewania indywidualnego na terenie gmin,
4. kontrola realizacji uchwały ograniczającej stosowanie paliw stałych,
5. termomodernizacja budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej,
6. obniżenie emisji komunikacyjnej poprzez regularne utrzymywanie czystości ulic oraz zakaz używania spalinowych i elektrycznych dmuchaw do liści w gminach miejskich i miastach w gminach miejsko-wiejskich,
7. edukacja ekologiczna odnosząca się do poprawy jakości powietrza. Akcje edukacyjne promujące wymianę źródeł ciepła, termomodernizację, wspierające zachowania proekologiczne w zakresie ogrzewania indywidualnego i przywyczażeń transportowych,

8. zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego.

Gmina corocznie przedkłada informację Urzędowi Marszałkowskiemu Województwa Wielkopolskiego o zrealizowanych przedsięwzięciach związanych z koniecznością wypełnienia postanowień Programu.

Na terenie województwa wielkopolskiego (w tym na obszarze Miasta i Gminy Września) obowiązuje również tzw. uchwała antysmogowa¹, której celem jest ograniczenie zanieczyszczenia powietrza, poprzez wymianę przestarzałych instalacji grzewczych. Uchwała obowiązuje od 2017 roku i wprowadza ograniczenia w zakresie stosowania kotłów oraz tzw. miejscowych ogrzewaczy np. kominków i pieców. Dokument wprowadził zakaz stosowania najgorszej jakości paliw stałych np. bardzo drobnego miazgu lub węgla brunatnego czy flotokoncentratu. Kotły zainstalowane przed wejściem w życie uchwały antysmogowej i niespełniające ich wymagań muszą zostać wyłączone z eksploatacji w 2 etapach:

- do 1 stycznia 2024 r. – w przypadku kotłów bezklasowych – a więc ich użytkowanie jest aktualnie zakazane,
- do 1 stycznia 2028 r. – w przypadku kotłów spełniających wymagania dla klasy 3 lub 4 według normy PN-EN 303-5:2012.

Kotły tzw. 5 klasy, zainstalowane przed wejściem w życie uchwał, mogą być użytkowane dożywno.

7.3 POZIOM HAŁASU

Hałas drogowy jest najpowszechniejszym typem hałasu. Na obszarach miejskich jest związany z siecią ulic, zwłaszcza głównych. Poza miastami jest obecny przede wszystkim wzdłuż najważniejszych dróg (w Polsce są to autostrady, drogi ekspresowe, drogi krajowe oraz niektóre wojewódzkie).

Na terenie kraju co 5 lat Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad przeprowadza Generalny Pomiar Ruchu (GPR), który obejmuje drogi krajowe oraz wojewódzkie. Ostatni GPR został przeprowadzony w 2020 roku (ze względu na pandemię COVID-19 i związane z nią ograniczenia wydłużono okres realizacji pomiarów na drogach krajowych na rok 2021).

Zgodnie z wynikami GPR 2020/2021 przez omawiany obszar przebiegają odcinki dróg o natężeniu ruchu pojazdów silnikowych powyżej 3 mln/rok (tj. 8 200/dobę), których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach oraz dla których wymagane jest sporządzenie map akustycznych:

1. DK 15 odcinek OBŁACZKOWO /DK92/ - WRZEŚNIA /UL. OBJAZDOWA (DK92)/,
2. DK 92 odcinek W. KOSTRZYN /S5/ - OBŁACZKOWO /UL. WROCŁAWSKA (DK15)/,
3. DK 92 odcinek WRZEŚNIA /UL. SŁOWACKIEGO/ - WÓLKA /DW260/,
4. DK 92 odcinek WRZEŚNIA /OBWODNICA 2: UL. BUKOWA (DW442) - UL. SŁOWACKIEGO/,
5. DK 92 odcinek WRZEŚNIA /OBWODNICA 1: UL. WROCŁAWSKA (DK15) - UL. BUKOWA (DW442)/,
6. Autostrada A2 odcinek W. POZNAŃ WSCH. /S5/ - W. WRZEŚNIA /DK92/,
7. Autostrada A2 odcinek W. WRZEŚNIA /DK92/ - W. SŁUPCA /DW466/.

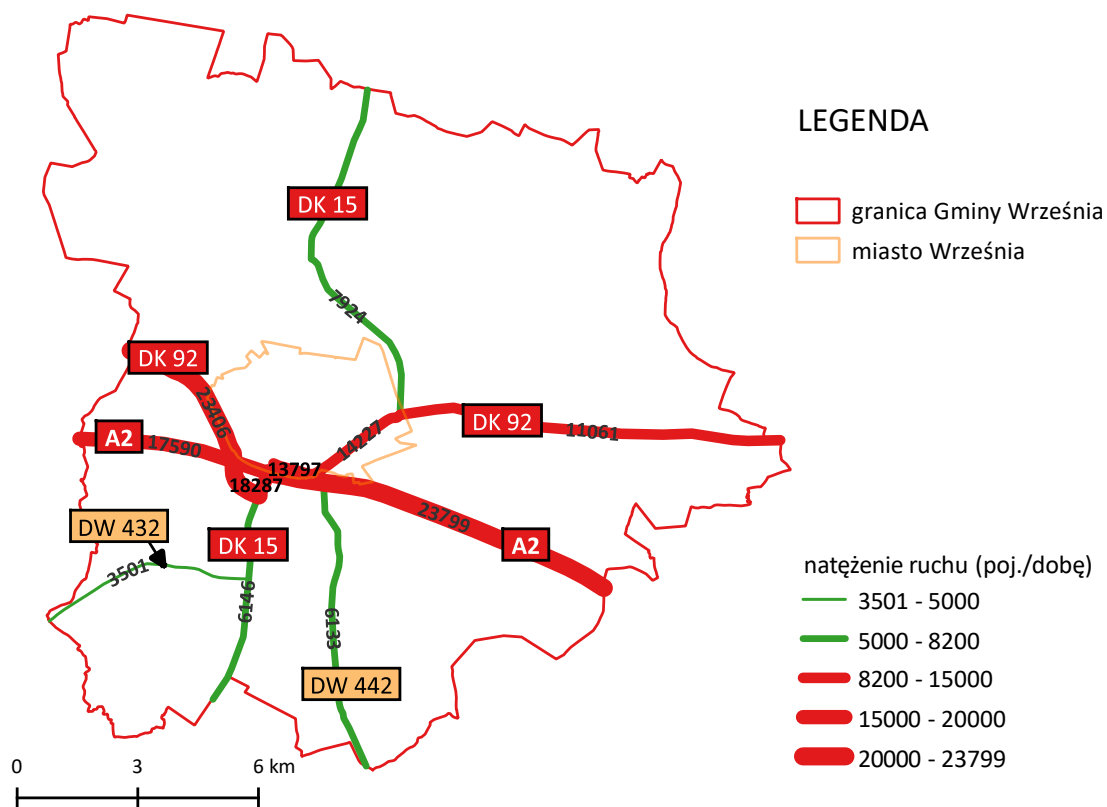
W tabeli 4 przedstawiono szczegółowe wyniki pomiarów a na rysunku 4 zwizualizowano graficzne wykonane pomiary.

¹ UCHWAŁA NR XXXIX/941/17 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia, na obszarze województwa wielkopolskiego, ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw

Tabela 4. Wyniki GPR 2020/2021 dla odcinków dróg przebiegających przez obszar Miasta i Gminy Września

Droga	Odcinek	Rodzajowa struktura ruchu pojazdów samochodowych (szt.)				Udział ruchu ciężarowego	Pojazdy silnikowe ogółem (poj./rok) GPR 2020-2021
		Pojazdy silnikowe ogółem (poj./d)	Samochody ciężarowe		Samochody ciężarowe łącznie poj./d		
			bez przyczepy (poj./d)	z przyczepą (poj./d)			
DW 351	ŚRODA WLKP. /GR. MIASTA/ - OBŁACZKOWO /DK15/	3 501	86	657	743	21%	1,28 mln/rok
DW 442	WRZEŚNIA /DK92/ - BORZYKOWO /DW441/	6 133	135	280	415	7%	2,24 mln/rok
DK 15	WRZEŚNIA /PRZEJŚCIE 2: RONDO KS. POPIEŁUSZKI - GR. MIASTA/	7 924	145	677	822	10%	2,89 mln/rok
DK 15	WRZEŚNIA /PRZEJŚCIE 1: UL. OBJAZDOWA (DK92) - RONDO KS. POPIEŁUSZKI/	6 930	88	777	865	12%	2,53 mln/rok
DK 15	OBŁACZKOWO /DK92/ - WRZEŚNIA /UL. OBJAZDOWA (DK92)/	18 287	404	1 905	2 309	13%	6,67 mln/rok
DK 92	W. KOSTRZYN /S5/ - OBŁACZKOWO /UL. WROCŁAWSKA (DK15)/	23 406	715	4 264	4 979	21%	8,54 mln/rok
DK 92	WRZEŚNIA /UL. SŁOWACKIEGO/ - WÓLKA /DW260/	11 061	130	924	1 054	10%	4,04 mln/rok
DK 92	WRZEŚNIA /OBWODNICA 2: UL. BUKOWA (DW442) - UL. SŁOWACKIEGO/	14 227	191	1 238	1 429	10%	5,19 mln/rok
DK 92	WRZEŚNIA /OBWODNICA 1: UL. WROCŁAWSKA (DK15) - UL. BUKOWA (DW442)/	13 797	524	1 250	1 774	13%	5,04 mln/rok
A2	W. POZNAŃ WSCH. /S5/ - W. WRZEŚNIA /DK92/	17 590	250	4 092	4 342	25%	6,42 mln/rok
A2	W. WRZEŚNIA /DK92/ - W. SŁUPCA /DW466/	23 799	393	7 389	7 782	33%	8,69 mln/rok
objaśnienia:							
	odcinki dróg o natężeniu ruchu pojazdów silnikowych poniżej 3 mln/rok						
	odcinki dróg o natężeniu ruchu pojazdów silnikowych powyżej 3 mln/rok						

Źródło: wyniki GPR 2020/2021, opracowanie własne

Rysunek 4 Wizualizacja wyników pomiarów w ramach GPR 2020/2021
Źródło: opracowanie własne

Dla przebiegającej przez obszar autostrady A2 wykonano w 2022 roku „Strategiczną mapę hałasu dla odcinka I autostrady A2 Nowy Tomyśl – Konin km 107+900 – 257+560”. Ogółem, analizą objęto 11 odcinków autostrady A2, zakwalifikowanych ze względu na natężenie ruchu pojazdów, o łącznej długości około 149,660 km. Obszar opracowania to pas terenu o szerokości 2 x 1000 m po obu stronach drogi, znajdujący się w ośmiu powiatach na terenie województwa wielkopolskiego, w tym na terenie powiatu wrzesińskiego i Gminy Września. Zestawienie odcinków autostrady A2 (odcinek I Nowy Tomyśl – Konin) na terenie województwa wielkopolskiego, objętych strategiczną mapą hałasu obejmowało m.in. węzeł Poznań Wschód (S5) – węzeł Września (DK92) oraz węzeł Września (DK92) – węzeł Słupca (DW466). W wyniku analiz zrealizowanych w ramach strategicznej mapy hałasu w całym zakresie opracowania, odnotowano łącznie około 100 mieszkańców narażonych na przekroczenia dopuszczalnych wartości wskaźników L_{DWN} i L_N o wartości poniżej 5 dB. Zidentyfikowane w obszarze oddziaływania autostrady obszary przekroczeń obejmują w większości otoczenie budynków pojedynczych siedlisk mieszkalnych zlokalizowanych wokół drogi w miejscowościach: Wytomyśl, Konarzewo, Gozdowo, Borki, Jaroszyn, Sługocin, Sługocinek, Osieczka Druga czy Kolonia Kowalewek. Na terenach zabudowy mieszkaniowej we Wrześni (a także innych miejscowości w gminie) istniejące zabezpieczenia w postaci ekranów akustycznych wykazują dużą skuteczność. Mimo małej odległości licznych zabudowań mieszkalnych (często całych osiedli) od autostrady, oddziaływanie akustyczne drogi, przekraczające o mniej niż 5 dB dopuszczalne wartości hałasu, obejmuje nieliczne tereny otaczające budynki mieszkalne.

W 2022 roku wykonano również „Strategiczną mapę hałasu dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie”. Ze względu na natężenie ruchu pojazdów mapą akustyczną objęto łącznie 912,078 km dróg, tj. zakwalifikowane ze względu na natężenie ruchu pojazdów odcinki dróg nr: A2 (przebiega przez obszar gminy), S5d, S5e, S5f, S5h, S5k, S5i, S8e, 10, 11, 11e, S11a, S11c, S11d, S11h, 12, 12t, 15 (przebiega przez obszar gminy), 15a, 24, 25, 25e, 32, 36, 36b, 72 i 92 (przebiega

przez obszar gminy), łącznie 136 odcinków. Obszar opracowania obejmował pas terenu o szerokości 2 x 800 m po obu stronach analizowanych odcinków dróg, który znajdował się w granicach 30 powiatów województwa wielkopolskiego. Zbiorcze dane dotyczące ekspozycji terenu i ludności na hałas powodowany eksploatacją dróg krajowych na terenie Wielkopolski przedstawiono w publikacji GIOŚ „Ocena stanu akustycznego środowiska na terenie województwa wielkopolskiego w roku 2022”.

Podsumowując, hałas drogowy w Mieście i Gminie Września może powodować problem środowiskowy z uwagi na rozwiniętą sieć drogową i duże natężenie ruchu pojazdów. Aktualnie trwają prace nad opracowaniem „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa wielkopolskiego” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, który będzie obejmować również wybrane odcinki dróg przebiegające przez omawiany obszar.

Hałas kolejowy to w dużej mierze problem związany z funkcjonowaniem pociągów towarowych i pociągów składających się ze starszych wagonów lub lokomotyw. Ten rodzaj hałasu jest szczególnie dotkliwy w nocy. Przez obszar przebiega kilka linii kolejowych:

- nr 3 Warszawa Zachodnia – Kunowice – zelektryfikowana, w większości dwutorowa, magistralna linia kolejowa o znaczeniu państwowym, łącząca stację Warszawa Zachodnia z Granicą Państwa,
- nr 281 – częściowo zelektryfikowana linia kolejowa łącząca Oleśnicę z Chojnicami przez Milicz, Krotoszyn, Jarocin, Wrześnię, Gniezno, Janowiec Wielkopolski, Kcynię, Nakło n. Notecią i Więcbork. Linia kolejowa znaczenia państwowego na odcinku Oleśnica – Milicz,
- nr 807 Sokołowo Wrzesińskie – Września – zelektryfikowana i eksploatowana w ruchu pasażerskim oraz towarowym łącznica kolejowa łącząca Sokołowo ze stacją kolejową Września,
- nr 808 Września – Podstolice – zelektryfikowana i eksploatowana w ruchu pasażerskim oraz towarowym łącznica kolejowa łącząca stację kolejową Września z Podstolicami.

Szczególnie eksploatowana jest linia kolejowa 3. Linia ta stanowi część II Paneuropejskiego Korytarza Transportowego Zachód – Wschód łączącego Berlin z Moskwą – linii kolejowej E20. W latach 2021–2022 PKP Polskie Linie Kolejowe SA wykonały pomiary akustyczne w ramach analizy porealizacyjnej w zakresie klimatu akustycznego dla przedsięwzięcia: Modernizacja linii kolejowej E20 Warszawa – Poznań – pozostałe roboty, odcinek Sochaczew – Swarzędz – prace przygotowawcze, odcinek Barłogi – Swarzędz od km 172,000 do km 291,620. W ramach realizacji drugiej części zadania, dotyczącej odcinka linii kolejowej od stacji Konin, tj. od km 207,900, do stacji Podstolice (km 259,00), położonego w granicach gmin: Konin, Golina, Miasto Słupca, Słupca, Strzałkowo i Września, wykonano całodobowe badania hałasu w 19 punktach pomiarowych. Wyniki pomiarów hałasu kolejowego dla linii kolejowej E20 na odcinku Barłogi–Swarzędz – od km 207,900 do km 291,620 (Konin-Podstolice) w 2022 r. w punktach przebiegających przez omawiany obszar zaprezentowano w tabeli 5.

Tabela 5. Wyniki pomiarów hałasu kolejowego dla linii kolejowej E20 na odcinku Barłogi–Swarzędz – od km 207,900 do km 291,620 (Konin-Podstolice) w 2022 r.

Nr punktu	Lokalizacja punktu	Odległość od osi linii kolejowej (m)	Równoważny poziom hałasu [dB]	
			L _{AeqD} [dB] (16h)*	L _{AeqN} [dB] (8h)**
P.9	Gutowo Wielkie 68, zabudowa zagrodowa	45	52,9	51,6
P.10	Gutowo Małe, ul. Powidzka 8, zabudowa mieszkaniowo-usługowa	56	64,5	62,3
P.11	Gutowo Małe ul. Powidzka 6, zabudowa mieszkaniowo-usługowa	45	54,0	52,5
P.12	Gutowo Małe ul. Powidzka 6A, zabudowa mieszkaniowo-usługowa	52	54,6	53,1

Nr punktu	Lokalizacja punktu	Odległość od osi linii kolejowej (m)	Równoważny poziom hałasu [dB]	
			L _{AeqD} [dB] (16h)*	L _{AeqN} [dB] (8h)**
P.13	Gutowo Małe ul. Powidzka 7, zabudowa mieszkaniowo-usługowa	75	57,6	56,4
P.14	Września ul. Sokołowska 2, zabudowa mieszkaniowo-usługowa	25	58,1	57,5
P.15	Przyborki ul. Grójecka 49, zabudowa mieszkaniowo-usługowa	26	53,0	51,9
P.16	Września ul. Powstańców Wlkp. 77, zabudowa mieszkaniowo-usługowa	75	53,6	51,6
P.18	Września, tereny przykolejowe, niepodlegające ochronie	20	65,2	64,6
P.19	Gutowo Małe ul. Za Parkiem, tereny przykolejowe, niepodlegające ochronie	22	59,6	57,3
objaśnienia:				
	przekroczenie dopuszczalnej wartości poziomu hałasu			
	poziom hałasu na granicy wartości dopuszczalnej			
*	L _{AeqD} – równoważny poziom dźwięku A dla pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6 ⁰⁰ do godz. 22 ⁰⁰)			
**	L _{AeqN} – równoważny poziom dźwięku A dla pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22 ⁰⁰ do godz. 6 ⁰⁰)			

Źródło: PKP Polskie Linie Kolejowe SA

Przekroczenia dopuszczalnej wartości poziomu hałasu stwierdzono w porze nocy w dwóch punktach pomiarowych – w Gutowie Małym, przy ul. Powidzkiej 8 (P.10 – 6,3 dB) i we Wrześni, przy ul. Sokołowskiej 2 (P.14 – 1,5 dB). W przypadku punktu pomiarowego P.13 poziom hałasu w porze nocy kształtował się na granicy wartości dopuszczalnej.

Ogólnie jednak z przeprowadzonych obliczeń dotyczących zasięgu oddziaływania akustycznego linii kolejowej wynika, że nie powoduje ona przekroczeń wartości dopuszczalnych poziomu hałasu w środowisku. Nieliczne stwierdzone pomiarowo przekroczenia, dotyczące pory nocy, przypisuje się złemu stanowi technicznemu taboru kolejowego – wraz z jego przewidywaną modernizacją warunki akustyczne powinny ulec poprawie. Potwierdzono skuteczność zrealizowanych środków ochrony przed hałasem – ekranów akustycznych i absorberów przyszynowych. Obliczenia nie wykazały również potrzeby podejmowania działań zmierzających do poprawy warunków akustycznych wewnątrz budynków zlokalizowanych na terenach zamkniętych lub w granicach przyległego pasa gruntu – we wszystkich przypadkach odpowiadały one obowiązującym w tym zakresie przepisom.

Obszar nie znajduje się w zasięgu negatywnego oddziaływania lotnisk.

Hałas przemysłowy jest tworzony przez źródła znajdujące się na terenie zakładów przemysłowych i usługowych. Ma charakter lokalny i jego zasięg jest ograniczony do najbliższego otoczenia obiektu. WIOŚ w Poznaniu dokonuje corocznie oceny stanu akustycznego środowiska na terenie województwa na podstawie wyników pomiarów hałasu wykonanych w danym roku, zgromadzonych w bazie danych EHAŁAS, a także innych źródeł takich jak np. wyniki pomiarów poziomu hałasu emitowanego do środowiska, wykonanych przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą w związku z realizacją obowiązków wynikających z przepisów prawa czy wyniki pomiarów hałasu w ramach analiz po realizacyjnych danych inwestycji. W latach 2022-2023 na terenie Miasta i Gminy Września wg informacji Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu przeprowadzono ogółem kilkadziesiąt kontroli przestrzegania wymagań ochrony środowiska, w tym część dotyczyła kontroli w zakresie hałasu do środowiska. Brak jest szczegółowych danych dotyczących podmiotów niespełniających określonych standardów ochrony środowiska w zakresie hałasu, z kilkadziesiątu stwierdzonych naruszeń wiadomo, że część nieprawidłowości dotyczy również przekroczenia w porze nocnej dopuszczalnego poziomu hałasu.

7.4 POZIOM PÓL ELEKTROMAGENTYCZNYCH

Z punktu widzenia natężenia pól elektromagnetycznych największymi źródłami pól elektromagnetycznych na omawianym obszarze są stacje bazowe telefonii komórkowej oraz linie energetyczne najwyższych napięć. Na omawianym obszarze znajduje się kilkadziesiąt stacji BTS, głównie we Wrześni (brak nadajników DVB-T). Na podstawie mapy Polskich Sieci Elektroenergetycznych stwierdza się, że przez omawiany obszar przebiegają dwie linie najwyższych napięć. Linia 400 kV przebiega przez grunty wsi Grzymysławice, Chwalibogowo, Obłaczkowo, Kaczanowo, Neryngowo oraz Gozdowo, natomiast linia 220 kV przebiega północnym skrajem gminy przez grunty Strzyżewa oraz Kawęczyna. Długość linii wysokiego napięcia (WN) wg stanu na koniec 2023 roku wynosi 27,29 km.

Ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej poziomów dopuszczalnych. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 17 lutego 2020 r., w celu sprawdzenia dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku wykorzystuje się pomiary wykonywane miernikiem szerokopasmowym. W ramach pomiarów wyznacza się w badanym zakresie częstotliwości wartości wskaźnikowe WM_E . WM_E oznacza wartość wskaźnikową poziomu emisji pól elektromagnetycznych dla miejsc dostępnych dla ludności dla składowej elektrycznej pola, która liczona jest na podstawie maksymalnej wartości chwilowej (EMAX), uzyskanej w trakcie pomiarów w sposób określony w rozporządzeniu. Dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku uznaje się za dotrzymane w obszarze pomiarowym, gdy żadna z wartości WM_E nie przekracza wartości 1.

W kolejnej tabeli przedstawiono wyniki okresowych pomiarów pól elektromagnetycznych wykonanych w 2022 r. w ramach stałej sieci monitoringu. W 2023 roku na terenie Miasta i Gminy nie prowadzono pomiarów.

Tabela 6. Wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych w punktach pomiarowych zlokalizowanych w Mieście i Gminie Września

Lokalizacja punktu pomiarowego	Rok	Poziom dopuszczalny	Wynik pomiaru
Września, ul. Kościuszki 24	2022	wartość $WM_E < 1$	0,1
Września, ul. Czerniejewska 1B	2022	wartość $WM_E < 1$	0,1
objaśnienia:			
	kolor zielony oznacza, że nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu		

Źródło: GIOŚ

Przedstawiony w tabeli 6 wynik oznacza, że w 2022 roku nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu. Ogólnie pomiary pól elektromagnetycznych wykonywane na terenie całego województwa wielkopolskiego w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska nie wykazują przekroczeń dopuszczalnych norm. Mierzone wartości natężenia PEM są dużo niższe od poziomów dopuszczalnych. Dokonując porównania wszystkich wyników pomiarów PEM na przestrzeni ostatnich lat nie obserwuje się także znaczących zmian średnich poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

7.5 JAKOŚĆ WÓD POWIERZCHNIOWYCH

Ramowa Dyrektywa Wodna wprowadzając podział na jednolite części wód ma na celu m.in. osiągnięcie dobrego stanu wód we wszystkich ich częściach. Oceniając to, w jakim stanie są poszczególne części wód powierzchniowych, pod uwagę brane są następujące grupy wskaźników jakości: elementy biologiczne, fizykochemiczne i hydromorfologiczne, które mówią o stanie ekologicznym części wód oraz substancje chemiczne, oceniane w ramach klasyfikacji stanu

chemicznego. Oceny dokonuje się na podstawie wyników Państwowego Monitoringu Środowiska i prezentuje poprzez:

- ocenę stanu ekologicznego²,
- ocenę stanu chemicznego,
- ocenę stanu JCWP.

Stan/potencjał ekologiczny jest określeniem jakości struktury i funkcjonowania ekosystemu wód powierzchniowych, sklasyfikowanej na podstawie wyników badań elementów biologicznych oraz wspierających je wskaźników fizykochemicznych i hydromorfologicznych.

Stan ekologiczny jednolitych części wód powierzchniowych klasyfikuje się poprzez nadanie jednolitej części wód jednej z pięciu klas jakości, przy czym klasa pierwsza oznacza bardzo dobry stan ekologiczny, klasa druga – dobry stan ekologiczny, zaś klasy trzecia, czwarta i piąta odpowiednio – stan ekologiczny umiarkowany, słaby i zły.

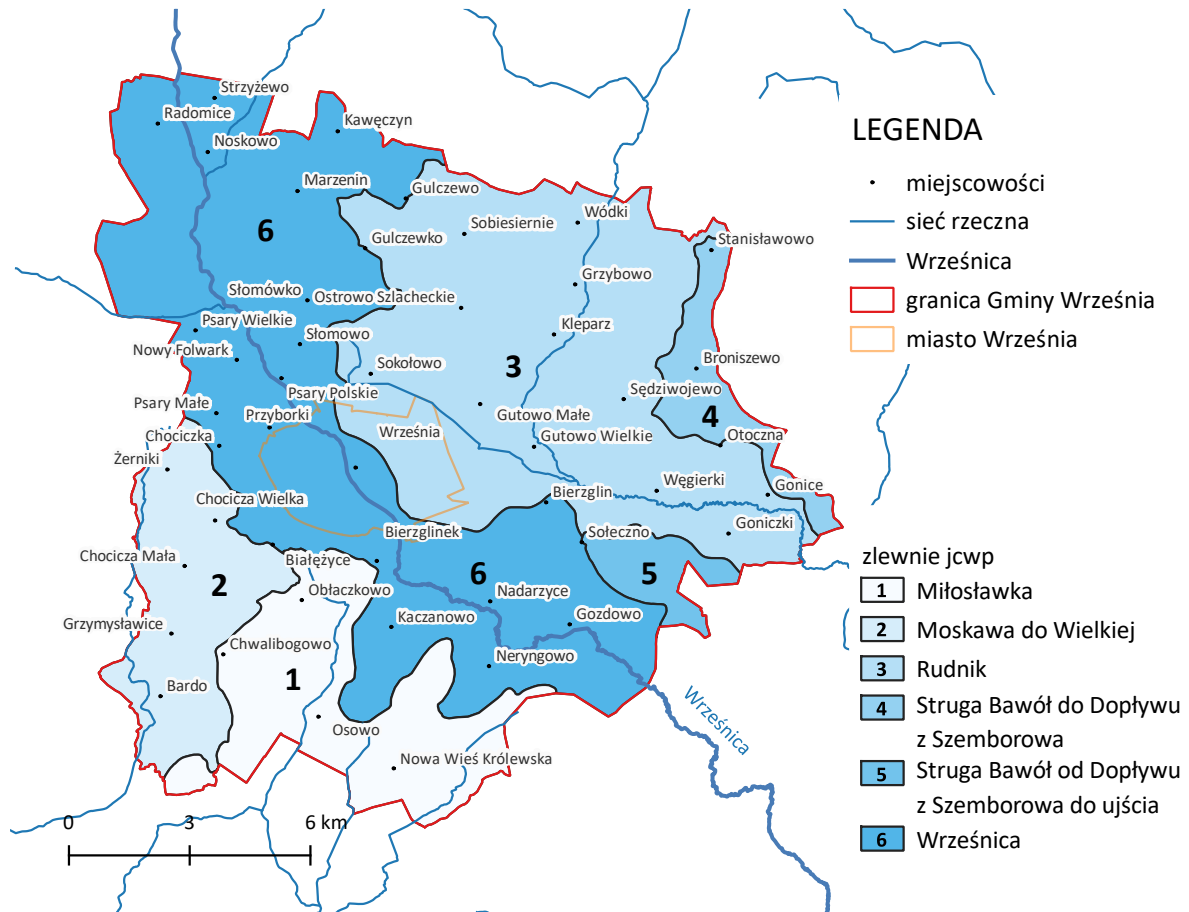
W przypadku potencjału ekologicznego, klasa pierwsza oznacza maksymalny potencjał ekologiczny. O przypisaniu ocenianej jednolitej części wód decydują wyniki klasyfikacji poszczególnych elementów biologicznych, przy czym obowiązuje zasada, że klasa stanu/potencjału ekologicznego odpowiada klasie najgorszego elementu biologicznego.

Klasyfikacji stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych dokonuje się na podstawie analizy wyników pomiarów zanieczyszczeń chemicznych, w tym tzw. substancji priorytetowych. Podstawą analizy jest porównanie uzyskanych wyników ze środowiskowymi normami jakości. Przyjmuje się, że jednolita część wód jest w dobrym stanie chemicznym, jeżeli żadna z obliczonych wartości stężeń nie przekracza dopuszczalnych stężeń maksymalnych i średniorocznych. Jeżeli woda nie spełnia tych wymagań, stan chemiczny ocenianej jednolitej części wód określa się jako poniżej dobrego.

Stan jednolitej części wód ocenia się poprzez porównanie wyników klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego. Jednolita część wód może być oceniona jako będąca w dobrym stanie, jeśli jednocześnie jej stan/potencjał ekologiczny jest sklasyfikowany przynajmniej jako dobry i stan chemiczny sklasyfikowany jest jako dobry.

Zgodnie z przyjętym podziałem obszar Miasta i Gminy Września znajduje się na obszarze zlewni sześciu jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych. JCWP w zasięgu omawianego obszaru to: Miłosławka, Moskawa do Wielkiej, Rudnik, Struga Bawół do Dopływu z Szemborowa (sam ciek nie przepływa przez gminę), Struga Bawół od Dopływu z Szemborowa do ujścia (sam ciek nie przepływa przez Gminę) oraz Wrześnica. Na obszarze nie ma zlokalizowanych JCWP jeziornych, zbiornikowych, przejściowych i przybrzeżnych. Położenie Miasta i Gminy na tle jednolitych części wód powierzchniowych, które opisano powyżej, zaprezentowano na rysunku 5.

² w przypadku wód, których charakter został w znacznym stopniu zmieniony w następstwie fizycznych przeobrażeń, będących wynikiem działalności człowieka – poprzez ocenę potencjału ekologicznego

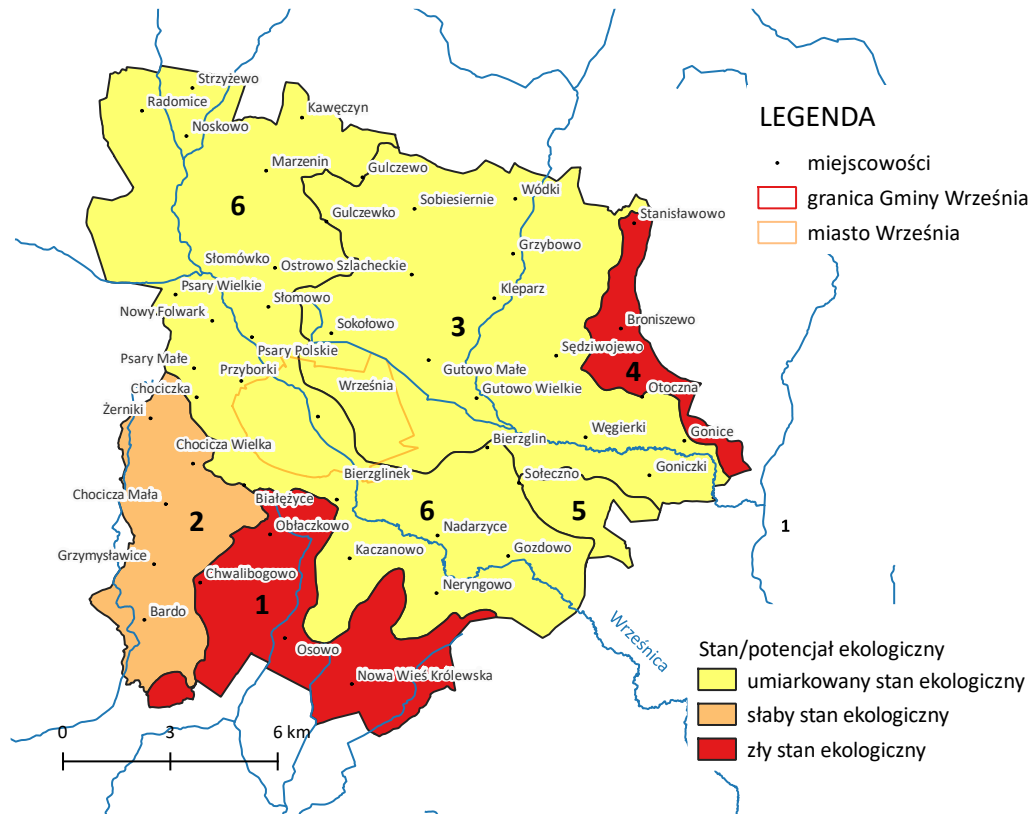

Rysunek 5 JCWP rzeczne na obszarze Miasta i Gminy Września

Źródło: opracowanie własne

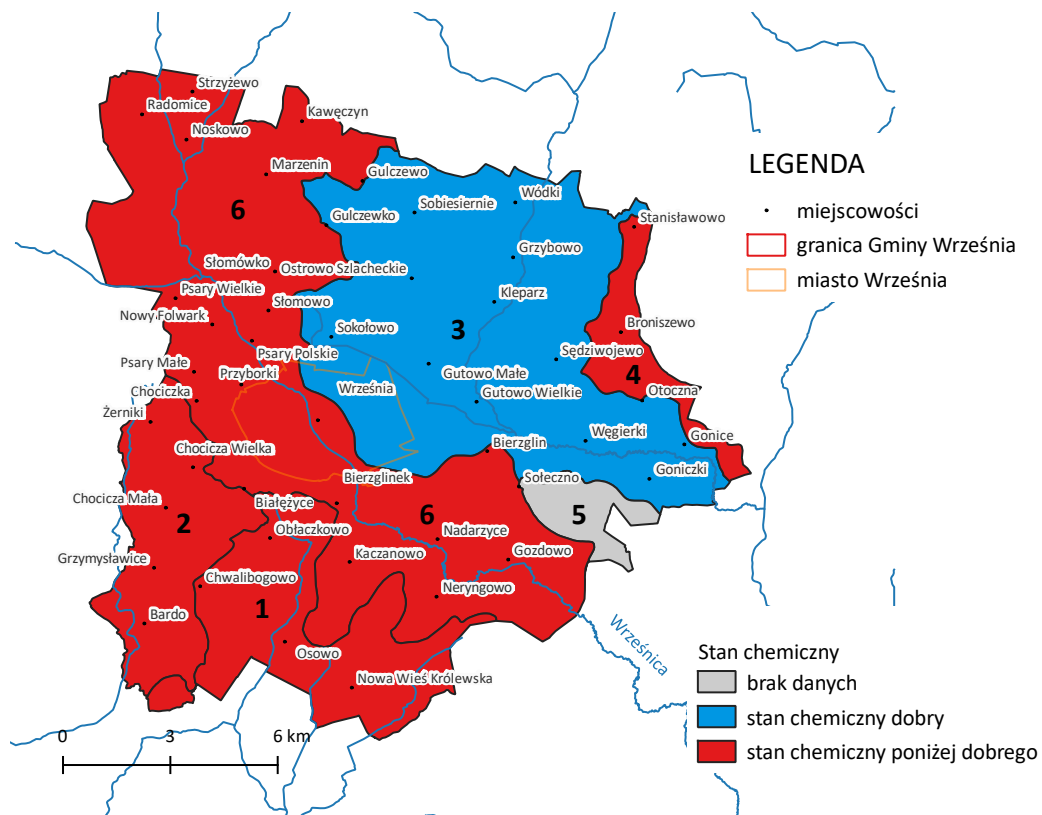
Ze względu na ograniczony zakres badań przeprowadzonych w latach 2022-2023 na omawianym terenie, w celu przedstawienia aktualnej jakości wód powierzchniowych posłużono się danymi „Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)”. Na kolejnych rysunkach i w tabeli 7 przedstawiono wyniki. Zgodnie z przytoczonymi w tabeli 7 danymi należy odnotować, że jakość wód powierzchniowych rzecznych na omawianym terenie jest generalnie zła i w ostatnich latach nie uległa znaczącej poprawie. Wszystkie JCWP są także zagrożone nieosiągnięciem celu środowiskowego Ramowej Dyrektywy Wodnej.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA NA LATA 2024-2027 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2028-2031 DLA MIASTA I GMINY WRZEŚNIA”

Rysunek 6 Stan/potencjał ekologiczny JCWP

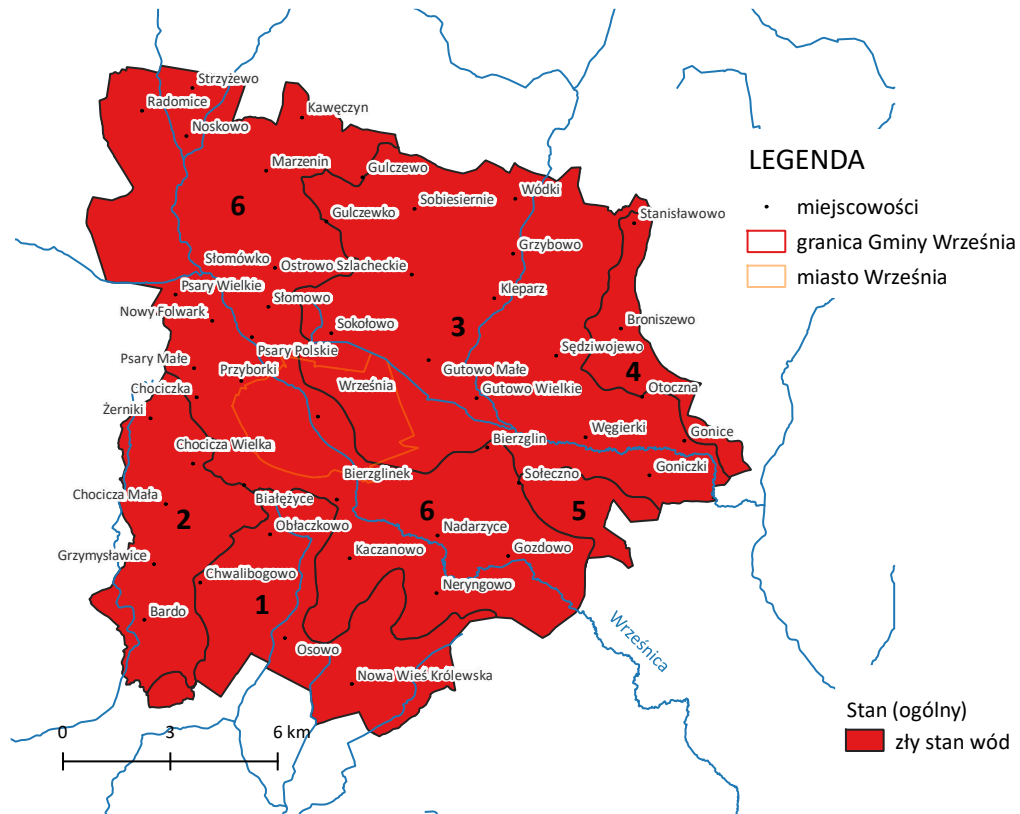
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ, numeracja na rysunku zgodna z objaśnieniami na rysunku 5

Rysunek 7 Stan chemiczny JCWP

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ, numeracja na rysunku zgodna z objaśnieniami na rysunku 5

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA NA LATA 2024-2027
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2028-2031 DLA MIASTA I GMINY WRZEŚNIA”

Rysunek 8 Ocena stanu JCWP

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ, numeracja na rysunku zgodna z objaśnieniami na rysunku 5

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA NA LATA 2024-2027
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2028-2031 DLA MIASTA I GMINY WRZEŚNIA”

Tabela 7. Ocena stanu JCWP z terenu Miasta i Gminy Września na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)

Numer na rys. 5	Nazwa ocenianej jednolitej części wód	Kod JCWP	Typ JCWP	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Rodzaj presji determinującej stan wód w obrębie danej JCWP				Stan / potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Ocena stanu	
					Główne źródło presji troficznych	Główne źródło presji zasalających	Główne źródło presji hydromorfologicznych	Główne źródło presji chemicznych				
RZECZNE												
1	Miłosławka	RW6000101854899	Potok lub strumień nizinny piaszczysty	zagrożona	nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe) oraz źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone)	ścieki przemysłowe i komunalne	prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowle piętrzące - rzeki główne, obiekty gospodarki wodnej (zbiorniki, stawy rybne) - rzeki główne	rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; nieznanne (substancje zakazane)	V	zły stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
2	Moskawa do Wielkiej	RW600009185441	Potok lub strumień nizinny	zagrożona	odpływ miejski (wody opadowe) oraz źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone)	ścieki przemysłowe i komunalne	prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowle piętrzące - rzeki główne i rzeki pozostałe, górnictwo - rzeki pozostałe	rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; nieznanne (substancje zakazane)	IV	slaby stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
3	Rudnik	RW6000091836869	Potok lub strumień nizinny	zagrożona	nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe) oraz źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone)	eutrofizacja (źródło zgodne ze źródłem troficznym)	budowle piętrzące - rzeki główne	-	III	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny dobry	zły stan wód

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA NA LATA 2024-2027
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2028-2031 DLA MIASTA I GMINY WRZEŚNIA”

Numer na rys. 5	Nazwa ocenianej jednolitej części wód	Kod JCWP	Typ JCWP	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Rodzaj presji determinującej stan wód w obrębie danej JCWP				Stan / potencjał ekologiczny		Stan chemiczny	Ocena stanu
					Główne źródło presji troficznych	Główne źródło presji zasalających	Główne źródło presji hydromorfologicznych	Główne źródło presji chemicznych				
4	Struga Bawół do Dopływu z Szemborowa	RW6000101836839	Potok lub strumień nizinny piaszczysty	zagrożona	nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe) oraz źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone)	eutrofizacja (źródło zgodne ze źródłem troficznym)	budowle piętrzące - rzeki główne, budowle regulacyjne (opaski brzegowe, ostrogi, tamy podłużne) - rzeki główne i rzeki pozostałe	rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski	V	zły stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód
5	Struga Bawół od Dopływu z Szemborowa do ujścia	RW6000091836899	Potok lub strumień nizinny	zagrożona	nawożenie i depozycja oraz odpływ miejski (wody opadowe) oraz źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone)	-	budowle piętrzące - rzeki główne, budowle regulacyjne (opaski brzegowe, ostrogi, tamy podłużne) - rzeki główne	-	III	umiarkowany stan ekologiczny	brak danych	zły stan wód
6	Wrześnica	RW60001018389	Potok lub strumień nizinny piaszczysty	zagrożona	odpływ miejski (wody opadowe) oraz źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone)	ścieki przemysłowe i komunalne	budowle piętrzące - rzeki główne i rzeki pozostałe	rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; punktowe - przemysłowe, komunalne, odcieki ze składowisk, punktowe - przemysłowe, komunalne, odcieki ze składowisk;	III	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły stan wód

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA NA LATA 2024-2027
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2028-2031 DLA MIASTA I GMINY WRZEŚNIA”

Numer na rys. 5	Nazwa ocenianej jednolitej części wód	Kod JCWP	Typ JCWP	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Rodzaj presji determinującej stan wód w obrębie danej JCWP				Stan / potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Ocena stanu																		
					Główne źródło presji troficznych	Główne źródło presji zasalających	Główne źródło presji hydromorfologicznych	Główne źródło presji chemicznych																					
								nieznane (substancje zakazane)																					
Objaśnienia:																													
<p><i>Ocena biologiczna</i></p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td style="width: 20%;">I klasa</td> <td style="width: 20%;">II klasa</td> <td style="width: 20%;">III klasa</td> <td style="width: 20%;">IV klasa</td> <td style="width: 20%;">V klasa</td> </tr> </table> <p><i>Ocena fizykochemiczna</i></p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td style="width: 20%;">I klasa</td> <td style="width: 20%;">II klasa</td> <td style="width: 60%;">poniżej dobrej</td> </tr> </table> <p><i>Ocena hydromorfologiczna</i></p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td style="width: 20%;">I klasa</td> <td style="width: 20%;">II klasa</td> <td style="width: 60%;">III klasa</td> </tr> </table> <p><i>Stan/potencjał ekologiczny</i></p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td style="width: 20%;">bardzo dobry</td> <td style="width: 20%;">dobry</td> <td style="width: 20%;">umiarkowany</td> <td style="width: 20%;">słaby</td> <td style="width: 20%;">zły</td> </tr> </table> <p><i>Stan chemiczny</i></p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td style="width: 50%;">dobry</td> <td style="width: 50%;">poniżej dobrego</td> </tr> </table>												I klasa	II klasa	III klasa	IV klasa	V klasa	I klasa	II klasa	poniżej dobrej	I klasa	II klasa	III klasa	bardzo dobry	dobry	umiarkowany	słaby	zły	dobry	poniżej dobrego
I klasa	II klasa	III klasa	IV klasa	V klasa																									
I klasa	II klasa	poniżej dobrej																											
I klasa	II klasa	III klasa																											
bardzo dobry	dobry	umiarkowany	słaby	zły																									
dobry	poniżej dobrego																												

Źródło: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe>

7.6 JAKOŚĆ WÓD PODZIEMNYCH

Zgodnie z podziałem Polski na 174 jednolitych części wód podziemnych obszar położony jest w zasięgu JCWPd nr 61. Powierzchnia jednostki to około 2,7 tys. km². Jednostka nie jest zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego Ramowej Dyrektywy Wodnej i jest na bieżąco monitorowana. Ocena stanu omawianej części wód wg Rozporządzenia Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11.10.2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. 2019 poz. 2148) wykonana w 2019 roku przedstawia się następująco:

- stan chemiczny – dobry,
- stan ilościowy – dobry,
- stan JCWPd – dobry.

W latach 2022-2023 Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska nie przeprowadzał monitoringu wód podziemnych bezpośrednio na terenie Miasta i Gminy Września.

7.7 OCENA RYZYKA POWODZIOWEGO

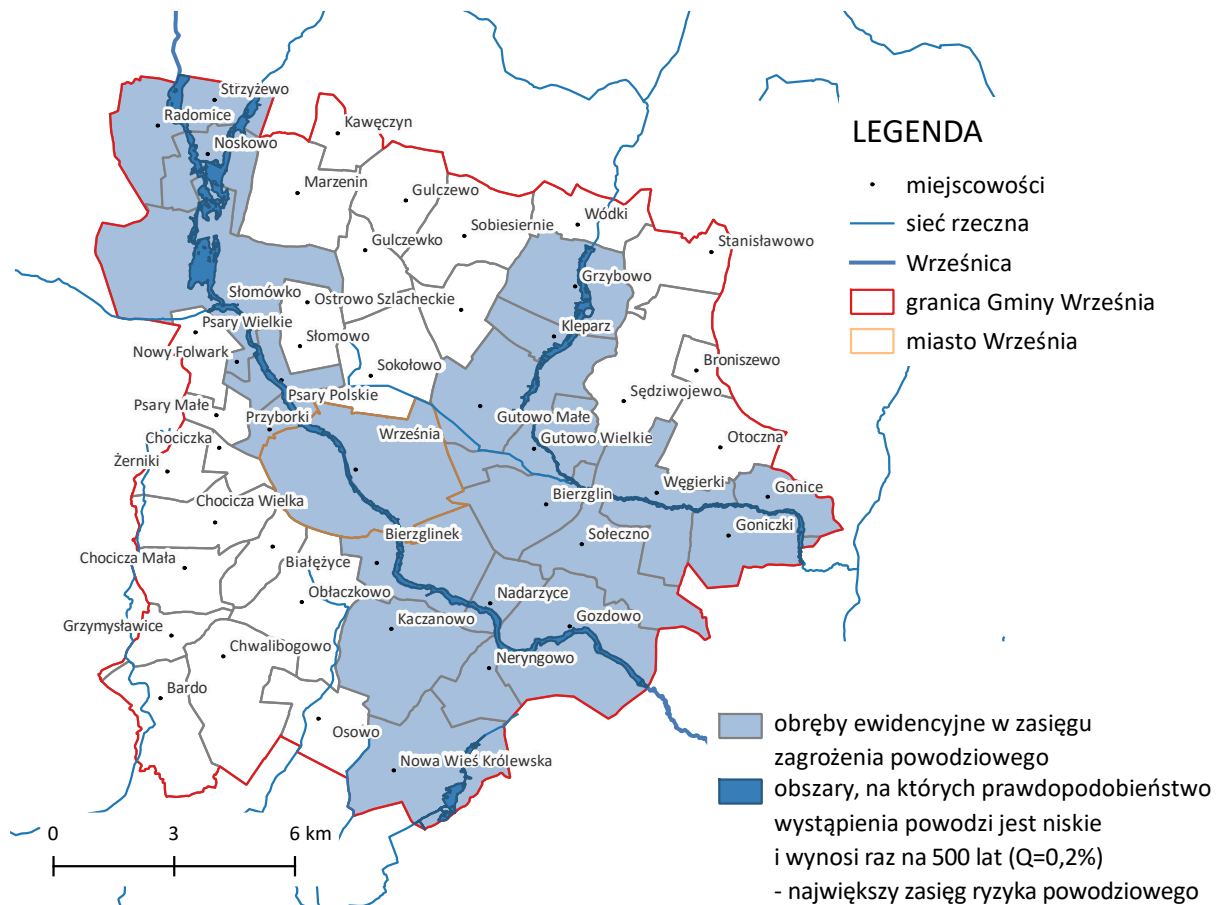
Od dnia 23 marca 2023 r. obowiązuje zaktualizowany plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry (Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 26 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry)³. Plan został zaktualizowany po raz pierwszy i zebrano w nim najważniejsze działania dotyczące bezpieczeństwa mieszkańców zagrożonych terenów. Wybór działań oparty jest m.in. na podstawie analizy map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego dostępnych na stronie <https://isok.gov.pl/hydroportal.html>. Na tych mapach każda zainteresowana osoba może sprawdzić, czy i w jakim stopniu zagraża jej powódź.

Prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi na omawianym terenie jest niskie i dotyczy przede wszystkim wąskich pasów wzdłuż cieków: Wrześnica, Rudnik i Miłośławka – rysunek 9. Nie są to tereny zabudowane i nie zagrażają bezpośrednio mieszkańcom.

Na obszarze nie ma wałów przeciwpowodziowych. Na rzece Wrześnicy zlokalizowany jest sztuczny zbiornik retencyjny „Lipówka” w chwili obecnej wykorzystywany jest głównie do celów rekreacji i wędkarstwa. Zbiornik jest w Zarządzie Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu, w utrzymaniu PGW WP Zarządu Zlewni w Kole. Pojemność przy normalnym poziomie piętrzenia to 180 tys. m³, powierzchnia – 15,20 ha.

Należy również pamiętać, że w kontekście szybko zmieniającego się klimatu narastać będzie natężenie zjawisk ekstremalnych, w tym np. nawalnych, krótkotrwałych opadów skutkujących powodzią błyskawicznymi, a te z kolei mogą stanowić poważne zagrożenie dla wszystkich mieszkańców, głównie na obszarach silnie zurbanizowanych takich jak Września.

³ <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20220002714>

Rysunek 9 Obszary zagrożenia powodziowego 0,2% (raz na 500 lat)

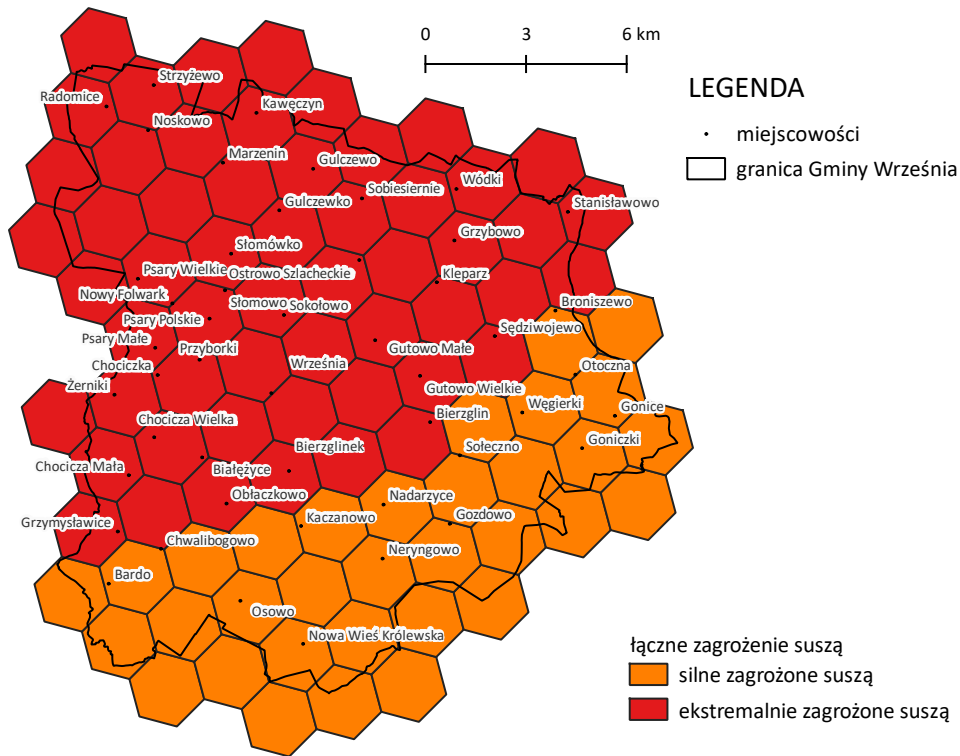
Źródło: opracowanie własne

7.8 OCENA ZAGROŻENIA SUSZĄ

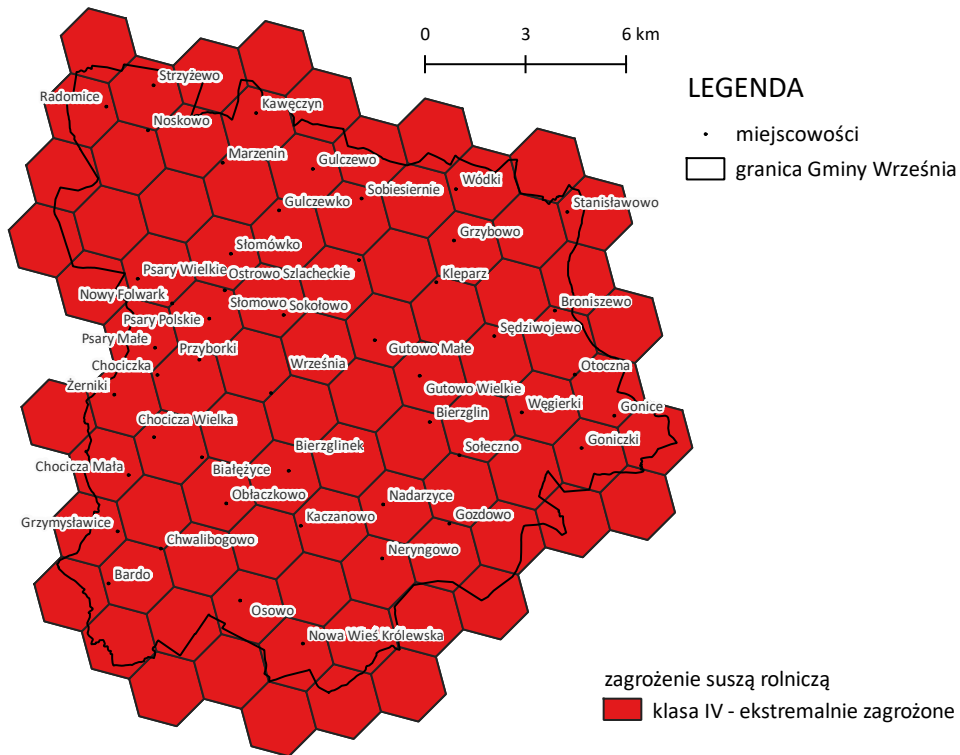
Susza to długotrwały okres bez opadów atmosferycznych lub nieznacznym opadem w stosunku do średnich wieloletnich wartości. Zgodnie z opracowanym przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie „Planem przeciwdziałania skutkom suszy”⁴ wynikowe (łącznie) zagrożenie suszą na terenie objętym opracowaniem należy określić jako ekstremalnie i silnie zagrożone – rysunek 10. Na rysunku 11 przedstawiono również zagrożenie suszą rolniczą – cały obszar jest w ekstremalnym stopniu zagrożony suszą rolniczą. Długotrwałe okresy bezdeszczowe występują praktycznie każdego roku, a z uwagi na częściowo rolniczy charakter Gminy stanowi to istotny problem środowiskowy i jednocześnie wyzwanie na kolejne lata.

Zagrożenie suszą hydrologiczną jest na umiarkowanym poziomie. Silne zagrożenie suszą hydrogeologiczną dotyczy centralnej i północnej części omawianego obszaru. Południowo-wschodnia część obszaru jest zagrożona w umiarkowanym i słabym stopniu.

⁴ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy

Rysunek 10 Łączne zagrożenie suszą
Źródło: „Plan przeciwdziałania skutkom suszy”, opracowanie własne

Rysunek 11 Zagrożenie suszą rolniczą
Źródło: „Plan przeciwdziałania skutkom suszy”

7.9 STAN INFRASTRUKTURY WODOCIĄGOWO-KANALIZACYJNEJ

Eksploatatorem sieci wodociągowej na terenie Miasta i Gminy jest Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. we Wrześni (PWIK). Spółka jest również producentem wody dla mieszkańców, zakładów przemysłowych, obiektów użyteczności publicznej itd. Jedynie w przypadku pojedynczych zabudowań miejscowości Gozdowo Młyn, woda kupowana jest od Gminy Kołaczkowo. Wszystkie miejscowości są zwodociągowane. Na terenie znajduje się 9 wodociągów zlokalizowanych w miejscowościach Września, Kaczanowo, Nowy Folwark, Otoczna, Bardo, Gozdowo, Gutowo Małe, Marzenin, Sokołowo i jeden wodociąg lokalny Spółdzielni Mleczarskiej Września. Woda ujmowana jest ze studni głębinowych. Proces uzdatniania wody obejmuje ciśnieniowe napowietrzanie, filtrację oraz dezynfekcję ciągłą przy użyciu podchlorynu sodu. Według stanu na dzień 31.12.2023 r. długość sieci wodociągowej (rozdzielczej i przesyłowej) wynosi 373,6 km, w tym 104,7 km na terenie Wrześni i 268,9 km na obszarze wiejskim. Jakość wody przeznaczonej do spożycia jest pod ciągłym nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Wrześni. W najbliższych latach planowana jest dalsza modernizacja, przebudowa i budowa infrastruktury wodociągowej celem zapewnienia wszystkim mieszkańcom Miasta i Gminy odpowiedniej jakości wody pitnej oraz służąca poprawie jakości i ochrony zasobów wód powierzchniowych i podziemnych.

Podobnie jak w przypadku infrastruktury wodociągowej, eksploatatorem sieci kanalizacji zbiorczej i oczyszczalni ścieków na omawianym terenie jest Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. we Wrześni. Do sieci kanalizacyjnej podłączona jest tylko część obszaru, tj. miejscowości Białężyce, Bierzglinek, Chocicza Mała, Chocicza Wielka, Chwalibogowo, Nowy Folwark, Obłaczkowo, Przyborki, Psary Małe, Psary Polskie, Słomowo, Sokołowo oraz Września. Według stanu na dzień 31.12.2023 r. długość czynnej sieci kanalizacji na terenie Gminy wynosi 145,3 km, w tym 87,0 km na terenie Wrześni i 58,3 km na obszarze wiejskim. Podobnie jak w przypadku infrastruktury wodociągowej, system kanalizacyjny ulega ciągłemu i stopniowemu rozwojowi. Działania koncentrują się na modernizacji, przebudowie infrastruktury (sieci kanalizacyjnych, oczyszczalni ścieków) i budowie nowych odcinków sieci. Z kanalizacji korzysta aktualnie około 2/3 mieszkańców Gminy.

Na omawianym obszarze utworzono aglomerację Września, czyli teren, na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków albo do końcowego punktu zrzutu tych ścieków. Aktualnym aktem prawnym w sprawie aglomeracji jest Uchwała Nr XL/368/2022 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie aktualizacji obszarów i granic aglomeracji Września (Dz. U. Woj. Wlkp. z dnia 29 grudnia 2022 r., poz. 9 951). Wyznaczono aglomerację o równoważnej liczbie mieszkańców 42 633 (RLM). Aglomeracja obejmuje swym zasięgiem tereny miejscowości: Września, Sokołowo, Białężyce, Chwalibogowo, Gutowo Małe, Obłaczkowo, Przyborki, Psary Polskie, Psary Małe, Bierzglinek, Nowy Folwark, Chocicza Wielka, Chocicza Mała, Słomowo, Grzymysławice.

Agglomeracja obsługiwana jest jedną komunalną oczyszczalnią ścieków zlokalizowaną we Wrześni przy ul. Generała Władysława Sikorskiego 42, na terenie działek ewidencyjnych nr 1320/1, 1320/5, 1320/9, 1319/2, 1319/4, 1318/14, 1321/17. Pozwolenie wodnoprawne dla oczyszczalni ścieków na usługę wodną obejmującą wprowadzanie istniejącym wylotem do urządzenia wodnego – rowu melioracji szczegółowej W-22, oczyszczonych ścieków komunalnych stanowiących mieszaninę ścieków bytowych ze ściekami przemysłowymi zostało wydane decyzją Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Wód Polskich w Poznaniu z dnia 20 maja 2021 r. (znak: PO.RUZ.4210.79.2021.DG.5). Zgodnie z decyzją Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Wód Polskich w Poznaniu z dnia 10 czerwca 2021 roku (znak: PO.RUZ.4210.79.2021.DG.6) ustalono ważność pozwolenia wodnoprawnego na okres 10 lat od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna.

W tabeli 8 przedstawiono warunki zgodności aglomeracji Września z dyrektywą 91/271/EWG za 2022 rok⁵. Przedstawione w tabeli wartości wskazują, że w 2022 roku aglomeracja spełniała wszystkie warunki dyrektywy, a tym samym został zachowany odpowiedni poziom ochrony środowiska.

⁵ dane za 2023 rok nie zostały jeszcze zweryfikowane

Tabela 8. Warunki zgodności aglomeracji Września z dyrektywą Rady 91/271/EWG z zasadą hierarchiczności

Warunek I			Warunek II		Warunek III		Spełnienie łącznie 3 warunków zgodności z Dyrektywą (art. 3,4,5,10 + zasada hierarchii)
% skanalizowania (art. 3)	Spełnienie warunku I 1-spełnia 0-nie spełnia	Brakująca RLM w aglomeracji do spełnienia warunku I	Łączna wielkość wydajności aktywnych oczyszczalni ścieków w aglomeracji w RLM (art. 10 wraz z art. 3)	Spełnienie warunku II (zgodnie z zasadą hierarchiczności) 1-spełnia 0-nie spełnia	Liczba aktywnych oczyszczalni w aglomeracji spełniających normy dot. jakości ścieków (art. 4/5 wraz z art. 3 i 10)	Spełnienie warunku III (zgodnie z zasadą hierarchiczności) 1-spełnia 0-nie spełnia	
98,70%	1	0	76 667	1	1	1	1
objaśnienia:							
	kolor zielony, że został spełniony warunek Dyrektywy 91/271/EWG						

Źródło: Sprawozdanie z KPOŚK za 2022 rok

Nieruchomości na omawianym terenie w dużej części wyposażone są również w zbiorniki bezodpływowe (szamba) lub przydomowe oczyszczalnie. Na terenie funkcjonuje ponad 3 000 zbiorników bezodpływowych i ponad 600 przydomowych oczyszczalni ścieków. W związku z rozwijającą się siecią kanalizacyjną, należy oczekiwać, że liczba zbiorników bezodpływowych będzie sukcesywnie maleć, co jest sytuacją korzystną z punktu widzenia ochrony środowiska, szczególnie wód.

7.10 ZŁOŻA KOPALIN ORAZ WIELKOŚĆ WYDOBYCIA

Pod względem geomorfologii obszar posiada rzeźbę terenu charakterystyczną dla terenów pochodzenia lodowcowego. Jedną z zasadniczych części rzeźby terenu Miasta i Gminy jest wysoczyzna. Część wysoczyznowa, to wysoczyzna morenowa pagórkowata z licznymi pagórkami morenowymi poprzedzielana dolinami cieków i rynien jeziornych. Charakterystycznym elementem tego obszaru są wcięcia dolin i jezior, w większości bardzo głębokie. Formą występująca na obszarze młodszego zlodowacenia (bałtyckie) na przedmiotowym terenie jest wysoczyzna morenowa falista.

Pod względem geologicznym obszar położony jest w obrębie dwóch dużych jednostek: Synklinorium Szczecińsko – Łódzko – Miechowskiego oraz Monokliny Przesudeckiej – Północnej. W budowie geologicznej występują przede wszystkim utwory trzeciorzędowe i czwartorzędowe. Trzeciorzędowe to utwory pliocenu (ił poznański pstry, piaski, żwiry) oraz utwory miocenu (piaski, iły, miki oraz węgiel brunaty). Czwartorzęd pokrywa osady trzeciorzędowe utworami o miąższości 60 – 120 m. Równina Wrzeńska zbudowana jest z glin zwałowych, jedynie w północno – zachodniej części gminy występuje sandr zbudowany z warstwowych piasków, czasem żwirów i głazów. Jego cechą jest mała miąższość osadów piaszczystych, maksymalne miąższości rzędu od 4 do 8 m występują w rejonie Wrześni – Zasutowa, w części północno – zachodniej nie przekraczają 5 m. W miarę zbliżania się do Pradoliny Warszawsko – Berlińskiej miąższość piasków wyraźnie maleje, na powierzchnię wychodzi glina zwałowa a sandr zatracza swój ciągły charakter. Największy obszar gminy zajmują gliny zwałowe wykształcone jako gliny piaszczyste i piaski gliniaste. Stropowe ich partie do głębokości około 1 m, są silnie zwiertzałe, odwapnione oraz spiaszczone głównie wskutek działania czynników mechanicznych. Na zachód od Wrześni, pomiędzy Chociczą i Brzeziem, ciągnie się wąskim pasem strefa wyniesień zbudowana z utworów piaszczysto – żwirowych zaliczana do moren czołowych, bądź do kemów. Wymienione wyniesienia budują głównie warstwowe piaski i żwiry przykryte piaskami bezstrukturalnymi. Ponadto wydzielono również osady dolinnych obniżzeń, które stanowią głównie torfy, namuły i mułki. Z utworów holocenów na terenie gminy występują mady, piaski rzeczne i torfy. Torfowiska występujące w dolinach rzecznych są niskie, przeważnie typu turzycowego – mszystego lub olchowego, utworzone ze storfiałych roślin bagiennych takich jak: turzyce, trzcina i mchy. Występują w dolinach małych rzek oraz w zagłębieniach bezodpływowych na sandrach i obszarach wysoczyznowych.

Na obszarze nie ma wielu złóż kopalin. Według danych Państwowego Instytutu Górniczego na omawianym terenie znajdują się cztery niewielkie złoża kopalin:

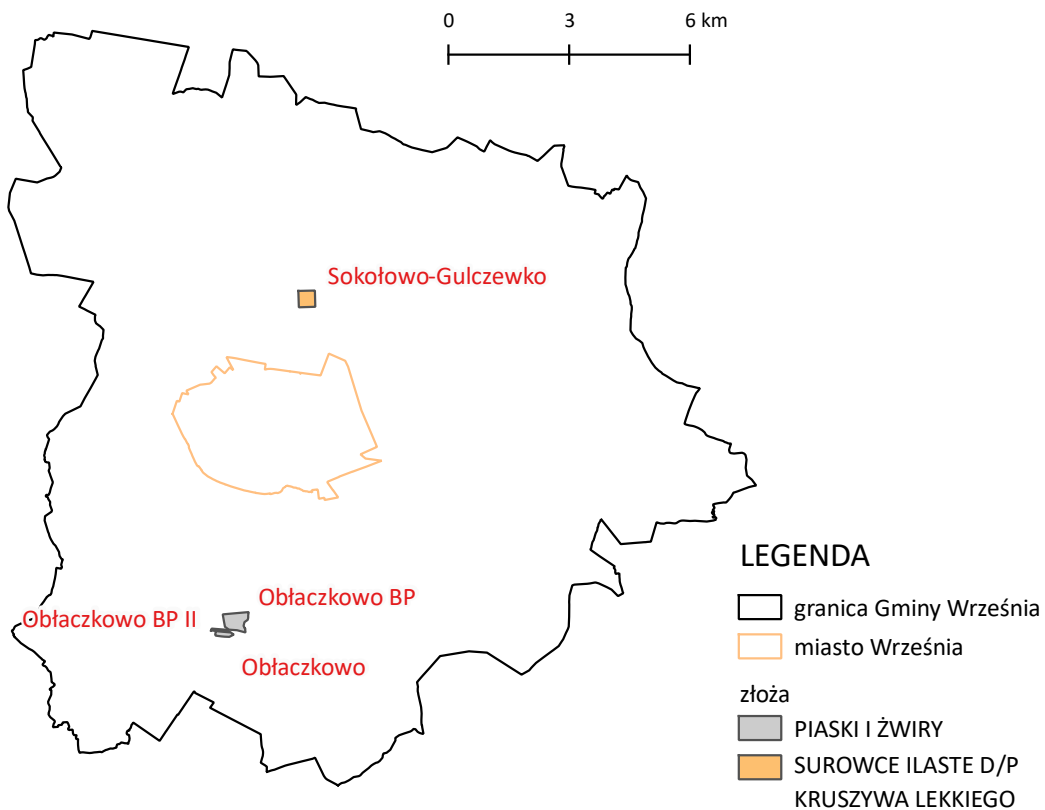
- trzy złoża piasków i żwirów (Obłaczkowo BP, Obłaczkowo BP II oraz Obłaczkowo) oraz
- jedno złożo surowców ilastych do produkcji kruszywa lekkiego (Sokołowo-Gulczewko).

Na rysunku 12 przedstawiono lokalizację złóż, natomiast w kolejnej tabeli przedstawiono ich krótką charakterystykę wraz z określeniem wydobycia kopalin w latach 2021-2022. W Gminie Września eksploatowane jest wyłącznie złożo piasków i żwirów Obłaczkowo. W 2022 roku wydobyto 17 tys. ton piasków i żwirów.

Tabela 9. Charakterystyka i eksploatacja złóż kopalin zlokalizowanych na terenie gminy

L.p.	Nazwa złoża	Kopalina	Zasoby na koniec 2022 roku		Wydobycie		Stan zagospodarowania
			geologiczne bilansowe	przemysłowe	2021 r.	2022 r.	
1.	Obłaczkowo BP	piaski i żwiry	1 119 tys. ton	-	-	-	złożo, z którego wydobycie zostało zaniechane
2.	Obłaczkowo BP II	piaski i żwiry	83 tys. ton	70 tys. ton	-	-	złożo zagospodarowane, eksploatowane okresowo
3.	Obłaczkowo	piaski i żwiry	366 tys. ton	366 tys. ton	-	17 tys. ton	złożo eksploatowane
4.	Sokołowo-Gulczewko	surowce ilaste d/p kruszywa lekkiego	2 848 tys. ton	-	-	-	złożo o zasobach rozpoznanych wstępnie

Źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce 2021-2022

Rysunek 12 Lokalizacja udokumentowanych złóż kopalin na terenie Gminy Września
Źródło: opracowanie własne

W ramach realizowanego przez PIG-PIB projektu „Mapa Geośrodowiskowa Polski w skali 1:50 000” wykonana została również inwentaryzacja miejsc nielegalnej eksploatacji kopalin na terenie Polski. Rejestrowano wyrobiska i kamieniołomy o powierzchni powyżej 1 ara ze śladami świeżej eksploatacji. Wszystkie punkty niekoncesjonowanej eksploatacji zostały zweryfikowane w terenie. W stworzonej bazie znajdują się dane o ponad 3 600 punktach niekoncesjonowanej eksploatacji. Na terenie Miasta i Gminy nie zinwentaryzowano wyrobisk eksploatowanych bez koncesji.

7.11 JAKOŚĆ GLEB

Miasto i Gmina Września położona jest w średnio-wrzesińskim regionie glebowo-rolniczym i około 4/5 obszaru zajmują grunty rolne. Na obszarze wiejskim gminy zajmują 17 540 ha, na obszarze miasta 350 ha. Dominują gleby III, IV i V klasy bonitacyjnej (średnio dobre, średnie i słabe) i ogólnie panują tu dobre warunki do prowadzenia działalności rolniczej, niemniej jednak rolnicy, podobnie jak wielu innych miejscach w Polsce, zmagają się z niedoborem opadów lub ich nieregularnością.

Na terenie miasta Września występują charakterystyczne dla terenów zabudowanych gleby antropogeniczne – przekształcone w wyniku działalności człowieka. Charakteryzują się one skróconym profilem glebowym, w którym mogą występować domieszki materiałów obcych m. in. budowlanych.

Wpływ na jakość gleb na omawianym terenie mają głównie:

- zanieczyszczenie gleb (szczególnie metalami ciężkimi),
- zakwaszenie gleb,
- procesy erozyjne.

Zauważalna jest na przestrzeni ostatnich lat zmiana charakteru gminy z rolniczej na otwartą na rozwój funkcji produkcyjnej, składów i magazynów oraz usług.

Na zlecenie klientów Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza (OSChR) w Poznaniu prowadzi na omawianym terenie bezpośrednie badania gleb rolniczych m.in. na zawartość makroelementów, odczynu pH czy potrzeb wapnowania. W tabeli 10 dokonano zestawienia wyników badań prowadzonych w 2022 roku. Łącznie dokonano analizy ponad 360 próbek. Badania objęły 921,34 ha użytków rolnych. Ocenie poddane były głównie gleby o lekkiej i średniej kategorii agronomicznej. Gleby takie są w średnim i dużym stopniu podatne na suszę. Znajomość kategorii agronomicznej pozwoliła ustalić potrzeby wapnowania oraz ocenić na podstawie liczb granicznych klasę zawartości przyswajalnego fosforu, potasu i magnezu w glebie.

Tabela 10. Zestawienie wyników badań gleb przeprowadzonych w 2022 roku

L.p.	Oceniana kategoria	Próbki z 2022 roku		
		Liczba próbek	% udział	
1.	kategoria agronomiczna gleby	bardzo lekka	4	1,10%
		lekka	228	62,64%
		średnia	128	35,16%
		ciężka	0	0,00%
		organiczna	4	1,10%
2.	odczyn (pH)	bardzo kwaśny	30	8,24%
		kwaśny	90	24,73%
		lekko kwaśny	135	37,09%
		obojętny	49	13,46%
		zasadowy	60	16,48%
3.	wapnowanie	konieczne	33	9,07%
		potrzebne	42	11,54%
		wskazane	69	18,96%
		ograniczone	65	17,86%
		zbędne	155	42,58%
4.	fosfor	bardzo niska	14	3,85%
		niska	54	14,84%
		średnia	118	32,42%
		wysoka	65	17,86%
		bardzo wysoka	113	31,04%
5.	potas	bardzo niska	25	6,87%
		niska	47	12,91%
		średnia	76	20,88%
		wysoka	72	19,78%
		bardzo wysoka	144	39,56%
6.	magnez	bardzo niska	18	4,95%
		niska	40	10,99%
		średnia	105	28,85%
		wysoka	102	28,02%
		bardzo wysoka	99	27,20%

Źródło: Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Poznaniu

Wśród badanych próbek dominują gleby o odczynie kwaśnym i lekko kwaśnym. Wyniki dotyczące konieczności wapnowania wskazały, że na blisko połowie zbadanych użytków rolnych zabieg

ten jest zbędny. Jeśli chodzi o zasobność w fosfor, to przeważają gleby średnio, wysoko i bardzo wysoko zasobne w ten makroelement. Zasobność gleb w potas jest na wysokim poziomie. Zasobność gleb w magnez jest na podobnym poziomie. Gleby o niskiej i bardzo niskiej zasobności w ten makroelement stanowią około 15% zbadanych próbek. Podsumowując dane, należy wskazać, że zbadane na terenie Gminy Września gleby charakteryzują się dobrymi parametrami wskazując na ich wysoką wartość produkcyjną.

ZAGROŻENIA I OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEB

Jednym z możliwych zagrożeń powierzchni ziemi są osuwiska, które należą do najniebezpieczniejszych i najczęściej występujących geozagrożeń na terenie Polski. Powodują zniszczenia w infrastrukturze, uprawach, drzewostanie oraz ogólną degradację terenów objętych ruchami masowymi ziemi. Osuwiska co roku przynoszą ogromne straty, ale przede wszystkim zagrażają bytowi, a nawet życiu mieszkańców. Na omawianym obszarze w miejscowości Gozdowo (przy moście na rzece Wrześnicy i dalej drodze prowadzącej do zabudowań Gozdowo-Młyn) zlokalizowane jest jedno osuwisko, ale chwili obecnej jest nieaktywne.

Na omawianym obszarze nie ma aktywnych mogilników.

W rejestrze historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi figurują dwie nieruchomości położone na terenie Miasta i Gminy:

- historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi na terenie zlikwidowanego ZPN nr 4, Słomowo 1b, 62-300 Września - władający powierzchnią ziemi: PKN Orlen S.A. - status: teren, na którym zakończono remediację - substancje zanieczyszczające: suma węglowodorów C12-C35, składników frakcji oleju; etylobenzen; benzo(k)fluoranten; naftalen; suma węglowodorów C6-C12, składników frakcji benzyn; ksyleny; toluen; benzo(b)fluoranten; benzo(a)piren,
- historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi na terenie działki nr 1080/1 położonej przy ul. Szkolnej 2 we Wrześni - władający powierzchnią ziemi: ORLE MONT-BUD Sp. z o.o. - status: teren w trakcie remediacji - substancje zanieczyszczające: suma węglowodorów C12-C35, składników frakcji oleju; etylobenzen; suma węglowodorów C6-C12, składników frakcji benzyn; suma węglowodorów aromatycznych; ksyleny; benzen; toluen.

W rejestrze bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku i szkód w środowisku nie figurują nieruchomości z terenu Miasta i Gminy.

Duży problem środowiskowy mogą stanowić również nielegalne wysypiska śmieci i składowiska odpadów w miejscach do tego nieprzeznaczonych. Ich występowanie wiąże się z ryzykiem skażenia gleby oraz wód gruntowych i powierzchniowych. Dodatkowo, na takie dzikie wysypisko/składowisko odpadów często trafiają odpady niebezpieczne, które stanowią największe zagrożenie dla naturalnego stanu gleby oraz dla ekosystemu wodnego, występującego na obszarze ich składowania lub w ich bliskim sąsiedztwie. Gmina Września na bieżąco neutralizuje tego rodzaju zagrożenia. Najczęściej to sam sprawca pociągany jest do odpowiedzialności poprzez niezwłoczne ich usunięcie.

7.12 GOSPODARKA ODPADAMI KOMUNALNYMI

Z dniem 1 lipca 2013 roku przestał obowiązywać system indywidualnego zawierania umów właściciela nieruchomości z odbiorcą odpadów, w zamian właściciel nieruchomości ma obowiązek złożyć deklarację o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami. Obecnie mieszkańcy Miasta i Gminy zobowiązani są do ponoszenia tzw. „opłaty śmieciowej”, natomiast Gmina gospodaruje środkami z pobieranych od mieszkańców opłat za odpady, egzekwując jednocześnie od wybranej w drodze przetargu firmy jakość usług.

Gmina objęta systemem odbierania odpadów komunalnych wszystkie nieruchomości zamieszkałe położone na terenie gminy. Aktualnie stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi określa uchwała nr XXIX/282/2021 Rady Miejskiej we Wrześni z dnia 16 grudnia 2021 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości stawki tej opłaty. Przedmiotowe stawki wynoszą: za gospodarowanie odpadami komunalnymi zbieranymi selektywnie: 32,00 zł miesięcznie od mieszkańca oraz 64,00 zł w przypadku, gdy właściciel nieruchomości nie wypełniał obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny. Mieszkańcy, którzy kompostują bioodpady są zwolnieni w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w kwocie 1,00 zł miesięcznie od jednego mieszkańca.

Usługą odbioru i transportu odpadów z terenu nieruchomości zamieszkałych zajmuje się Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych we Wrześni Sp. z o. o. Wymieniony przedsiębiorca został wyłoniony w drodze przetargu nieograniczonego w roku 2021 czego skutkiem było podpisanie umowy na realizację przedmiotowej usługi w okresie od 1.01.2022 r. do 31.12.2024 r. Przedmiotowa umowa obejmuje realizację usługi polegającej na odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, udostępnienie pojemników i kontenerów na odpady zmieszane, pojemników i kontenerów na odpady ulegające biodegradacji, gniazd na odpady zbierane selektywnie, dbałość o należyty stan sanitarny, porządkowy i techniczny pojemników i kontenerów oraz dostarczenie do nieruchomości worków do selektywnej zbiórki odpadów komunalnych zakupionych wcześniej przez gminę.

Odpady komunalne odbierane z terenu gminy Września z nieruchomości zamieszkałych były transportowane do Stacji Przetadunkowej w Bardzie wchodzącej w skład Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Lulkowie. Instalacja ta w latach 2022-2023 zajmowała się zagospodarowaniem odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych, położonych na terenie gminy Września. Moc przerobowa w/w instalacji była wystarczająca do zagospodarowania wszystkich odpadów komunalnych z terenu gminy Września. Otóż w skład ZZO Lulkowo, czyli instalacji MBP (mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów) wchodzi między innymi: nowoczesna sortownia do segregacji odpadów zmieszanych i odpadów zbieranych selektywnie (przepustowość linii segregacji – 65 000 Mg/rok dla odpadów zmieszanych, a dla odpadów zbieranych selektywnie – 20 000 Mg/rok), segment biostabilizacji do biologicznej stabilizacji/kompostownia tlenowego frakcji organicznej i zielonej wysegregowanej z odpadów komunalnych zmieszanych (przepustowość linii – 42 000 Mg/rok), kompostownia płytowa, pryzmowa oraz składowisko podzielone na dwie kwatery: KI i KII.

Na terenie gminy funkcjonuje pojemnikowy system zbierania odpadów. Każda nieruchomość zamieszkała jest wyposażona w pojemnik do gromadzenia odpadów komunalnych zmieszanych oraz w pojemnik do gromadzenia odpadów biodegradowalnych, a także w pojemniki lub worki do gromadzenia odpadów zbieranych selektywnie.

Gmina utworzyła w sposób umożliwiający łatwy dostęp wszystkim mieszkańcom Gminny Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (GPSZOK), który zapewnia przyjmowanie selektywnie zbieranych odpadów komunalnych takich jak: papier, metale, tworzywa sztuczne, szkło, odpady opakowaniowe wielomateriałowe oraz bioodpady a także inne jak np.: zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte opony oraz odpady tekstylowe i odzież, a także odpady budowlane i rozbiórkowe z gospodarstw domowych. Prowadzeniem Gminnego Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych zajmuje się Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych we Wrześni Sp. z o.o. Punkt mieści się przy ul. gen. Sikorskiego 38 we Wrześni. Mieszkańcy do Gminnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych mogą również oddawać bezpłatnie swoje wysortowane odpady. Gmina umożliwi mieszkańcom także bezpłatny odbiór i zagospodarowanie na GPSZOK zużytych opon oraz odpadów budowlanych i rozbiórkowych w ilości 500 l na rok z nieruchomości zamieszkałych.

Przeterminowane leki można było bezpłatnie oddać do kilkunastu aptek zlokalizowanych na terenie miasta Września, których spis został umieszczony i podany do publicznej wiadomości poprzez opublikowanie w Biuletynie Informacji Publicznej tutejszego Urzędu.

Od wejścia w życie nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, Gmina systematycznie prowadzi kampanię informacyjną m.in. poprzez zamieszczanie informacji w Biuletynie

Informacji Publicznej (BIP) prowadzonym przez Urząd Miasta i Gminy we Wrześni. Systemowi gospodarowania odpadami komunalnymi poświęcono całą zakładkę na BIP. Mieszkańcy są na bieżąco informowani o aktualnych harmonogramach wywozu odpadów, terminach wpłaty opłaty oraz podstawie prawnej i zasadach funkcjonowania systemu. W biuletynie zamieszczony jest również aktualny regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Września oraz publikowane są coroczne analizy systemu gospodarowania odpadami.

W ostatnich kilku latach na terenie Miasta i Gminy nie realizowano dużych zadań inwestycyjnych w zakresie gospodarki odpadami. Działania koncentrują się wciąż na uświadamianiu mieszkańców o możliwości ograniczania ilości wytwarzanych odpadów komunalnych a także konieczności segregowania odpadów celem osiągnięcia odpowiednich poziomów recyklingu.

W ramach weryfikacji systemu gospodarowania odpadami gminy mają obowiązek dokonać corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, m.in. w celu ustalenia osiągniętych poziomów recyklingu i ograniczania masy odpadów komunalnych. Osiągnięcie wymaganych prawem wskaźników świadczy o odpowiednim wdrożeniu i realizacji obowiązków w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi.

W dniu 31 grudnia 2020 roku weszła w życie ustawa z dnia 17 grudnia 2020 roku o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw, w której określono w art. 3b ust. 1 minimalne poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych na rok 2021 i kolejne lata. W związku z powyższym zostało uchylone dotychczas obowiązujące Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 roku w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych.

4 września 2021 roku weszło w życie Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 3 sierpnia 2021 roku w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych, które zmieniło sposób wyliczania poziomów odzysku. Zgodnie ze zmienionymi przepisami poziom ten oblicza się jako stosunek masy odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi do masy wytworzonych odpadów komunalnych, przy czym przy obliczaniu tego poziomu nie uwzględnia się innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych. Poziomy osiągnięte w latach 2022-2023 w zawarto w tabeli 11.

Tabela 11. Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości minimalnej dla lat 2022-2026

Rok	Poziom minimalny dla najbliższych lat (wagowo) [%]				
	2022	2023	2024	2025	2026
poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych – co najmniej	25	35	45	55	56
poziom osiągnięty przez Gminę	35,61%	36,20%			
objaśnienia:					
	poziom został osiągnięty				

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Września za 2022 i 2023 rok

Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (art. 3b ust. 2a) gminy zobowiązane są również nie przekraczać poziomu składowania. Poziom składowania oblicza się jako stosunek masy odpadów komunalnych i odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych przekazanych do składowania do masy wytworzonych odpadów komunalnych. Dla potrzeb obliczania poziomu składowania do odpadów przekazanych do składowania zalicza się również odpady poddane odzyskowi na składowisku odpadów. Wymagane prawem poziomy obowiązująć będą od 2025 roku.

Tabela 12. Osiągnięte w latach 2022-2023 poziomy składowania odpadów komunalnych

Rok	Poziom maksymalny dla najbliższych lat (wagowo) [%]				
	2022	2023	2024	2025	2026
poziom składowania odpadów komunalnych	nie obowiązuje	nie obowiązuje	nie obowiązuje	30%	30%
poziom osiągnięty przez Gminę	20,35%	20,35%			
objaśnienia:					
	poziom został osiągnięty, ale jeszcze nie obowiązuje wymagany poziom (od 2025 roku)				

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Września za 2022 i 2023 rok

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 roku w sprawie poziomów ograniczania składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji obowiązuje nadal, mimo iż określa się ten poziom jedynie do dnia 16 lipca 2020 roku (maksymalny poziom – 35%). W tej sytuacji brak jest określenia poziomów na lata kolejne, niemniej jednak sprawozdanie w systemie „Bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami” wymusza jego obliczenie. Dla obszaru objętego opracowaniem poziom ten w 2022 roku wyniósł 0,32%, a w 2023 roku – 0,20%, czyli w obu latach poziom został osiągnięty – tabela 13.

Tabela 13. Osiągnięte w latach 2022-2023 poziomy ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania

Rok	Poziom maksymalny dla najbliższych lat (wagowo) [%]				
	do 16 lipca 2020 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.
poziom ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania	35,0%				
poziom osiągnięty przez Gminę		0,32%	0,20%		
objaśnienia:					
	poziom został osiągnięty, od 17 lipca 2020 r., Minister właściwy do spraw klimatu nie określił, w drodze rozporządzenia poziomów, których nie należy przekroczyć w kolejnych latach				

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Września za 2022 i 2023 rok

Przedstawione w tabelach dane pokazują, że aktualny sposób zarządzania systemem gospodarowania odpadami komunalnymi w Mieście i Gminie zapewnia racjonalne gospodarowanie środkami budżetowymi oraz pełną kontrolę nad realizacją zadań w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów w postaci osiągniętych poziomów recyklingu. Dokonując analizy kosztów funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w analizie stanu gospodarki odpadami komunalnymi za 2023 rok stwierdzono, że po zmianie stawki w 2022 roku za gospodarowanie odpadami komunalnymi system się bilansuje, niemniej jednak wciąż należy systematycznie kontrolować wpływy, wydatki oraz nadwyżki i zapewnić z wpływów pokrycie kosztów funkcjonowania całego systemu.

7.13 WYROBY ZAWIERAJĄCE AZBEST

Na mocy ustawy z dnia 19 czerwca 1997 roku o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest⁶, w 1998 roku w Polsce zakończono produkcję wyrobów zawierających azbest. Na posiadaczy wyrobów zawierających azbest nałożono obowiązek ich inwentaryzowania i przestrzegania specjalnych procedur w trakcie usuwania, transportu i ich składowania.

W dniu 14 lipca 2009 roku Rada Ministrów przyjęła uchwałę pn. „Program oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009 – 2032”, a następnie dnia 15 marca 2010 r. przyjęło uchwałę nr 39/2010

⁶ tekst jednolity: Dz.U. 2020 poz. 1680 (<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20200001680>)

zmieniającą uchwałę w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”. Tak długi okres obowiązywania programu został przyjęty ze względu na trwałość płyt azbestowo – cementowych i innych wyrobów zawierających azbest stosowanych w budownictwie oraz ich znaczne rozproszenie na terenie kraju. Dodatkowo czas ten wydłuża konieczność ponoszenia przez właścicieli nieruchomości, urzędzeń oraz instalacji wysokich kosztów demontażu wyrobów azbestowych oraz transportu i unieszkodliwiania odpadów azbestowych, a także nieuniknionych kosztów związanych z zakupem nowych wyrobów bezazbestowych, które zastąpią usunięte wyroby.

Narzędziem do gromadzenia i przetwarzania informacji uzyskanych z inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest oraz monitorowania realizacji zadań wynikających z „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032” jest prowadzona przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii Baza Azbestowa (www.bazaazbestowa.gov.pl). Zgodnie z nią (dostęp na VI 2024 r.) na omawianym terenie zinwentaryzowano około 6,464 tys. ton wyrobów zawierających azbest – głównie pod postacią falistych płyt azbestowo-cementowych stosowanych jako pokrycia dachowe). Ilość wyrobów azbestowych dotychczas usuniętych i unieszkodliwionych wynosi około 1,987 tys. ton, a ilość wyrobów azbestowych pozostałych do usunięcia i unieszkodliwienia to wciąż 4,476 tys. ton (ok. 70% ogółu zinwentaryzowanych wyrobów). Wyroby zawierające azbest są sukcesywnie usuwane z terenu Miasta i Gminy przy wsparciu środków z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu. W 2022 roku usunięto z terenu Gminy 546,08 Mg wyrobów azbestowych, natomiast w 2023 roku – 199,93 Mg.

7.14 SKŁADOWISKA ODPADÓW

Na terenie gminy zlokalizowane jest, aktualnie już zrehabilitowane, składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne. Składowisko położone jest na południowy-wschód od miejscowości Bardo przy drodze lokalnej Bardo-Skotniki, na działce o nr ewidencyjnym 91/5 będącej własnością Gminy Września. W ramach prac rekultywacyjnych zaprojektowano wykonanie trzech pochodni odgazowujących. Teren składowiska jest odgrodzony i zabezpieczony przed wejściem osób niepowołanych. W chwili obecnej prowadzony jest bieżący monitoring składowiska przez akredytowane laboratorium. Zgodnie z ostatnimi wynikami badań monitoringu oraz wizji lokalnej stwierdzono, że system odgazowywania składowiska jest sprawny.

7.15 FORMY OCHRONY PRZYRODY

W granicach omawianego obszaru znajduje się aktualnie jedna obszarowa forma ochrony przyrody: obszar Natura 2000 Grądy w Czerniejewie (kod obszaru: PLH300049). Jest to specjalny obszar ochrony siedlisk.

Siedliska przyrodnicze będące przedmiotem ochrony na obszarze to:

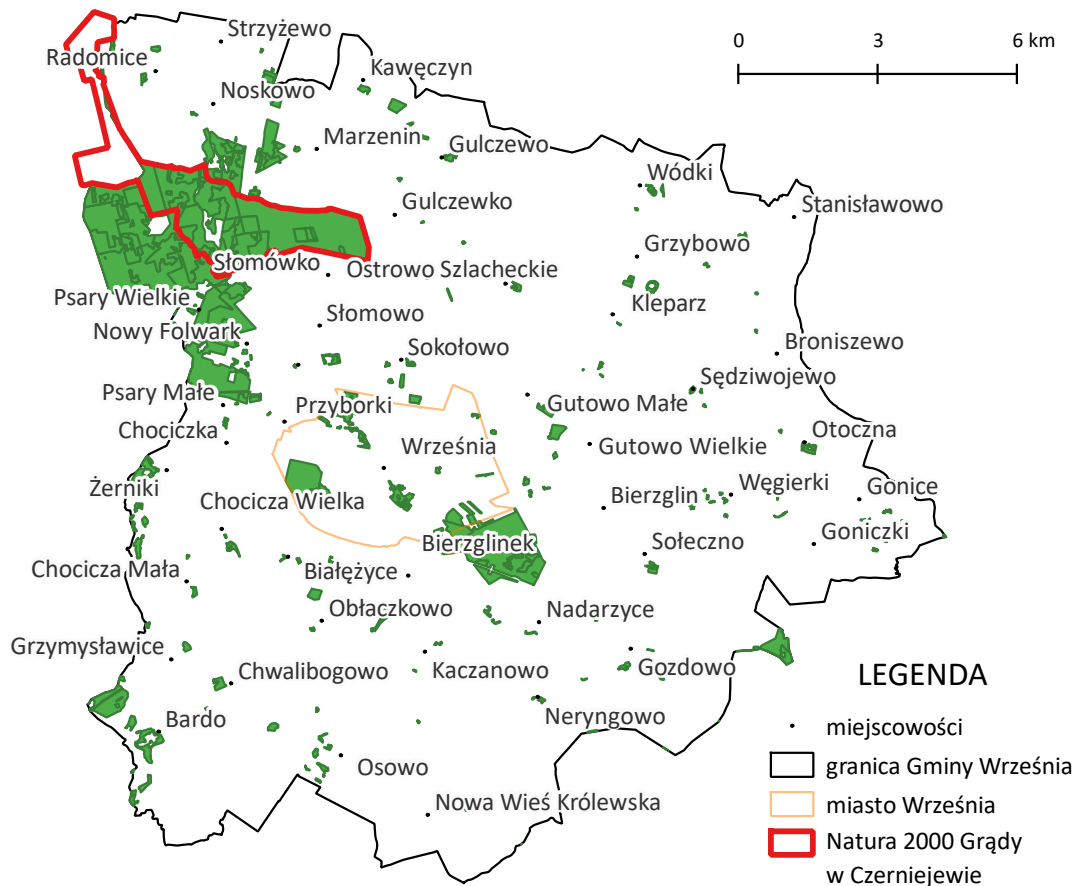
- Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*),
- Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*),
- łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe,
- łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*).

Gatunki zwierząt innych niż ptaki, będące przedmiotem ochrony na obszarze to:

- bóbr europejski (*Castor fiber*),
- kumak nizinny (*Bombina bombina*),
- pachnica dębowa (*Osmoderma eremita* [*Osmoderma barnabita*]).

Obszar złożony jest z dwóch fragmentów. Jeden znajduje się na północny zachód, drugi na południowy wschód od centrum Czerniejewa. Największym zagrożeniem dla tego obszaru jest obniżanie się poziomu wód i silne przesuszenie lasów łągowych.

Aktualnym aktem prawnym w sprawie tej formy ochrony przyrody jest Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 25 stycznia 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Grądy w Czerniejewie (PLH300049) [Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej z 2022, poz. 326]. Nadzór nad obszarem sprawuje Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Poznaniu. Położenie obszaru na tle granic administracyjnych gminy przedstawia rysunek 13.

Rysunek 13 Lokalizacja obszaru Natura 2000 Grądy w Czerniejewie
Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z wykazem Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody w granicach Miasta i Gminy znajduje się również 8 pomników przyrody⁷. Informacje o pomnikach przyrody zebrano w tabeli 14. Lokalizację pomników wskazano na rysunku 14.

Tabela 14. Pomniki przyrody w Mieście i Gminie Września

Numer na rysunku 31	Obiekt	Nazwa	Opis położenia	Gatunek	Data utworzenia	Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu
1	drzewo	-	rośnie w parku miejskim im. Dzieci Wrześnińskich we Wrześni przy ul. Opieszyn, przy głównej parkowej alei (Alej Solidarności)	Platan wschodni - <i>Platanus orientalis</i>	30.11.65	Decyzja nr RL VI-5/770/65 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej z dnia 30 XI 1965 w sprawie ustanowienia pomnika przyrody

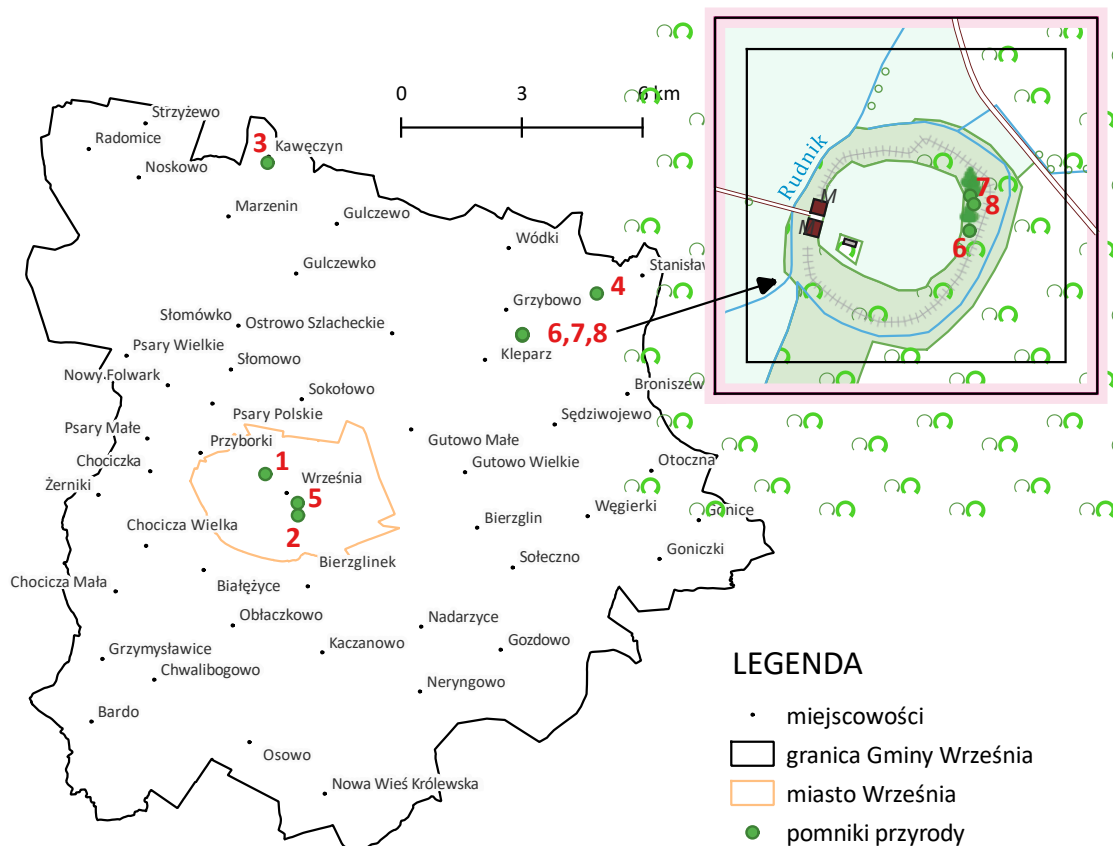
⁷ w terenie jest to 7 pomników, gdyż jedno drzewo – Lipa drobnolistna – zostało usunięte wskutek nielegalnej wycinki drzew

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA NA LATA 2024-2027
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2028-2031 DLA MIASTA I GMINY WRZEŚNIA”

Numer na rysunku 31	Obiekt	Nazwa	Opis położenia	Gatunek	Data utworzenia	Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu
2	drzewo	-	Września, Park im. Józefa Piłsudskiego	Platan wschodni - <i>Platanus orientalis</i>	30.11.65	Decyzja nr RL VI-5/771/65 Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej z dnia 30 XI 1965 w sprawie ustanowienia pomnika przyrody
3	drzewo	-	rośnie na terenie parku w Kawęczynie, ok. 30 m od pałacu	Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	19.12.85	Orzeczenie nr RZL.Iś. 7146-36/85 Wojewody Poznańskiego z dnia 19.12.1985 r.
4	drzewo	Anielka	rośnie po prawej stronie bramy wjazdowej do parku w Stanisławowie	Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	15.01.87	Zarządzenie Nr 54/86 Wojewody Poznańskiego z dnia 31 grudnia 1986 r. w sprawie uznania drzew za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Poznańskiego z 1986 r. Nr 14, poz. 209)
			Pomnik przyrody został usunięty wskutek nielegalnej wycinki drzew.			
5	drzewo	Stefan	rośnie w m. Września ul. 3 Maja przy budynku Urzędu	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	15.01.87	Zarządzenie Nr 54/86 Wojewody Poznańskiego z dnia 31 grudnia 1986 r. w sprawie uznania drzew za pomniki przyrody (Dz. Urz. Woj. Poznańskiego z 1986 r. Nr 14, poz. 209)
6	drzewo	Siemowit	Grzybowo, rośnie przy grodzisku	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	27.12.06	Rozporządzenie nr 214/06 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 29 listopada 2006 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 grudnia 2006 r. Nr 198, poz. 4693)
7	drzewo	Siemomysł	Grzybowo, rośnie przy grodzisku	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	27.12.06	Rozporządzenie nr 214/06 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 29 listopada 2006 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 grudnia 2006 r. Nr 198, poz. 4693)
8	drzewo	Lestko	Grzybowo, rośnie przy grodzisku	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	27.12.06	Rozporządzenie nr 214/06 Wojewody Wielkopolskiego z dnia

Numer na rysunku 31	Obiekt	Nazwa	Opis położenia	Gatunek	Data utworzenia	Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu
						29 listopada 2006 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 grudnia 2006 r. Nr 198, poz. 4693)

Źródło: Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody

Rysunek 14 Pomniki przyrody zlokalizowane na obszarze Miasta i Gminy Września

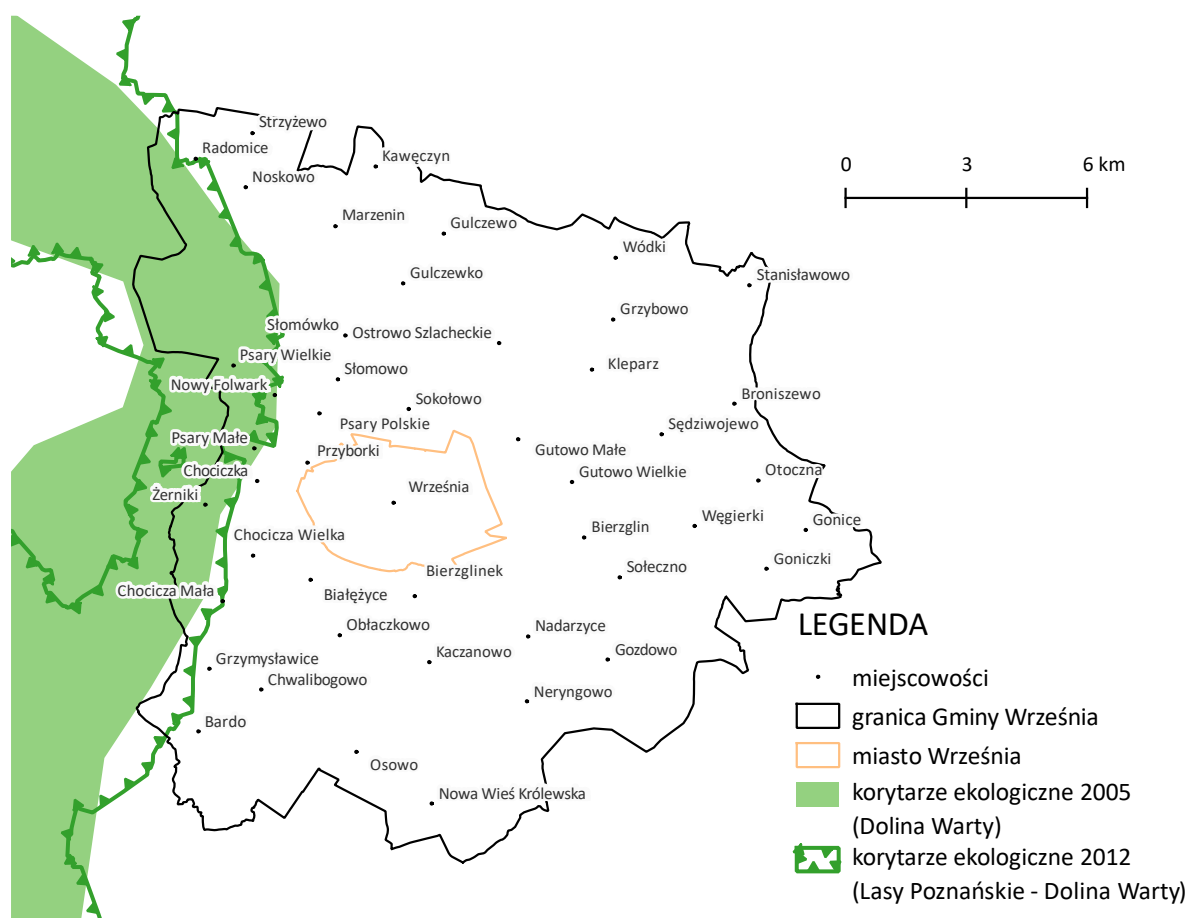
Źródło: opracowanie własne

Uzupełnieniem opisanych zasobów przyrodniczych w formie prawnie ustanowionych form ochrony przyrody są korytarze ekologiczne. Korytarze ekologiczne odgrywają dużą rolę z punktu widzenia poprawy funkcjonowania środowiska przyrodniczego w każdej skali przestrzennej, od lokalnej do ponadregionalnej. Ich podstawowym celem jest zapewnienie warunków sprzyjających migracji organizmów, która może odbywać się na dwa sposoby. Pierwszy z nich polega na powolnym zasiedlaniu obszarów położonych w korytarzu ekologicznym i stopniowym, z pokolenia na pokolenie, przechodzeniu danej populacji do innych regionów. Tym sposobem migrują przeważnie rośliny lub niewielkie zwierzęta. Drugim sposobem jest traktowanie korytarza jako szlaku, przez który pojedyncze osobniki lub ich grupy przechodzą w celu szukania innych korzystnych siedlisk. Poza funkcją migracyjną i wzbogacania różnorodności biologicznej obszarów, korytarze ekologiczne pełnią również wiele innych zadań. Tworzą na przykład ostoje dla wielu gatunków zwierząt, które nie są przystosowane do środowiska otaczającego korytarze. Ponadto wytwarzają one barierę dla części szkodników oraz hamują oddziaływanie wiatru, zwiększają wilgotność i zatrzymują zanieczyszczenia powietrza.

Mapa przebiegu korytarzy ekologicznych w Polsce opracowana została przez Zakład Badania Ssaków PAN w Białowieży (obecnie Instytut Biologii Ssaków) pod kierownictwem prof. dr. hab. Włodzimierza Jędrzejewskiego. Opracowanie powstawało w dwóch etapach:

- etap I - w 2005 r. na zlecenie Ministerstwa Środowiska opracowano mapę sieci korytarzy dla obszarów Natura 2000 z uwzględnieniem potrzeb ochrony kluczowych gatunków dużych ssaków,
- etap II - w 2011 r. we współpracy z Pracownią na rzecz Wszystkich Istot (w ramach projektu ze środków EEA/EOG) opracowano kompletną mapę korytarzy istotnych dla populacji dużych ssaków leśnych oraz spójności siedlisk leśnych i wodno-błotnych w skali krajowej i kontynentalnej.

Przez omawiany obszar przebiega korytarz ekologiczny Dolina Warty. Lokalizację wskazano na rysunku 15.

Rysunek 15 Korytarz ekologiczny „Dolina Warty”

Źródło: opracowanie własne

7.16 GOSPODARKA LEŚNA

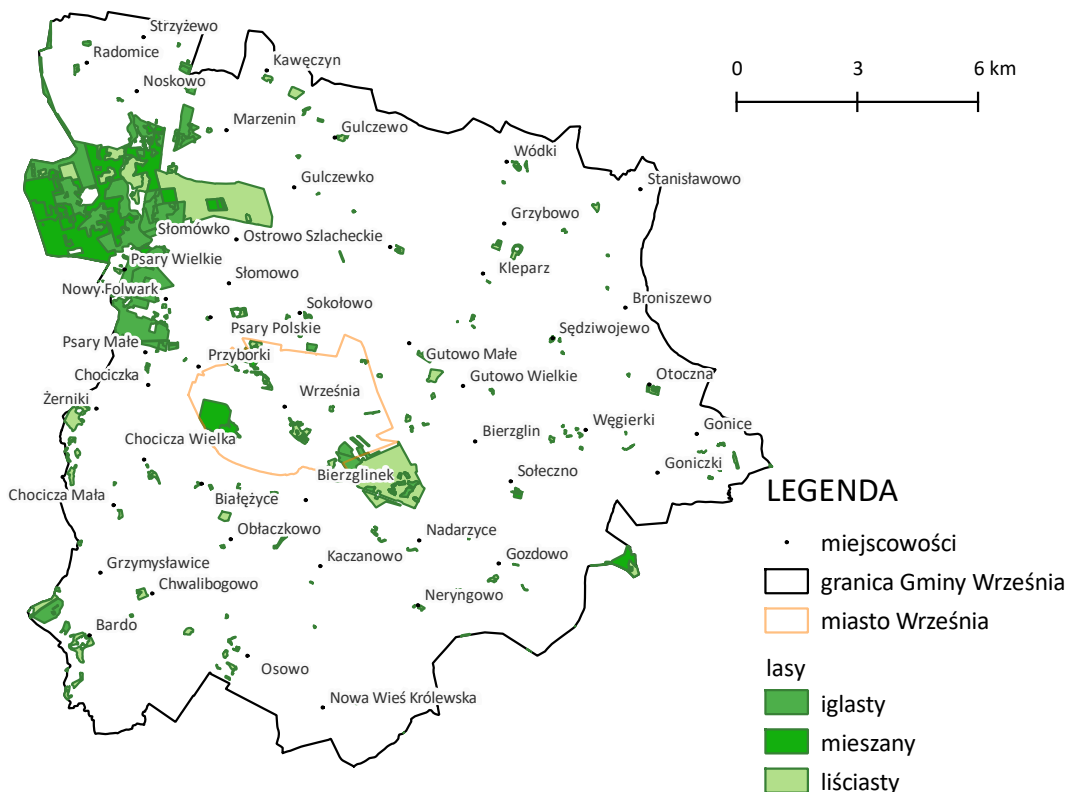
Omawiany obszar administracyjnie przynależy do Nadleśnictwa Czarniejewo. Powierzchnia lasów w granicach administracyjnych Miasta i Gminy Września administrowanych przez Lasy Państwowe to około 1 610,55 ha. Średni wiek drzewostanów wynosi 50-55 lat. Gatunkami dominującymi są sosna oraz dąb.

Gospodarka leśna lasów administrowanych przez Nadleśnictwo Czarniejewo prowadzona jest w ramach bieżącej działalności gospodarczej oraz w ramach prac z zakresu ochrony przyrody i ochrony dziedzictwa narodowego. Z obserwacji nadleśnictwa do największych problemów/zagrożeń środowiskowych dla lasów na omawianym terenie należy zaliczyć:

- narastające w ostatnich latach długookresowe susze i obniżenie poziomu wód gruntowych powodujące osłabienie drzewostanów (zwłaszcza starszych klas wieków) oraz wywołany opisaną sytuacją wzrost zagrożenia pożarowego lasów,
- pojawienie się obcych gatunków inwazyjnych np. czeremcha amerykańska, barszcz Sosnowskiego, jemiioły (w tym możliwość zawleczenia organizmów kwarantannowych np. węgorek sosnowiec,
- rosnąca antropopresja spowodowana procesem urbanizacji obszarów wiejskich.

Nadleśnictwo w ramach prowadzonej działalności udostępnia dwa spośród swoich obiektów edukacyjnych (Centrum Leśnej Przygody „Szumi Bór” w Rajmundowie oraz Ścieżkę przyrodniczo-leśną w Jezierzach) dla zainteresowanych mieszkańców Miasta i Gminy Września, w tym głównie szkół i przedszkoli. Wizyty w opisanych obiektach odbywają się zarówno w formie zajęć edukacyjnych dla grup zorganizowanych jak i turystyki indywidualnej. W kompleksie leśnym „Małpi Gaj” zlokalizowanym we Wrześni, Nadleśnictwo Czarniejewo przez ścieżkę rowerową udostępniło miejsce wypoczynku w postaci drewnianej wiaty wraz z ławkami i stołem. Na terenie gminy zlokalizowano również tablice informacyjne dotyczące klęski spowodowanej huraganem w 2017 roku oraz dotyczące ochrony przeciwpożarowej. Corocznie organizowane są również akcje wspólnego sadzenia lasu. Nadleśnictwo zamierza w dalszym ciągu rozszerzać istniejącą ofertę edukacyjną i turystyczną dla mieszkańców Miasta i Gminy.

Szata roślinna jest w bardzo dużym stopniu przekształcona przez działalność człowieka. Charakterystyczne dla tego obszaru zbiorowiska leśne stanowią niewielki procent pokrywy roślinnej. Lasy skupiają się głównie w północno-zachodniej części gminy. Enklawy leśne występują także w rejonie Wrześni i Dębiny. Tereny leśne zaprezentowano na rysunku 16.

Rysunek 16 Lasy Miasta i Gminy Września

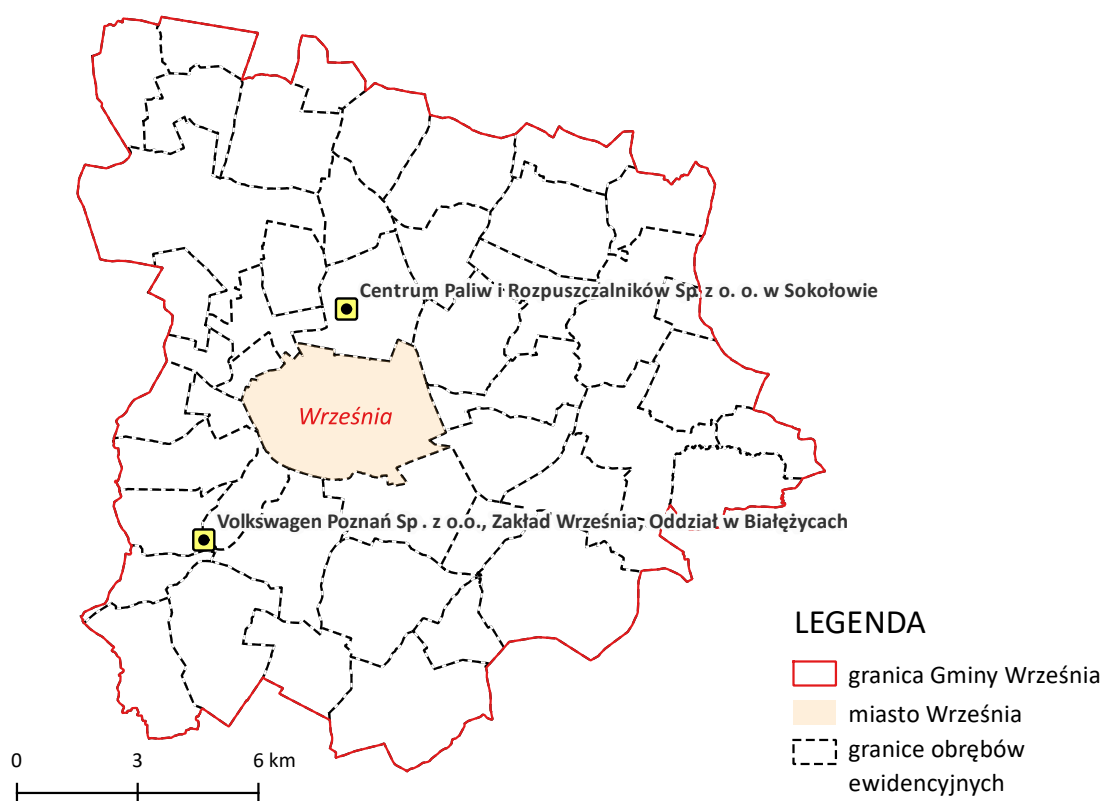
Źródło: opracowanie własne, dane GUS

7.17 OCENA RYZYKA WYSTĄPIENIA POWAŻNYCH AWARII

Na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska dostępny jest wykaz zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, w tym:

- Zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR),
- Zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR).

Jak wspomniano wcześniej obszar gminy jest miejscem intensywnego rozwoju gospodarczego i z punktu widzenia ryzyka wystąpienia poważnej awarii należy zaznaczyć, że na terenie omawianej jednostki zlokalizowany jest jeden zakład zaliczający się do kategorii zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnych awarii (ZZR) – Volkswagen Poznań Sp. z o.o., Zakład Września, Oddział w Białężycach. Zlokalizowany jest tu również zakład będący potencjalnym sprawcą poważnych awarii – Centrum Paliw i Rozpuszczalników Sp. z o. o. w Sokołowie. Lokalizacje wymienionych zakładów wskazano na rysunku 17.

Rysunek 17 Lokalizacja zakładów przemysłowych o zwiększonym/potencjalnym ryzyku wystąpienia poważnej awarii

Źródło: WIOŚ Poznań, opracowanie własne

Pewne zagrożenie wystąpienia poważnej awarii na omawianym terenie stanowią również stacje paliw jak i ruchliwe drogi. W razie poważnego wypadku może bowiem dojść do wycieku niebezpiecznych substancji i w konsekwencji do skażenia środowiska, ale zgodnie z informacjami przekazanymi od Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej we Wrześni w latach 2022-2023 nie odnotowano takich zdarzeń.

Zgodnie z prowadzonym przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska rejestrem zdarzeń o znamionach poważnej awarii i poważnych awarii w latach 2022-2023 nie odnotowano zdarzeń kwalifikujących się do powyższego.

7.18 ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE

W skład zasobu Narodowego Instytutu Dziedzictwa wchodzi dokumentacja związana z prawną ochroną zabytków, czyli decyzjami administracyjnymi o wpisie do rejestru zabytków, wydawanymi przez wojewódzkich konserwatorów. Na dokumentację rejestrową składają się decyzje o wpisie do rejestru, decyzje zmieniające treść wcześniejszych decyzji, sprostowania decyzji, zawiadomienia o zmianach numerów rejestru, decyzje wydane przez Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu skreślające zabytek z rejestru oraz odmawiające skreślenia.

Wykaz zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków (księga A) według stanu na 31 marca 2024 roku zagregowany do obszaru Miasta i Gminy Września obejmuje następujące obiekty:

1. miejscowość Bardo:
 - kościół par. pw. św. Mikołaja, 1783, nr rej.: 950/A z 4.03.1970,
 - zespół dworski i folwarczny, pocz. XIX
2. miejscowość Białężyce:
 - zespół dworski, 1908, nr rej.: 1730/A z 29.04.1975
3. miejscowość Chocicza Mała:
 - park dworski, k. XIX, nr rej.: 2061/A z 1.1986
4. miejscowość Chocicza Wielka:
 - park, XIX/XX, nr rej.: 2060/A z 1.1986
5. miejscowość Chwalibogowo:
 - zespół pałacowy, XIX, nr rej.: 1452/A z 8.06.1973
6. miejscowość Gozdowo:
 - kościół par. pw. św. Filipa i Jakuba, 1881-83, nr rej.: 343/Wlkp/A z 12.06.2006,
 - cmentarz kościelny, nr rej.: jw.,
 - ogrodzenie z bramkami, 4 ćw. XIX, nr rej.: jw.,
 - organistówka, 1909, nr rej.: jw
7. miejscowość Grzybowo:
 - kościół par. pw. św. Michała, drewn., 1757, nr rej.: 2465/A z 14.03.1933,
 - kaplica cmentarna, 1930, nr rej.: 1731/A z 30.04.1975,
 - zespół dworski, 1 poł. XIX, XIX/XX, nr rej.: 2200/A z 28.09.1990
8. miejscowość Grzymistawice:
 - park, k. XIX, nr rej.: 2104/A z 28.11.1986
9. miejscowość Gulczewo:
 - zespół pałacowy, k. XIX, nr rej.: 1732/A z 30.04.1975
10. miejscowość Gutowo:
 - zespół dworski, nr rej.: 1733/A z 30.04.1975
11. miejscowość Kaczanowo:
 - kościół par. pw. św. Marcina, drewn., 1763-65, nr rej.: 952/A z 5.03.1970
12. miejscowość Kawęczyn:
 - park dworski, XIX, nr rej.: 2082/A z 28.04.1986
13. miejscowość Marzenin:
 - kościół par. pw. św. Mikołaja, 1846-48, nr rej.: A-30/Wlkp z 31.05.2000,
 - cmentarz kościelny, nr rej.: jw.,
 - park dworski, k. XIX, nr rej.: 1106/Wlkp/A z 28.03.1986
14. miejscowość Nowa Wieś Królewska:
 - kościół par. pw. św. Andrzeja, drewn., 2 poł. XVI, nr rej.: 2534/A z 1.08.1956
15. miejscowość Ostrowo Szlacheckie:
 - zespół pałacowy:
 - pałac, 1910, nr rej.: 1773/A z 15.12.1977,
 - park, XIX/XX, nr rej.: jw.,

- kurnik, 1916, nr rej.: 2637/A z 2.04.1998
- 16. miejscowość Radomice:
 - park dworski, nr rej.: 2643/A z 19.05.1998
- 17. miejscowość Sołeczno:
 - park pałacowy, XIX, nr rej.: 1525/A z 1.06.1974
- 18. miejscowość Stanisławowo:
 - zespół dworski:
 - park, XIX, pocz. XX, nr rej.: 1119/Wlkp/A z 9.06.2021,
 - brama, ok. 1910, nr rej.: jw.
- 19. miejscowość Węgierki:
 - zespół kościoła ewangelickiego, 1907-11, nr rej.: 2096/A z 12.08.1986,
 - zespół pałacowy:
 - pałac, 3 ćw. XIX, nr rej.: 1527/A z 1.06.1974,
 - park ze stawem, poł. XIX, nr rej.: 2096/A z 12.08.1986 (dec. zespół kościoła ewang.)
- 20. miejscowość Wódki:
 - zespół dworski, nr rej.: 2196/A z 11.06.1990
- 21. miasto Września:
 - historyczny układ urbanistyczny, XIV - XIX, nr rej.: 295/Wlkp/A z 19.04.2006,
 - kościół par. pw. św. Stanisława Biskupa, ul. Kościelna 7, poł. XV, 1792, 1881-87, nr rej.: 2466/A z 14.03.1933,
 - kościół ewangelicki, ob. rzym.-kat. par. pw. Świętego Ducha, ul. Kościuszki 27, 1894, nr rej.: 2293/A z 8.12.1993,
 - kaplica, ob. kościół par. pw. Świętego Krzyża, ul. Świętokrzyska 18, drewn., 1664, nr rej.: 721/Wlkp/A z 6.05.1970 i z 2.12.2008,
 - cmentarz kościelny, nr rej.: jw.,
 - zespół pałacowy, ul. Opieszyn
 - pałac, 1870, nr rej.: 966/A z 5.03.1970,
 - park, ob. miejski, XVIII-XIX, nr rej.: 2118/A z 10.04.1987
 - ratusz, ob. UMiG, ul. Ratuszowa 1, 1909-10, nr rej.: 191/Wlkp/A z 28.06.2004,
 - willa starosty, ul. Chopina 9, 1913-15, nr rej.: 385/Wlkp/A z 25.07.2006,
 - szkoła, ul. Dzieci Wrzesińskich 2, poł. XIX, nr rej.: 1596/A z 10.09.1974,
 - willa , ul. Gnieźnieńska 36, po 1930, nr rej.: 1086/Wlkp/A z 10.03.2020 (brak dec. w NID)
 - wozownia, w zespole koszar, ul. Kościuszki, 1910, nr rej.: 2586/A z 26.03.1996,
 - zespół strzelnicy Bractwa Kurkowego, ul. Ogrodowa / Słowackiego, 1924-26, nr rej.: 1012/Wlkp/A z 27.10.2016 (budynek strzelnicy, teren strzelnicy, plac z obwałowaniem ziemnym, altana, mur./drewn., ogród),
 - kamienica z oficynami, ul. Warszawska 5, 1905, nr rej.: 2569/A z 28.12.1995,
 - dom, ul. Warszawska 10, 1 poł. XIX, nr rej.: 967/A z 5.03.1970,
 - dom, ul. Warszawska 15, XIX, nr rej.: 2173/A z 20.02.1989,
 - Wyższa Szkoła Miejska, ob. LO, ul. Witkowska 1, 1911, nr rej.: 798/Wlkp/A z 25.05.2010,
 - kolejowa wieża ciśnień, 1907, między ul. Dworcową i ul. Wiśniową, nr rej.: 1124/Wlkp/A z 30.08.2021.

W rejestrze zabytków archeologicznych znajduje się także grodzisko „Grzybowo, st. 1”. Jest to jeden z największych grodów, jakie powstały w okresie formowania się państwa Piastów zlokalizowany jest w miejscowości Grzybowo (Rabieżyce) niedaleko Wrześni. Czytelne w terenie grodzisko obejmuje powierzchnię 4,7 ha. Kształt grodu zbliżony jest do czworoboku o zaokrąglonych narożnikach. Otoczone jest wałem, którego pozostałości obecnie sięgają do 9 m wysokości. Od strony wschodniej

widoczne jest obniżenie w wałach, co sugeruje, iż w tym miejscu zlokalizowane było główne wejście do grodu. Drugie wejście widoczne jest od strony północnej, gdzie zbiegają się dwa ramiona wału nieznacznie zachodzące jedno na drugie. Dzisiejsze wnętrze grodu jest niemal idealnie płaskie — tworzy dość jednolitą powierzchnię z niewielkim stawem w partii północno-wschodniej. Pierwotnie gród został posadowiony wśród podmokłych łąk. Na zewnątrz grodu, od strony zachodniej płynęła niewielka rzeka Struga (zwana też Rudak), a po stronie północnej i południowej znajdowały się tereny silnie podmokłe.

7.19 POTENCJALNE ZMIANY W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Założenia programowe POŚ mają na celu realizację zadań, po wykonaniu których ma nastąpić poprawa stanu i jakości danego elementu środowiska, bądź będzie utrzymywany dobry stan o ile aktualnie taki został zdiagnozowany, co oznacza, że potencjalne zmiany w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu należy rozpatrywać w kategoriach ubożenia i pogorszenia wybranych komponentów środowiska przyrodniczego Miasta i Gminy Września. W odniesieniu do założonych celów można więc wymienić następujące zmiany będące wynikiem braku realizacji programu:

- zwiększenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł punktowych, liniowych i rozproszonych źródeł komunalno-bytowych,
- wzrost poziomu hałasu,
- pogorszenie stanu wiedzy na temat poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku,
- pogorszenie stanu wiedzy na temat jakości wody (w tym jakości wody przeznaczonej do spożycia, wód powierzchniowych i podziemnych),
- wzrost natężenia zjawisk ekstremalnych,
- pogorszenie stanu infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej,
- zwiększenie presji związanej z wydobywaniem kopaliny,
- degradacja gleb i powierzchni ziemi,
- nieefektywne gospodarowanie odpadami i wzrost ich ilości będące wynikiem braku zapewnienia właściwej obsługi mieszkańców w zakresie odbioru i utylizacji odpadów (w tym wyrobów azbestowych),
- stagnacja lub pogorszenie stanu terenów cennych przyrodniczo,
- zwiększenie ryzyka wystąpienia poważnej awarii na terenie Miasta i Gminy Września,
- pogorszenie stanu wiedzy na temat jakości środowiska Miasta i Gminy Września.

8 STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Określenie zmian stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do zadań inwestycyjnych zaplanowanych w Programie przy braku informacji o sposobie i dokładnych miejscach realizacji poszczególnych przedsięwzięć jest bardzo trudne. Biorąc jednak pod uwagę, że część z planowanych zadań inwestycyjnych wymagać będzie przeprowadzenia osobnych postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do konkretnych warunków środowiskowych przyjęto, że na tym etapie wystarczające będzie omówienie typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków środowiskowych.

Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta,

rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy zawarte są w ROZDZIALE 11.

9 ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R.

Na podstawie dokonanej diagnozy stanu środowiska oraz przeprowadzonej analizy SWOT dla poszczególnych obszarów interwencji zawartych w „Programie Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września” zidentyfikowano następujące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r.:

- wzrost natężenia zjawisk ekstremalnych (fale ciepła, fale chłodu, opady nawalne, wichury, susze),
- przekroczenia standardów jakości powietrza [benzo(a)piren oraz ozon],
- dominacja indywidualnych systemów grzewczych,
- zły stan techniczny niektórych odcinków dróg przebiegających przez obszar gminy,
- przebieg dróg o dużym natężeniu ruchu pojazdów (powyżej 3 mln/rok), których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach,
- przekroczenie dopuszczalnej wartości poziomu hałasu kolejowego dla niektórych punktów pomiarowych (rejon linii kolejowej nr 3/E20),
- w przyszłości możliwe niedostosowanie sieci elektroenergetycznej do dynamicznego rozwoju odnawialnych źródeł energii,
- obecność nadajników telefonii komórkowej wytwarzających pole elektromagnetyczne oraz linii elektroenergetycznych najwyższych napięć,
- zły stan wód powierzchniowych,
- ekstremalne i silne zagrożenie suszą,
- dla wszystkich JCWP ryzyko niespełnienia celów środowiskowych zawartych w Planie gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Odry,
- sporadyczne przekroczenia standardów jakości wody przeznaczonej do spożycia,
- duża liczba zbiorników bezodpływowych,
- sporadyczny problem z nielegalnymi wysypiskami odpadów,
- utrzymująca się nadal wysoka ilość wyrobów zawierających azbest kwalifikujących się do usunięcia,
- mała lesistość,
- zmiany klimatyczne negatywnie wpływające na drzewostan.

Założeniem projektu POŚ jest stopniowa eliminacja ww. problemów środowiskowych poprzez realizację zamierzeń o charakterze inwestycyjnym jak i nie inwestycyjnym.

10 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Zagadnienia i cele środowiskowe ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym ze względu na priorytetowe traktowanie ochrony środowiska zawarte są w wielu konwencjach międzynarodowych i podstawowych aktach tworzących Wspólnotę UE. Dokumenty te stanowią ramy dla regulacji prawnych (dyrektywy i rozporządzenia w prawie unijnym oraz ustawy i rozporządzenia w prawie polskim) oraz stanowią podstawę dla kształtowania polityki ochrony środowiska w określonej perspektywie czasowej, w szeregu tworzonych dokumentów (strategie, polityki, programy). Cele polityki ochrony środowiska na szczeblu wspólnotowym zostały określone w wielu dokumentach strategicznych, które stanowią ramy dla dokumentów krajowych i regionalnych

W niniejszej części dokumentu dokonano analizy zgodności celów projektu Programu z celami innych dokumentów strategicznych na poziomie międzynarodowym, w tym unijnym. Porównanie to pełni rolę oceny spójności celów projektowanego dokumentu z celami innych dokumentów strategicznych. Dokumenty międzynarodowe to przede wszystkim:

- Zrównoważona Europa 2030 - Polityka, strategia i przepisy UE dotyczące celów środowiskowych oraz celów w dziedzinie energii i klimatu do 2030 roku,
- Międzynarodowa ochrona środowiska – Globalny Program Działań Szczytu Ziemi: Agenda 21,
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (dyrektywa SOOŚ),
- Dyrektywa Rady nr 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (dyrektywa OOS),
- Siódmy Program działań UE w dziedzinie ochrony środowiska (7 EAP) - „Dobrze żyć w granicach naszej planety”.

Ramy klimatyczno-energetyczne do roku 2030 w ramach „Zrównoważonej Europy 2030” obejmują cele unijne i cele polityczne na okres od 2021 do 2030 r. Kluczowy cel na 2030 r. to co najmniej 55% redukcji emisji gazów cieplarnianych (od poziomów z 1990 r.). W tym kontekście należy przedstawić, iż jednym z głównych celów opracowania „Programu Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września” jest OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW poprzez takie zadania jak:

- Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej (w tym: modernizacja energetyczna budynków SSP nr 1 we Wrześni, budynku SSP w Marzeninie, budynku SSP w Otocznej, budynku SSP w Chwalibogowie, hali sportowej przy SSP nr 6 we Wrześni),
- Wymiana niskosprawnych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych oraz ich termomodernizacja (realizacja Programu Priorytetowego "Czyste Powietrze"),
- Rozwój sieci gazowej (w tym: Wrzesińska Strefa Aktywności Gospodarczej oraz odcinek Witkowo-Września),
- Rozwój sieci ciepłowniczej (w tym: wykonanie odwiertu geotermalnego),

- Kształtowanie zasad korzystania z określonych źródeł ciepła w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
- Modernizacja oświetlenia ulicznego,
- Wnikliwe prowadzenie postępowań dotyczących wydawania pozwoleń na emisję gazów i pyłów,
- Promocja stosowania odnawialnych źródeł energii.

Międzynarodowa ochrona środowiska – Globalny Program Działań Szczytu Ziemi: Agenda 21 to jeden z najważniejszych programów międzynarodowych dotyczących zrównoważonego rozwoju ludzkości i ochrony zasobów środowiska naturalnego. Przewiduje on działania na poziomie globalnym, narodowym i lokalnym prowadzone w celu koordynacji wysiłków w rozwiązywaniu problemów światowej ekologii i polityki rozwoju. Program dotyczy wszystkich dziedzin życia w których człowiek oddziałuje na środowisko. Najważniejsze założenia i cele Agendy 21 to m.in.:

- ochrona i wspomaganie zdrowia człowieka,
- zrównoważony rozwój osiedli ludzkich (powstrzymanie kryzysu ekologicznego miast),
- ochrona atmosfery (przeciwdziałanie efektowi cieplarnianemu, zanikaniu warstwy ozonowej, kwaśnym deszczom),
- bezpieczne wykorzystanie toksycznych substancji chemicznych,
- bezpieczne gospodarowanie odpadami stałymi i ściekowymi, niebezpiecznymi i radioaktywnymi,
- zrównoważone gospodarowanie gruntami rolnymi,
- powstrzymanie niszczenia lasów,
- ochrona i zagospodarowanie zasobów wód słodkich,
- zachowanie różnorodności biologicznej (krajowe oceny różnorodności biologicznej, opracowanie strategii ich zachowania),
- przeciwdziałanie pustynnieniu i suszy,
- edukacja ekologiczna.

„Program Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września” odnosi się do niektórych wymienionych założeń i celów wprost poprzez realizację kierunków interwencji takich jak:

- OGRANICZENIE PRESJI ZWIĄZANEJ Z WYDOBYCIEM KOPALIN,
- OCHRONA PRZED SKUTKAMI ZJAWISK EKSTREMALNYCH ORAZ ROZWÓJ ZASOBÓW WODNYCH,
- ZMNIEJSZANIE EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ ZE ŹRÓDEŁ PUNKTOWYCH, LINIOWYCH I ROZPROSZONYCH ŹRÓDEŁ KOMUNALNO-BYTOWYCH,
- ZAPOBIEGANIE DEGRADACJI GLEB I POWIERZCHNI ZIEMI.

i w tym sensie należy uznać, że jest z nimi spójny.

Celem Dyrektywy nr 2001/42/WE jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska i przyczynienie się do uwzględniania aspektów środowiskowych w przygotowaniu i przyjmowaniu planów i programów w celu wspierania stałego rozwoju, poprzez zapewnienie, że zgodnie z niniejszą dyrektywą dokonywana jest ocena wpływu na środowisko niektórych planów i programów, które potencjalnie mogą powodować znaczący wpływ na środowisko.

Dyrektywa nr 85/337/EWG dotyczy oceny oddziaływania wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko.

Siódmy Program działań UE w dziedzinie ochrony środowiska (7 EAP) - „Dobrze żyć w granicach naszej planety” będzie realizował cele tematyczne i priorytety inwestycyjne określone w stosownych rozporządzeniach UE dotyczących Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Zgodnie z określonymi zasadami dla Programu wybrano następujące cele tematyczne:

- CT 6 - Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami,

- CT 7 - Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej,
- CT 10 - Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie

Wszystkie cele określone w „Programie Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września” są spójne z Siódmym Programem działań UE w dziedzinie ochrony środowiska (7 EAP) - „Dobrze żyć w granicach naszej planety”:

- OSIĄGNIĘCIE DOBREJ JAKOŚCI POWIETRZA I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW,
- OCHRONA MIESZKAŃCÓW PRZED HAŁASEM,
- UTRZYMANIE POZIOMÓW PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH PONIŻEJ POZIOMÓW DOPUSZCZALNYCH,
- RACJONALNE KORZYSTANIE Z ZASOBÓW WODNYCH,
- UPORZĄDKOWANIE GOSPODARKI WODNO – ŚCIEKOWEJ,
- RACJONALNE I EFEKTYWNE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI KOPALIN ZE ZŁÓŻ,
- OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEB,
- ZBILANSOWANY SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI,
- ZWIĘKSZENIE BIORÓŻNORODNOŚCI,
- UTRZYMANIE STANU BRAKU ZAGROŻENIA DLA ŚRODOWISKA I MIESZKAŃCÓW ZE STRONY POWAŻNYCH AWARII.

Realizując lokalną politykę ochrony środowiska Miasta i Gminy Września, Program ochrony środowiska, a w nim harmonogram realizacyjny, sporządzony został również z uwzględnieniem celów zawartych w strategiach i programach (operacyjnych i rozwoju), wynikających z ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Powiązania „Programu Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września” z założeniami obowiązujących dokumentów strategicznych szczebla krajowego, wojewódzkiego, powiatowego i gminnego zawarte są ROZDZIALE 4 INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI – w tabeli 1.

Oznacza to, że wyznaczone w „Programie Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września” są z nimi komplementarne, czyli wzajemnie się uzupełniają i nie są ze sobą sprzeczne. Projekt Programu uwzględnia również zapisy dotychczas obowiązującego programu ochrony środowiska, ponieważ ważnym aspektem prowadzenia polityki ochrony środowiska jest ciągłość podejmowanych działań.

11 PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO, A W SZCZEGÓLNOŚCI NA: RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ, LUDZI, ZWIERZĘTA, ROŚLINY, WODĘ, POWIETRZE, POWIERZCHNIĘ ZIEMI, KRAJOBRAZ, KLIMAT, ZASOBY NATURALNE, ZABYTKI, DOBRA MATERIALNE Z UWZGLĘDNIENIEM ZALEŻNOŚCI MIĘDZY TYMI ELEMENTAMI ŚRODOWISKA I MIĘDZY ODDZIAŁYWANIAM I NA TE ELEMENTY

„Program Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września” wyznacza 10 celów ekologicznych, a w ramach nich kilkadziesiąt zadań/przedsięwzięć, które mają zadanie służyć osiągnięciu tych celów. W trakcie realizacji zaplanowanych przedsięwzięć mogą wystąpić szczególne aspekty oddziaływania na środowisko. Ocenie możliwych oddziaływań na środowisko poddano wszystkie zaplanowane zadania zarówno inwestycyjne jak i pozainwestycyjne, które zostały przedstawione w harmonogramie realizacyjnym POŚ. Najważniejszym zagrożeniem dla środowiska związanym z realizacją Programu może być nieterminowe realizowanie zapisanych w nim działań. Próbę identyfikacji i oceny przewidywanych znaczących oddziaływań poszczególnych zadań na środowisko dokonano w tabeli 15 uwzględniając:

- pozytywne / negatywne lub brak oddziaływania,
- bezpośrednie / pośrednie,
- krótkoterminowe / średnioterminowe / długoterminowe,
- stałe / chwilowe,
- wtórne/ skumulowane.

Ocena została dokonana na podstawie symulacji i przewidywanych skutków realizacji konkretnych działań na poszczególne elementy:

1. Obszary Natura 2000,
2. Pomniki przyrody,
3. Różnorodność biologiczna – rośliny i zwierzęta,
4. Ludzie,
5. Woda,
6. Powietrze i klimat,
7. Powierzchnia ziemi,
8. Krajobraz,
9. Zasoby naturalne,

10. Zabytki i dobra materialne.

Analizując zestawienie przedstawione w tabeli 15 należy pamiętać, że dokonana ocena z uwagi na ogólny charakter analizowanego Programu w dużej mierze ma charakter czysto teoretyczny. W ocenie tej, nie wartościowano wielkości poszczególnych oddziaływań tylko analizowano możliwość ich wystąpienia.

Jak wspomniano wcześniej, określenie zmian stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do zadań inwestycyjnych zaplanowanych w Programie przy braku informacji o sposobie i dokładnych miejscach realizacji poszczególnych przedsięwzięć jest bardzo trudne.

Oddziaływania pozytywne oznaczono kolorem **zielonym**, możliwe negatywne – kolorem **żółtym**, negatywne znaczące – **czerwonym**.

Jako oddziaływanie negatywne należy rozumieć takie oddziaływanie, które prowadzi do ujemnych skutków, pomniejsza wartość środowiska i jego składników. Negatywne mogą być zarówno działania legalne jak i nielegalne, powodujące szkody w środowisku oraz te, które stwarzają zagrożenie dla środowiska. Oddziaływania pozytywne to takie, których realizacja prowadzi do poprawy stanu środowiska. W niektórych przypadkach oddziaływanie, w zależności od aspektu, jaki się rozważa, może mieć **jednocześnie negatywny i pozytywny wpływ** na dany element środowiska. Przyznanie takiej oceny nie oznacza, że oddziaływania takie zawsze wystąpią oraz że oddziaływanie pozytywne zawsze będzie miało większą, mniejszą lub taką samą wartość jak oddziaływanie negatywne.

W niniejszej analizie określono również wskaźnik brak zauważalnego oddziaływania (oznaczone bez koloru). W rzeczywistości trudno jest znaleźć przypadek, gdy brak jest jakichkolwiek oddziaływań. Zawsze można określić powiązania, które będą wpływać negatywnie lub pozytywnie na dany komponent środowiska. Lecz w celu uproszczenia i przedstawienia braku zauważalnego oddziaływania zaplanowanego zadania na środowisko wprowadzono wskaźnik brak zauważalnego oddziaływania.

Oddziaływania bezpośrednie oznaczono literą „B”, pośrednie literą „P”, wtórne – „W”, skumulowane – „SKUM”.

W zależności od czasu trwania oddziaływań zastosowano symbolikę:

- oddziaływanie krótkoterminowe – „→”,
- oddziaływanie średnioterminowe – „⇨”,
- oddziaływania długoterminowe – „⇨⇨”.

Przy określeniu częstotliwości oddziaływania podział przedstawia się następująco:

- stałe – symbol „∞”,
- chwilowe – symbol „●”.

Oddziaływania bezpośrednie to oddziaływania będące bezpośrednim skutkiem działania, które zachodzi w środowisku w bezpośrednim i oczywistym związku przyczynowo – skutkowym. Oddziaływania pośrednie to te będące skutkiem niewyraźającym się w bezpośrednim i oczywistym związku przyczynowo – skutkowym, które jest skutkiem oddziaływań bezpośrednich. Oddziaływania wtórne ujawniają się w dłuższej perspektywie czasu będące efektem oddziaływań bezpośrednich i pośrednich. Oddziaływania skumulowane są definiowane jako zmiany w środowisku, wywołane wpływem danego rodzaju działalności, w połączeniu z innymi przeszłymi, obecnymi lub realnymi przyszłymi działaniami.

W zależności od czasu trwania oddziaływań wyróżnić należy:

- oddziaływania krótkoterminowe – przejściowe, najczęściej o odwracalnych skutkach, zazwyczaj ograniczone do etapu realizacji działań/przedsięwzięć,
- oddziaływania średnioterminowe – przejściowe, ustępujące w ciągu kilkunastu miesięcy od daty zaistnienia oddziaływania.,
- oddziaływania długoterminowe – wieloletnie, które ustąpią w ciągu kilku lat.

Oddziaływania stałe oznaczają, że są rozłożone w czasie i realizowane w sposób ciągły, natomiast oddziaływania chwilowe dotyczą przedsięwzięć jednostkowych, pojedynczych, których realizacja będzie mieć określony w czasie termin (np. rok, kilka miesięcy).

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA NA LATA 2024-2027
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2028-2031 DLA MIASTA I GMINY WRZEŚNIA”

Tabela 15. Matryca wpływu działań przedstawionych w Programie na poszczególne elementy środowiska

Obszar interwencji	Zadanie	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu									
		Obszary Natura 2000	Pomniki przyrody	Różnorodność biologiczna – rośliny i zwierzęta	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	Wymiana niskosprawnych źródeł ciepła w budynkach wielorodzinnych oraz ich termomodernizacja (realizacja Programu Priorytetowego "Ciepłe Mieszkanie")	W, ☹, ∞	W, ☹, ∞	W, ☹, ∞	B, ☹, ∞		B, ☹, ∞				B, ☹, ∞
	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej (w tym: modernizacja energetyczna budynków SSP nr 1 we Wrześni, budynku SSP w Marzeninie, budynku SSP w Otocznej, budynku SSP w Chwalibogowie, hali sportowej przy SSP nr 6 we Wrześni)	W, ☹, ∞	W, ☹, ∞	W, ☹, ∞	B, ☹, ∞		B, ☹, ∞				B, ☹, ∞
	Wymiana niskosprawnych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych oraz ich termomodernizacja (realizacja Programu Priorytetowego "Czyste Powietrze")	W, ☹, ∞	W, ☹, ∞	W, ☹, ∞	B, ☹, ∞		B, ☹, ∞				B, ☹, ∞
	Rozwój sieci gazowej (w tym: Wrzeșińska Strefa Aktywności Gospodarczej oraz odcinek Witkowo-Września)	P, →, ●		B, →, ●	W, ☹, ∞		B, ☹, ∞	B, →, ●	B, →, ●	B, ☹, ∞	W, ☹, ∞
	Rozwój sieci ciepłowniczej (w tym: wykonanie odwiertu geotermalnego)	P, →, ●		B, →, ●	W, ☹, ∞		B, ☹, ∞	B, →, ●	B, →, ●	B, ☹, ∞	W, ☹, ∞
	Kształtowanie zasad korzystania z określonych źródeł ciepła w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego				W, ☹, ∞		W, ☹, ∞	W, ☹, ∞	W, ☹, ∞		W, ☹, ∞
	Modernizacja oświetlenia ulicznego				W, ☹, ∞		B, ☹, ∞		W, ☹, ∞		
	Wnikliwe prowadzenie postępowań dotyczących wydawania pozwoleń na emisję gazów i pyłów						W, ☹, ∞				W, ☹, ∞
	Promocja stosowania odnawialnych źródeł energii	SKUM, ☹, ∞	SKUM, ☹, ∞	SKUM, ☹, ∞	SKUM, ☹, ∞	SKUM, ☹, ∞	SKUM, ☹, ∞	SKUM, ☹, ∞	SKUM, ☹, ∞	SKUM, ☹, ∞	SKUM, ☹, ∞
ZAGROŻENIA HAŁASEM	Budowa ścieżek pieszo-rowerowych/chodników z dopuszczeniem ruchu rowerów (drogi dla pieszych i rowerów) (w tym: Bierzgliń, Bierzgliń - Sołeczno, Białężyce – Chocicza Wielka, ul. Miodowej w Przyborkach)	P, →, ●		B, →, ●	W, ☹, ∞		B, ☹, ∞	B, →, ●	W, ☹, ∞		
	Opracowanie dokumentacji technicznych budowy ścieżek pieszo-rowerowych oraz rowerowych (dróg dla pieszych i rowerów oraz dróg dla rowerów) na terenie Gminy Września	P, →, ●		B, →, ●	W, ☹, ∞		B, ☹, ∞	B, →, ●	W, ☹, ∞		
	Wykonanie nawierzchni utwardzonych w obrębie dróg gruntowych	P, →, ●		B, →, ●	W, ☹, ∞		B, ☹, ∞	B, →, ●	W, ☹, ∞		
	Modernizacja, budowa i przebudowa dróg powiatowych (w tym: Rozbudowa odcinka drogi powiatowej nr 2948P Września - Gozdowo – Graboszewo w m. Września, Przebudowa drogi powiatowej nr 2926P Gozdowo - Nowa Wieś Królewska)	P, →, ●		B, →, ●	W, ☹, ∞		B, ☹, ∞	B, →, ●	W, ☹, ∞		

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA NA LATA 2024-2027
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2028-2031 DLA MIASTA I GMINY WRZEŚNIA”

Obszar interwencji	Zadanie	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu									
		Obszary Natura 2000	Pomniki przyrody	Różnorodność biologiczna – rośliny i zwierzęta	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
	Modernizacja, budowa i przebudowa dróg wojewódzkich (DW nr 432 odcinek od skrzyżowania z DP 2929R Raclawki – Chwalibogowo do ronda w m. Grzymysławice, DW nr 432 odcinek od skrzyżowania z drogą krajową nr 15 do drogi krajowej nr 92)	P, →, ●		B, →, ●	W, ∩, ∞		B, ∩, ∞	B, →, ●	W, ∩, ∞		
	Modernizacja, budowa i przebudowa dróg krajowych (w tym: Budowa ścieżki pieszo-rowerowej w ciągu drogi krajowej 92 na odc. Gonice – Wólka, Rozbudowa drogi krajowej nr 15 na odcinku Żydowo (Czełużcin) - Gniezno od km 121+190 do km 134+354)	P, →, ●		B, →, ●	W, ∩, ∞		B, ∩, ∞	B, →, ●	W, ∩, ∞		
	Prowadzenie pomiarów natężenia ruchu w ramach Generalnego Pomiaru Ruchu				W, ∩, ∞		W, ∩, ∞				
	Wnikliwe prowadzenie postępowań dotyczących wydawania decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu				W, ∩, ∞		W, ∩, ∞				
	Wprowadzanie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących standardów akustycznych dla poszczególnych terenów				W, ∩, ∞		W, ∩, ∞				
POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	Kontrola instalacji emitujących PEM				W, ∩, ∞						
	Monitorowanie poziomów pól elektromagnetycznych				W, ∩, ∞						
	Uwzględnienie zagadnienia ochrony przed polami elektromagnetycznymi w planowaniu przestrzennym				W, ∩, ∞			W, ∩, ∞			
GOSPODAROWANIE WODAMI	Monitoring jakości wód ujmowanych na cele komunalne				W, ∩, ∞	W, ∩, ∞				W, ∩, ∞	
	Monitoring jakości wód powierzchniowych i podziemnych				W, ∩, ∞	W, ∩, ∞				W, ∩, ∞	
	Bieżąca konserwacja infrastruktury z zakresu utrzymania wód i urządzeń wodnych	P, →, ●		P, →, ●	W, ∩, ∞	B, ∩, ∞		B, →, ●	W, ∩, ∞		
	Naprawa i konserwacja systemu melioracyjnego oraz udrażnianie rowów melioracyjnych	P, →, ●		P, →, ●	W, ∩, ∞	B, ∩, ∞		B, →, ●	W, ∩, ∞		
	Budowa zbiorników retencyjnych na wody opadowe na terenie gminy Września				W, ∩, ∞	B, ∩, ∞					
	Budowa zbiornika retencyjnego "Gozdowo" na Wrześnicy	P, →, ●		P, →, ●	W, ∩, ∞	B, ∩, ∞		B, →, ●	W, ∩, ∞		

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA NA LATA 2024-2027
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2028-2031 DLA MIASTA I GMINY WRZEŚNIA”

Obszar interwencji	Zadanie	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu									
		Obszary Natura 2000	Pomniki przyrody	Różnorodność biologiczna – rośliny i zwierzęta	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	Bieżąca ewidencja i kontrola przydomowych oczyszczalni ścieków				W, ☹, ∞	W, ☹, ∞		W, ☹, ∞			
	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Września	P, →, ●		P, →, ●	B, ☹, ∞	B, ☹, ∞		B, →, ●	B, →, ●		W, ☹, ∞
	Budowa sieci wodociągowej na terenie Gminy Września	P, →, ●		P, →, ●	B, ☹, ∞	B, ☹, ∞		B, →, ●	B, →, ●		W, ☹, ∞
	Modernizacja, rozbudowa i przebudowa oczyszczalni ścieków we Wrześni	P, →, ●		P, →, ●	B, ☹, ∞	B, ☹, ∞		B, →, ●	B, →, ●		W, ☹, ∞
ZASOBY GEOLOGICZNE	Udzielanie koncesji na wydobywanie kopalin po szczegółowym rozpoznaniu				W, ☹, ∞	W, ☹, ∞		W, ☹, ∞	W, ☹, ∞	B, ☹, ∞	
	Rekultywacja obszarów poeksploatacyjnych oraz prowadzenie monitoringu poeksploatacyjnego	P, ☹, ∞	P, ☹, ∞	P, ☹, ∞	W, ☹, ∞			B, ☹, ∞	B, ☹, ∞		
GLEBY	Uwzględnienie zagadnień zabezpieczenia gruntów rolnych i leśnych przed zmianą zagospodarowania w planowaniu przestrzennym	SKUM, ☹, ∞	SKUM, ☹, ∞	SKUM, ☹, ∞	SKUM, ☹, ∞	SKUM, ☹, ∞	SKUM, ☹, ∞	SKUM, ☹, ∞	SKUM, ☹, ∞	SKUM, ☹, ∞	SKUM, ☹, ∞
	Identyfikacja osuwisk oraz prowadzenie takiego rejestru							B, ☹, ∞	B, ☹, ∞		
	Identyfikacja potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz prowadzenie takiego wykazu							B, ☹, ∞	B, ☹, ∞		
	Monitoring nieczynnego składowiska odpadów w miejscowości Bardo							B, ☹, ∞	B, ☹, ∞		
	Monitorowanie gleb użytkowanych rolniczo							W, ☹, ∞	W, ☹, ∞	W, ☹, ∞	
	Identyfikacja i likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci i składowisk odpadów							B, ☹, ∞	B, ☹, ∞		
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAOPIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	Zorganizowanie prawidłowego odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych	W, ☹, ∞	W, ☹, ∞	W, ☹, ∞	B, ☹, ∞			B, ☹, ∞			
	Promowanie budowy przydomowych kompostowników				B, ☹, ∞						

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA NA LATA 2024-2027
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2028-2031 DLA MIASTA I GMINY WRZEŚNIA”

Obszar interwencji	Zadanie	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu									
		Obszary Natura 2000	Pomniki przyrody	Różnorodność biologiczna – rośliny i zwierzęta	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
	Rozbudowa Gminnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą	W, 3, ∞	W, 3, ∞	W, 3, ∞	B, 3, ∞			B, 3, ∞			
	Budowa stacji przeładunkowej	W, 3, ∞	W, 3, ∞	W, 3, ∞	B, 3, ∞			B, 3, ∞			
	Edukacja mieszkańców Gminy w zakresie ograniczania ilości wytwarzanych odpadów, prawidłowego postępowania z odpadami oraz ochrony środowiska przed odpadami	SKUM, 3, ∞	SKUM, 3, ∞	SKUM, 3, ∞	SKUM, 3, ∞	SKUM, 3, ∞	SKUM, 3, ∞	SKUM, 3, ∞	SKUM, 3, ∞	SKUM, 3, ∞	SKUM, 3, ∞
	Demontaż i utylizacja wyrobów zawierających azbest				B, 3, ∞				B, 3, ∞		B, 3, ∞
ZASOBY PRZYRODNICZE	Pielęgnacja, ochrona i rozwój istniejącej zieleni urządzonej (w tym: Rewitalizacja skweru zieleni wzdłuż rzeki Wrześnicy na odcinku pomiędzy ul. Miłosławską, a ul. Opieszyn we Wrześni, Rozwój zielono – niebieskiej infrastruktury w mieście Września w obszarze parku im. Dzieci Wrześnińskich oraz skweru przy ul. Harcerskiej w celu zwiększenia odporności na zmiany klimatu)			W, 3, ∞	W, 3, ∞	W, 3, ∞	W, 3, ∞	W, 3, ∞	W, 3, ∞		
	Inwentaryzacja, bieżąca ochrona istniejących pomników przyrody oraz tworzenie nowych form ochrony przyrody	B, 3, ∞	B, 3, ∞	B, 3, ∞	W, 3, ∞	W, 3, ∞	W, 3, ∞	W, 3, ∞	W, 3, ∞	W, 3, ∞	W, 3, ∞
	Realizacja programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt	W, 3, ∞	W, 3, ∞	B, 3, ∞	W, 3, ∞						
	Zalesianie nowych terenów	B, 3, ∞	B, 3, ∞	B, 3, ∞	W, 3, ∞	W, 3, ∞	W, 3, ∞	W, 3, ∞	W, 3, ∞		
	Rozwój oferty edukacyjnej i turystycznej				W, 3, ∞			P, →, ●	P, →, ●		W, 3, ∞
	Szczegółowe prowadzenie postępowań w sprawie wycinki drzew i krzewów			W, 3, ∞	W, 3, ∞				W, 3, ∞		
	Prowadzenie nadzoru nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa	W, 3, ∞	W, 3, ∞						W, 3, ∞		
POWAŻNE AWARIE	Kontrola zakładów przemysłowych stwarzających zagrożenie dla środowiska	SKUM, 3, ∞	SKUM, 3, ∞	SKUM, 3, ∞	SKUM, 3, ∞	SKUM, 3, ∞	SKUM, 3, ∞	SKUM, 3, ∞	SKUM, 3, ∞		
	Dofinansowanie działających na terenie Gminy Straży Pożarnych				W, 3, ∞						B, 3, ∞

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA NA LATA 2024-2027
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2028-2031 DLA MIASTA I GMINY WRZEŚNIA”

Obszar interwencji	Zadanie	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu								
		Obszary Natura 2000	Pomniki przyrody	Różnorodność biologiczna – rośliny i zwierzęta	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne
	Organizacja konkursów o tematyce pożarniczej i bezpieczeństwa w szkołach	SKUM, Ξ , ∞	SKUM, Ξ , ∞	SKUM, Ξ , ∞	SKUM, Ξ , ∞	SKUM, Ξ , ∞	SKUM, Ξ , ∞	SKUM, Ξ , ∞	SKUM, Ξ , ∞	SKUM, Ξ , ∞

Źródło: opracowanie własne

Działania inwestycyjne uwzględnione w „Programie Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września” będą oddziaływać w sposób pozytywny stały i długoterminowy na poszczególne komponenty środowiskowe. Jednak część zadań na etapie ich budowy/realizacji może oddziaływać negatywnie na środowisko. Będą to jednak oddziaływania o charakterze chwilowym i krótkoterminowym oraz w pełni odwracalne.

Należy zaznaczyć, iż konkretne oddziaływania środowiskowe będzie można ocenić dopiero w oparciu o określone dane projektowe i lokalizacyjne na etapie postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla poszczególnych (konkretnych) inwestycji. Nadrzędnym celem wydawanych decyzji środowiskowych będzie takie ukształtowanie planowanego przedsięwzięcia, aby w jak najmniejszym stopniu pogorszyło ono stan środowiska (lub żeby negatywne oddziaływania w ogóle nie wystąpiły).

Zadania uwzględnione w POŚ realizowane będą w zdecydowanej większości na obszarach już zurbanizowanych (przekształconych antropogenicznie), w związku z czym ich negatywne oddziaływanie na zasoby przyrodnicze (faunę, florę, różnorodność biologiczną) będzie znacznie ograniczone (nie będą powstawały nowe obszary zurbanizowane powodujące defragmentację siedlisk przyrodniczych i osłabiające integralność przyrodniczą gminy).

W kolejnej tabeli przedstawiono typowe negatywne oddziaływania środowiskowe występujące na etapie realizacji przedsięwzięć o charakterze budowlanym (budowa/rozbudowa/przebudowa infrastruktury liniowej oraz obiektów budowlanych).

Tabela 16. Typowe negatywne oddziaływania środowiskowe występujące na etapie realizacji przedsięwzięć o charakterze budowlanym (budowa/rozbudowa/przebudowa infrastruktury liniowej oraz obiektów budowlanych)

Element środowiskowy	Przykłady przedsięwzięć ujętych w Programie	Typowe oddziaływania
Wody podziemne i powierzchniowe	Rozwój sieci gazowej (w tym: Wrzeșińska Strefa Aktywności Gospodarczej oraz odcinek Witkowo-Września), Rozwój sieci ciepłowniczej (w tym: wykonanie odwiertu geotermalnego), Budowa ścieżek pieszo-rowerowych/chodników z dopuszczeniem ruchu rowerów (drogi dla pieszych i rowerów) (w tym: Bierzglin, Bierzglin - Sołeczno, Białężyce – Chocicza Wielka, ul. Miodowej w Przyborkach), Wykonanie nawierzchni utwardzonych w obrębie dróg gruntowych, Modernizacja, budowa i przebudowa dróg powiatowych (w tym: Rozbudowa odcinka drogi powiatowej nr 2948P Września - Gozdowo – Graboszewo w m. Września, Przebudowa drogi powiatowej nr 2926P Gozdowo - Nowa Wieś Królewska), Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Września, Budowa sieci wodociągowej na terenie Gminy Września	Celem ochrony wód jest osiągnięcie celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych, jednolitych części wód podziemnych oraz obszarów chronionych, a także poprawa jakości wód oraz biologicznych stosunków w środowisku wodnym i na terenach podmokłych. Na etapie realizacji inwestycji, może teoretycznie nastąpić, przy niewłaściwie prowadzonych pracach negatywne oddziaływanie na środowisko wodne w miejscu i otoczeniu realizowanej inwestycji. W następstwie prac budowlanych nastąpić może również ingerencja w stosunki wodne w wyniku prac związanych z budową systemu odwodnienia, oddziaływanie to jednak będzie lokalne i krótkotrwałe. Istnieje możliwość zanieczyszczenia wód podziemnych w wyniku naruszenia nieprzepuszczalnych lub trudno przepuszczalnych warstw podczas prowadzenia prac ziemnych oraz możliwość skażenia środowiska wodno - gruntowego substancjami ropopochodnymi mogącymi przedostać się do gruntu i dalej do wód podziemnych w wyniku wycieków olejów, paliwa i innych środków chemicznych z uszkodzonych maszyn budowlanych. Na zapleczu budowy powstawać będą przede wszystkim ścieki bytowe. Powstające ścieki bytowe z zaplecza budowy powinny być odprowadzane do przewoźnych sanitariatów, a następnie wywożone do oczyszczalni ścieków.

Element środowiskowy	Przykłady przedsięwzięć ujętych w Programie	Typowe oddziaływania
Gleby i powierzchnia terenu	<p>Rozwój sieci gazowej (w tym: Wrzeșińska Strefa Aktywności Gospodarczej oraz odcinek Witkowo-Września), Rozwój sieci ciepłowniczej (w tym: wykonanie odwiertu geotermalnego), Budowa ścieżek pieszo-rowerowych/chodników z dopuszczeniem ruchu rowerów (drogi dla pieszych i rowerów) (w tym: Bierzplin, Bierzplin - Sołeczno, Białężyce – Chocicza Wielka, ul. Miodowej w Przyborkach), Wykonanie nawierzchni utwardzonych w obrębie dróg gruntowych, Modernizacja, budowa i przebudowa dróg powiatowych (w tym: Rozbudowa odcinka drogi powiatowej nr 2948P Września - Gozdowo – Graboszewo w m. Września, Przebudowa drogi powiatowej nr 2926P Gozdowo - Nowa Wieś Królewska), Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Września, Budowa sieci wodociągowej na terenie Gminy Września</p>	<p>W związku z realizacją inwestycji główne oddziaływania, jakie mogą być generowane na etapie budowy będą dotyczyć następujących aspektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przekształcenia rzeźby terenu, – niszczenia pokrywy glebowej na skutek używania ciężkiego sprzętu i zagęszczania profilu glebowego lub też jej całkowitego usuwania, jako warstwy gruntu nie nadającej się do posadowienia obiektów, – przemieszczania mas ziemnych, składowania, a nawet wymiany gruntów, – zanieczyszczenia fizyko-chemicznego gruntu substancjami i materiałami stosowanymi w trakcie prowadzenia prac, – zmiana stosunków wodnych: przesuszenie lub podtopienie gruntu, – możliwość zniszczenia głębiej położonych warstw geologicznych w skutek zdjęcia humusu, – narażenie wydobytej ziemi na działanie czynników atmosferycznych, – wyłączenie z eksploatacji gruntów rolnych w skutek trwałego zajęcia terenu pod projektowane inwestycje.
Powietrze	<p>Rozwój sieci gazowej (w tym: Wrzeșińska Strefa Aktywności Gospodarczej oraz odcinek Witkowo-Września), Rozwój sieci ciepłowniczej (w tym: wykonanie odwiertu geotermalnego), Budowa ścieżek pieszo-rowerowych/chodników z dopuszczeniem ruchu rowerów (drogi dla pieszych i rowerów) (w tym: Bierzplin, Bierzplin - Sołeczno, Białężyce – Chocicza Wielka, ul. Miodowej w Przyborkach), Wykonanie nawierzchni utwardzonych w obrębie dróg gruntowych, Modernizacja, budowa i przebudowa dróg powiatowych (w tym: Rozbudowa odcinka drogi powiatowej nr 2948P Września - Gozdowo – Graboszewo w m. Września, Przebudowa drogi powiatowej nr 2926P Gozdowo - Nowa Wieś Królewska), Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Września, Budowa sieci wodociągowej na terenie Gminy Września</p>	<p>Na etapie realizacji inwestycji źródłem oddziaływań w zakresie emisji pyłów i gazów mogą być:</p> <ul style="list-style-type: none"> – maszyny budowlane, – pojazdy transportujące materiały służące do budowy, – przechowywanie sypkich materiałów budowlanych, – szlifowanie i cięcie materiałów budowlanych, – prace wykończeniowe z wykorzystaniem materiałów zawierających rozpuszczalniki organiczne i inne substancje mogące przedostawać się do powietrza, – kładzenie mas bitumicznych. <p>Spośród wymienionych źródeł najistotniejszy wpływ na jakość powietrza w okresie realizacji przedsięwzięcia mają ciężkie roboty budowlane i transport materiałów sypkich.</p>

Element środowiskowy	Przykłady przedsięwzięć ujętych w Programie	Typowe oddziaływania
Klimat akustyczny	<p>Rozwój sieci gazowej (w tym: Wrzeșińska Strefa Aktywności Gospodarczej oraz odcinek Witkowo-Września), Rozwój sieci ciepłowniczej (w tym: wykonanie odwiertu geotermalnego), Budowa ścieżek pieszo-rowerowych/chodników z dopuszczeniem ruchu rowerów (drogi dla pieszych i rowerów) (w tym: Bierzglin, Bierzglin - Sołeczno, Białężyce – Chocicza Wielka, ul. Miodowej w Przyborkach), Wykonanie nawierzchni utwardzonych w obrębie dróg gruntowych, Modernizacja, budowa i przebudowa dróg powiatowych (w tym: Rozbudowa odcinka drogi powiatowej nr 2948P Września - Gozdowo – Graboszewo w m. Września, Przebudowa drogi powiatowej nr 2926P Gozdowo - Nowa Wieś Królewska), Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Września, Budowa sieci wodociągowej na terenie Gminy Września</p>	<p>Podczas wykonywania prac budowlanych, na obszarach sąsiadujących z terenem budowy, może lokalnie wystąpić pogorszenie klimatu akustycznego. Roboty będą obejmować wykonywanie prac ziemnych, dowóz materiałów do budowy przy użyciu sprzętu ciężkiego. Istotnym punktem podczas budowy jest transport surowców oraz materiałów, a także odpadów w okolicy placu budowy, jak również poza terenem budowy. Wykonanie prac wymaga użycia różnorodnych maszyn budowlanych takich jak koparki, spycharki, dźwigi, samochody ciężarowe itp. oraz urządzenia oznaczające się dużą mocą akustyczną takie jak szlifierki, piły itp. Wymienione operacje technologiczne i stosowane maszyny oraz urządzenia będą źródłem hałasu. Podczas budowy wytwarzany hałas będzie odznaczać się dużą zmiennością czasową jak również jego natężeniem. Rozkład czasowy emitowanego hałasu będzie dotyczył pory dnia, kiedy to będą wykonywane prace. Jednocześnie zmienność czasowa będzie uzależniona od postępów wykonywanych prac oraz harmonogramu ich wykonywania. Natężenie hałasu będzie uzależnione od rodzaju wykonywanych robót i użytkowanych urządzeń.</p>
Krajobraz	<p>Rozwój sieci gazowej (w tym: Wrzeșińska Strefa Aktywności Gospodarczej oraz odcinek Witkowo-Września), Rozwój sieci ciepłowniczej (w tym: wykonanie odwiertu geotermalnego), Budowa ścieżek pieszo-rowerowych/chodników z dopuszczeniem ruchu rowerów (drogi dla pieszych i rowerów) (w tym: Bierzglin, Bierzglin - Sołeczno, Białężyce – Chocicza Wielka, ul. Miodowej w Przyborkach), Wykonanie nawierzchni utwardzonych w obrębie dróg gruntowych, Modernizacja, budowa i przebudowa dróg powiatowych (w tym: Rozbudowa odcinka drogi powiatowej nr 2948P Września - Gozdowo – Graboszewo w m. Września, Przebudowa drogi powiatowej nr 2926P Gozdowo - Nowa Wieś Królewska), Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Września, Budowa sieci wodociągowej na terenie Gminy Września</p>	<p>W fazie budowy oddziaływanie na krajobraz będzie dotyczyć powstania placu budowy, tymczasowych dróg, miejsc magazynowania materiałów i odpadów. Sam plac budowy jako miejsce obniżające walory krajobrazowe będzie oddziaływać w sposób krótkotrwały i po zakończeniu robót oddziaływanie to ustąpi.</p> <p>Zgodnie z „Audytem krajobrazowym województwa wielkopolskiego” przyjętym Uchwałą Nr LI/1000/23 z 27 marca 2023 roku w sprawie: uchwalenia Audytu krajobrazowego województwa wielkopolskiego na terenie Gminy położony jest krajobraz priorytetowy, tj. „Grzybowo”. Krajobraz jest zlokalizowany w północno-wschodniej części gminy Września. Jest położony w odległości około 6 km na północny wschód od Wrześni i około 18 km na południe od Gniezna. Na terenie krajobrazu zdiagnozowano istniejące zagrożenie o niewielkim, względnie narastającym natężeniu, które jest związane z niedostateczną ochroną obiektów zabytkowych i może być odbierane jako niekorzystne dla zachowania wartości kulturowych i estetyczno-widokowych. Poziom tego zagrożenia uznano za istotny mogący wpływać na strukturę krajobrazu i tożsamość miejsca. Głównymi źródłami zagrożenia są: niska kultura estetyczna i świadomość krajobrazowa oraz niedostateczne środki finansowe. W dokumencie nie określono rekomendacji i wniosków dotyczących form ochrony przyrody oraz zabytków.</p> <p>Rozwój infrastruktury technicznej i transportowej tego obszaru powinien obejmować:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowę i modernizację układu dróg, w tym powiatowych oraz dróg rowerowych, wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą, z uwzględnieniem walorów krajobrazowych oraz z zachowaniem ciągłości systemu przyrodniczego,

Element środowiskowy	Przykłady przedsięwzięć ujętych w Programie	Typowe oddziaływania
		<ul style="list-style-type: none"> • Budowę i modernizację infrastruktury technicznej wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą, z uwzględnieniem walorów krajobrazowych oraz z zachowaniem ciągłości systemu przyrodniczego, • Lokalizowanie instalacji odnawialnych źródeł energii z poszanowaniem walorów krajobrazowych obszaru
Ludzie	<p>Rozwój sieci gazowej (w tym: Wrzesińska Strefa Aktywności Gospodarczej oraz odcinek Witkowo-Wrzesnia), Rozwój sieci ciepłowniczej (w tym: wykonanie odwiertu geotermalnego), Budowa ścieżek pieszo-rowerowych/chodników z dopuszczeniem ruchu rowerów (drogi dla pieszych i rowerów) (w tym: Bierzglin, Bierzglin - Sołeczno, Białężyce – Chocicza Wielka, ul. Miodowej w Przyborkach), Wykonanie nawierzchni utwardzonych w obrębie dróg gruntowych, Modernizacja, budowa i przebudowa dróg powiatowych (w tym: Rozbudowa odcinka drogi powiatowej nr 2948P Wrzesnia - Gozdowo – Graboszewo w m. Wrzesnia, Przebudowa drogi powiatowej nr 2926P Gozdowo - Nowa Wieś Królewska), Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Wrzesnia, Budowa sieci wodociągowej na terenie Gminy Wrzesnia</p>	<p>Faza realizacji wiązać się będzie głównie z zagrożeniem zdrowia i życia ludzi pracujących na terenie budowy oraz pobliskich mieszkańców. Oddziaływanie te związane będą z emisją drgań, hałasu, zanieczyszczeń powietrza. W czasie budowy emitowany będzie hałas przez maszyny budowlane. Przedłużona lub nadmierna ekspozycja na hałas może prowadzić do zaburzeń snu, podniesienia ciśnienia krwi, powodować efekty psychofizyczne i sercowo – naczyniowe, które ograniczają wydajność i prowokują rozdrażnienie. W trakcie realizacji przedsięwzięcia może dochodzić do negatywnych oddziaływań na zdrowie i życie ludzi poprzez emisję drgań i hałasu związaną z prowadzonymi pracami budowlanymi. Oddziaływani te można zmniejszyć poprzez ograniczenie pracy urządzeń najbardziej uciążliwych w obszarach zabudowanych. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza można osiągnąć przez jak największe skrócenie okresu składowania materiałów sypkich, które mogą ulegać pyleniu w wyniku erozji wietrznej, a także powodować znaczne ubytki składowanych na hałdach materiałów. Czynnikiem zwiększającym ryzyko zdrowotne na etapie realizacji są również emisje zanieczyszczeń do powietrza. Zanieczyszczenie powietrza będzie miało charakter niezorganizowany, o zasięgu ograniczonym do terenu budowy. Głównymi zanieczyszczeniami powietrza będą spaliny (tlenki azotu, dwutlenek węgla, węglowodory) z silników maszyn budowlanych oraz środków transportu oraz pyły na skutek prowadzonych prac ziemnych oraz ruchu pojazdów. Najbardziej narażone będą osoby zamieszkałe w sąsiedztwie inwestycji. Jednakże wszelkie uciążliwości będą krótkotrwałe, a ich skutki odwracalne. Oddziaływania te będą ściśle związane z przesuwanym się frontem robót w pobliżu, którego będą największe. Przy standardowej organizacji etapu realizacji inwestycji nie przewiduje się wystąpienia negatywnych skutków w postaci trwałego pogorszenia zdrowia ludzi lub utraty życia. W trakcie realizacji przedsięwzięcia bezpośrednie zagrożenia dla ludzi mogą być również spowodowane wypadkami budowlanymi - wskutek nieprzestrzegania zasad bezpieczeństwa i higieny pracy lub w wyniku katastrofy budowlanej.</p>

Element środowiskowy	Przykłady przedsięwzięć ujętych w Programie	Typowe oddziaływania
Środowisko przyrodnicze	<p>Rozwój sieci gazowej (w tym: Wrzeșińska Strefa Aktywności Gospodarczej oraz odcinek Witkowo-Września), Rozwój sieci ciepłowniczej (w tym: wykonanie odwiertu pieczo-rowerowych/chodników z dopuszczeniem ruchu rowerów (drogi dla pieszych i rowerów) (w tym: Bierzgliń, Bierzgliń - Sołeczno, Białężyce – Chocicza Wielka, ul. Miodowej w Przyborkach), Wykonanie nawierzchni utwardzonych w obrębie dróg gruntowych, Modernizacja, budowa i przebudowa dróg powiatowych (w tym: Rozbudowa odcinka drogi powiatowej nr 2948P Września - Gozdowo – Graboszewo w m. Września, Przebudowa drogi powiatowej nr 2926P Gozdowo - Nowa Wieś Królewska), Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Września, Budowa sieci wodociągowej na terenie Gminy Września</p>	<p>Realizacja inwestycji może wywierać krótkookresowy negatywny wpływ na różnorodność biologiczną, faunę oraz florę. Faza budowy przedsięwzięć będzie odbywała się w terenie w znacznej części przekształconym antropogenicznie. W fazie tej może nastąpić m.in. likwidacja roślinności w miejscach wykonywania prac budowlanych, wycinka drzew i krzewów, płoszenie zwierząt. W zdecydowanej większości na terenach planowanych inwestycji występują gatunki częste i pospolite, typowe dla miejsc przekształconych antropogenicznie.</p> <p>Na etapie realizacji inwestycji najsilniejsze oddziaływanie będą związane z hałasem generowanym przez ciężki sprzęt budowlany. Oddziaływanie to może prowadzić do okresowego przemieszczenia się np. ptaków poza tereny przedsięwzięcia. Uciążliwości te jednak będą okresowe – ograniczone do etapu budowy, krótkotrwałe i odwracalne.</p>
Powstawanie odpadów	<p>Rozwój sieci gazowej (w tym: Wrzeșińska Strefa Aktywności Gospodarczej oraz odcinek Witkowo-Września), Rozwój sieci ciepłowniczej (w tym: wykonanie odwiertu pieczo-rowerowych/chodników z dopuszczeniem ruchu rowerów (drogi dla pieszych i rowerów) (w tym: Bierzgliń, Bierzgliń - Sołeczno, Białężyce – Chocicza Wielka, ul. Miodowej w Przyborkach), Wykonanie nawierzchni utwardzonych w obrębie dróg gruntowych, Modernizacja, budowa i przebudowa dróg powiatowych (w tym: Rozbudowa odcinka drogi powiatowej nr 2948P Września - Gozdowo – Graboszewo w m. Września, Przebudowa drogi powiatowej nr 2926P Gozdowo - Nowa Wieś Królewska), Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Września, Budowa sieci wodociągowej na terenie Gminy Września</p>	<p>Zamierzenia inwestycyjne planowane do realizacji w ramach przedmiotowego projektu dokumentu na etapie ich realizacji/budowy będą prowadzić do powstawania odpadów, co jest nieodzownym elementem wszystkich inwestycji budowlanych. Na etapie budowy poszczególnych inwestycji najpowszechniej powstającymi odpadami będą: materiały budowlane, gleba i ziemia z wykopów, opakowania po materiałach budowlanych i elementach budowlanych, odpady związane z obsługą techniczną placu budowy, odpady komunalne pochodzące z zaplecza socjalnego placu budowy. Zgodnie z obowiązującą ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, wytwarzanie odpadów niezwiązane z eksploatacją instalacji (w tym m.in. wytwarzanie odpadów w wyniku prac budowlanych, remontowych, rozbiórki) nie wymaga uzyskania pozwolenia ani innej decyzji w zakresie gospodarki odpadami. Podmiot zewnętrzny odbierający powstające odpady powinien natomiast posiadać uregulowany stan formalno-prawny w zakresie gospodarki odpadami, tj. posiadać zezwolenie na zbieranie lub przetwarzanie (odzysk / unieszkodliwienie) odpadów.</p>

Źródło: opracowanie własne

11.1 ODDZIAŁYWANIA GENEROWANE ZAPISAMI PROJEKTU DOKUMENTU NA ZASOBY, TWORY I SKŁADNIKI PRZYRODY, A TAKŻE CELE OCHRONY WYMIENIONE W ART. 2 UST. 1 USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 O OCHRONIE PRZYRODY ORAZ CELE, PRZEDMIOTY I ZAKAZY OBOWIĄZUJĄCE W ODNIESIENIU DO FORM OCHRONY PRZYRODY I OTULIN, MOŻLIWOŚĆ NEGATYWNEGO ODDZIAŁYWANIA PRZEWIDYWANYCH PRZEZ PROJEKT DOKUMENTU ZAPISÓW NA CELE OCHRONY, PRZEDMIOTY OCHRONY, INTEGRALNOŚĆ OBSZARÓW I SPÓJNOŚĆ EUROPEJSKIEJ SIECI EKOLOGICZNEJ NATURA 2000 W KONTEKŚCIE ZAPISÓW ART. 33 USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY

Zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody prowadzonym przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska na terenie Miasta i Gminy Września znajduje się aktualnie jedna obszarowa forma ochrony przyrody: obszar Natura 2000 Grądy w Czarniejewie (kod obszaru: PLH300049). Jest to specjalny obszar ochrony siedlisk.

Siedliska przyrodnicze będące przedmiotem ochrony na obszarze to:

- Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*),
- Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*),
- Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe,
- Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*).

Gatunki zwierząt innych niż ptaki, będące przedmiotem ochrony na obszarze to:

- bóbr europejski (*Castor fiber*),
- kumak nizinny (*Bombina bombina*),
- pachnica dębowa (*Osmoderma eremita* [*Osmoderma barnabita*]).

Obszar złożony jest z dwóch fragmentów. Jeden znajduje się na północny zachód, drugi na południowy wschód od centrum Czarniejewa. Największym zagrożeniem dla tego obszaru jest obniżanie się poziomu wód i silne przesuszenie lasów łęgowych.

Aktualnym aktem prawnym w sprawie tej formy ochrony przyrody jest Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 25 stycznia 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Grądy w Czarniejewie (PLH300049) [Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej z 2022, poz. 326].

Nadzór nad obszarem sprawuje Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Poznaniu.

Obszar, o którym mowa wyznaczono w celu trwałej ochrony siedlisk przyrodniczych populacji zagrożonych wyginięciem gatunków zwierząt innych niż ptaki lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych lub właściwego stanu ochrony gatunków, o których mowa w pkt 1 lit. b Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 25 stycznia 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Grądy w Czarniejewie (PLH300049).

Działania ochronne dla obszaru uwzględnia Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Czarniejewo.

Formy ochrony na obszarze Miasta i Gminy Września uzupełniają pomniki przyrody. Zgodnie z wykazem Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody w granicach Miasta i Gminy znajduje się również 8 pomników przyrody (jeden pomnik przyrody – drzewo gatunku lipa drobnolistna „Anielka” w Stanisławowie – został usunięty wskutek nielegalnej wycinki drzew. Na omawianym terenie za pomniki przyrody zostały uznane wyłącznie drzewa (pojedyncze okazy). Lokalizacje i wykaz pomników przyrody wskazuje rozdział 7.15.

Zgodnie z art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2023 poz. 1336 ze zm.) w stosunku do pomników przyrody mogą być wprowadzone następujące zakazy:

- niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru,

- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych,
- uszkodzania i zanieczyszczania gleby,
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej,
- likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych,
- wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych,
- zmiany sposobu użytkowania ziemi,
- wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu,
- umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką,
- zbioru, niszczenia, uszkodzania roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych,
- umieszczania tablic reklamowych.

Uzupełnieniem opisanych zasobów przyrodniczych w formie prawnie ustanowionych form ochrony przyrody są korytarze ekologiczne. Korytarze ekologiczne odgrywają dużą rolę z punktu widzenia poprawy funkcjonowania środowiska przyrodniczego w każdej skali przestrzennej, od lokalnej do ponadregionalnej. Ich podstawowym celem jest zapewnienie warunków sprzyjających migracji organizmów, która może odbywać się na dwa sposoby. Pierwszy z nich polega na powolnym zasiedlaniu obszarów położonych w korytarzu ekologicznym i stopniowym, z pokolenia na pokolenie, przechodzeniu danej populacji do innych regionów. Tym sposobem migrują przeważnie rośliny lub niewielkie zwierzęta. Drugim sposobem jest traktowanie korytarza jako szlaku, przez który pojedyncze osobniki lub ich grupy przechodzą w celu szukania innych korzystnych siedlisk. Poza funkcją migracyjną i wzbogacania różnorodności biologicznej obszarów, korytarze ekologiczne pełnią również wiele innych zadań. Tworzą na przykład ostoje dla wielu gatunków zwierząt, które nie są przystosowane do środowiska otaczającego korytarze. Ponadto wytwarzają one barierę dla części szkodników oraz hamują oddziaływanie wiatru, zwiększają wilgotność i zatrzymują zanieczyszczenia powietrza.

Mapa przebiegu korytarzy ekologicznych w Polsce opracowana została przez Zakład Badania Ssaków PAN w Białowieży (obecnie Instytut Biologii Ssaków) pod kierownictwem prof. dr. hab. Włodzimierza Jędrzejewskiego. Opracowanie powstawało w dwóch etapach:

- etap I - w 2005 r. na zlecenie Ministerstwa Środowiska opracowano mapę sieci korytarzy dla obszarów Natura 2000 z uwzględnieniem potrzeb ochrony kluczowych gatunków dużych ssaków,
- etap II - w 2011 r. we współpracy z Pracownią na rzecz Wszystkich Istot (w ramach projektu ze środków EEA/EOG) opracowano kompletną mapę korytarzy istotnych dla populacji dużych ssaków leśnych oraz spójności siedlisk leśnych i wodno-błotnych w skali krajowej i kontynentalnej.

Przez omawiany obszar przebiega korytarz ekologiczny Dolina Warty.

Jednym z głównych celów „Program Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września” jest rozwój zasobów przyrodniczych poprzez realizację zwiększenie bioróżnorodności obszaru, a katalog przewidzianych do realizacji zadań obejmuje m.in.:

- Pielęgnację, ochronę i rozwój istniejącej zieleni urządzonej (w tym: Rewitalizację skweru zieleni wzdłuż rzeki Wrześnicy na odcinku pomiędzy ul. Miłosławską, a ul. Opieszyn we Wrześni, Rozwój zielono – niebieskiej infrastruktury w mieście Września

w obszarze parku im. Dzieci Wrzesińskich oraz skweru przy ul. Harcerskiej w celu zwiększenia odporności na zmiany klimatu),

- Inwentaryzację, bieżącą ochronę istniejących pomników przyrody oraz tworzenie nowych form ochrony przyrody,

Obszar Miasta i Gminy Września położony jest w zasięgu europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000), ale nie przewiduje się negatywnego oddziaływania przewidywanych przez projekt dokumentu zapisów na cele ochrony, przedmiot ochrony, integralność obszarów i spójność tych obszarów. Nie przewiduje się:

- pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszary Natura 2000 lub
- negatywnego wpływu na gatunki, dla których ochrony zostały wyznaczone obszary Natura 2000, lub
- pogorszenia integralności obszarów Natura 2000 lub ich powiązań z innymi obszarami.

Zadania inwestycyjne planowane w ramach POŚ realizowane będą głównie na obszarach zurbanizowanych lub w obrębie samych obiektów budowlanych (nie będą powstawały nowe obszary zurbanizowane powodujące defragmentację siedlisk przyrodniczych i osłabiające integralność przyrodniczą Miasta i Gminy Września). Z uwagi na ogólny sposób formułowania w projekcie Programu ustaleń dotyczących planowanych kierunków działań, bez wskazania ich zakresu i szczegółowej lokalizacji, w tym położenia względem cennych obiektów przyrodniczych, należy stwierdzić, iż w analizowanym dokumencie brak jest danych, które wskazywałyby, że realizacja jego ustaleń spowoduje znaczące oddziaływanie na obiekty chronione. Należy mieć także na względzie, że jest to dokument o charakterze strategicznym, który nie przesądza o technologii stosowanej w trakcie realizacji inwestycji, a potem ich funkcjonowaniu, a także fakt, iż jak już wcześniej wspomniano działania inwestycyjne, stanowiące przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, będą musiały przechodzić odrębne postępowania dotyczące oceny oddziaływania na środowisko. Dodatkowo wyznaczone zadania nie są sprzeczne z aktami prawnymi dotyczącymi form ochrony przyrody. W szczególności POŚ nie wyznacza do realizacji zadań, które zostały uznane za zakazane w stosunku do istniejących na terenie Miasta i Gminy Września form ochrony przyrody.

W ostateczności w sytuacji, gdy niemożliwe jest przeprowadzenie inwestycji w sposób minimalizujących negatywne oddziaływanie na gatunki chronione, konieczne jest uzyskanie i przestrzeganie zezwolenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu na odstąpienie od zakazów w stosunku do gatunków dziko występujących zwierząt, roślin lub grzybów objętych ochroną.

W fazie realizacji planowanych zadań wyznaczonych w projekcie możliwa jest także wycinka drzew i krzewów. Wymagają one szczególnej uwagi podczas wszystkich etapów procesów inwestycyjnych, w związku z czym na etapie realizacji inwestycji nie wolno dopuścić, aby wokół drzew sąsiadujących z planowanymi przedsięwzięciami doszło do zmiany poziomu gruntu ani zagęszczania gleby. Należy zabezpieczyć drzewa przed zmianą właściwości chemicznych gleby. Podczas prac inwestycyjnych sąsiadujących z drzewami należy pamiętać o zastosowaniu rozwiązań zapewniających ochronę drzew i gleby:

- zastosowanie ogrodzenia tymczasowego strefy ochrony drzew (SOD),
- zastosowanie murków oporowych na granicy SOD w celu zachowania oryginalnego poziomu gruntu,
- zabezpieczenie konarów i pni (nie należy wycinać całych konarów, ogławiać ani podkrzesywać koron drzew).

W przypadku konieczności pozostawienia otwartej ściany wykopu w SOD, na czas robót budowlanych, konieczne jest zamontowanie ekranu korzeniowego w celu ochrony przed przesuszeniem i przemarznięciem korzeni żywicielskich.

Inwestor zobowiązany jest także do przestrzegania art. 75 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2024 poz. 54):

- w trakcie prac budowlanych inwestor realizujący przedsięwzięcie jest obowiązany uwzględnić ochronę środowiska na obszarze prowadzenia prac, a w szczególności ochronę gleby, zieleni, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych,
- przy prowadzeniu prac budowlanych dopuszcza się wykorzystywanie i przekształcanie elementów przyrodniczych wyłącznie w takim zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z realizacją konkretnej inwestycji,
- jeżeli ochrona elementów przyrodniczych nie jest możliwa, należy podejmować działania mające na celu naprawienie wyrządzonych szkód, w szczególności przez kompensację przyrodniczą,
- właściwy organ administracji w pozwoleniu na budowę szczegółowo określa zakres obowiązków, o których mowa w ust. 1 i 3,
- wymagany zakres kompensacji przyrodniczej w przypadku przedsięwzięć, dla których była przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, określa decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach oraz inne decyzje, przed wydaniem których została przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

W przypadku planowanych prac prowadzonych w pobliżu drzew i krzewów, a także prac związanych z wycinką zadrzewień należy przestrzegać przepisów dotyczących ochrony gatunkowej, z uwagi, iż stanowić mogą potencjalne siedlisko chronionych gatunków. Na etapie realizacji ustaleń projektu Programu należy przestrzegać przepisów dotyczących ochrony gatunkowej, w tym w głównej mierze: zakazów niszczenia gniazd i siedlisk gatunków chronionych oraz przypadkowego płoszenia, określonych w rozporządzeniu w sprawie ochrony gatunkowej grzybów, rozporządzeniu w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt, rozporządzeniu w sprawie ochrony gatunkowej roślin i określonych w ustawie o ochronie przyrody. Przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację pod kątem występowania chronionych gatunków i w razie stwierdzenia występowania chronionych gatunków ptaków termin i sposób wykonania prac dostosować do ich okresów lęgowych.

11.2 ODDZIAŁYWANIA GENEROWANEGO ZAPISAMI PROJEKTU DOKUMENTU NA JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH ORAZ ANALIZA MOŻLIWOŚCI NIEOSIĄGNIĘCIA CELÓW ŚRODOWISKOWYCH ZAWARTYCH W PLANIE GOSPODAROWANIA WODAMI NA OBSZARZE DORZECZA DLA ZIDENTYFIKOWANYCH CZĘŚCI WÓD

Jakość wód powierzchniowych oraz podziemnych Miasta i Gminy Września przedstawiono w rozdziałach 7.5 i 7.6. Jakość wód powierzchniowych na terenie gminy jest generalnie zła (ogólna ocena, stan chemiczny).

Przyczyny słabej jakości wód powierzchniowych są ogólnokrajowe i są to przede wszystkim:

- brak kanalizacji i oczyszczalni ścieków na wskazanym terenie,
- całkowity brak bezodpływowych zbiorników na ścieki lub ich rozszczelnienie w budynkach mieszkalnych wyposażonych w wewnętrzne systemy kanalizacyjne, w miejscowościach posiadających sieć wodociągową,
- przypadki zamiany studni kopanych po zwodociągowaniu na szamba lub śmietniki,
- niewłaściwe rolnicze użytkowanie ścieków, w szczególności gnojowicy, odprowadzanie ścieków nieoczyszczonych do ziemi lub do wód powierzchniowych i infiltracja zanieczyszczeń do wód podziemnych (doty chłonne lub odprowadzanie powierzchniowe),

- składowanie odpadów w miejscach do tego nie wyznaczonych i nieurządzonych „dzikie wysypiska” (infiltracja odcieków),
- przyzwanie obornika lub kizzonek bezpośrednio na powierzchni ziemi,
- spływ ścieków nieoczyszczonych zawierających ropopochodne i metale ciężkie z dróg do rowów przydrożnych i infiltracja w głąb lub odprowadzenie do rowów melioracyjnych,
- infiltracja w głąb i spływ do wód powierzchniowych soli używanej przez zarządy dróg do zwalczania zimowej śliskości jezdni.

Analiza możliwości nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry dla zidentyfikowanych jednolitych części wód z terenu Miasta i Gminy Września zawarta w → Tabela 7 potwierdza przytoczone dane – wszystkie JCWP są zagrożone ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych zaplanowanych w ramach II aktualizacji PGW.

Jakość wód podziemnych jest lepsza. JCWPd nr 61 nie jest zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry.

Nadrzędnym celem ochrony wód jest osiągnięcie celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych, jednolitych części wód podziemnych oraz obszarów chronionych, a także poprawa jakości wód oraz biologicznych stosunków w środowisku wodnym i na terenach podmokłych.

Zapisy Programu dotyczące ochrony zasobów wodnych w efekcie długofalowym nie będą powodowały negatywnych oddziaływań na środowisko, a także są zgodne z wymogami określonymi w ustawie Prawo wodne. Ponadto należy stwierdzić, że działania przewidziane w programie nie spowodują znaczącego oddziaływania na jednolite części wód. Wręcz przeciwnie, stwierdza się że realizacja ustaleń projektu przyczyni się do osiągnięcia celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” (aktualnie jest to Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry). Jest to druga aktualizacja Planów gospodarowania wodami (IIaPGW).

Jak napisano wcześniej, na etapie realizacji inwestycji może teoretycznie nastąpić do negatywnych zmian. W następstwie prac budowlanych nastąpić może ingerencja w stosunki wodne w wyniku prac związanych z budową systemu odwodnienia, oddziaływanie to jednak będzie lokalne i krótkotrwałe.

Istnieje możliwość zanieczyszczenia wód podziemnych w wyniku naruszenia nieprzepuszczalnych lub trudno przepuszczalnych warstw podczas prowadzenia prac ziemnych oraz możliwość skażenia środowiska wodno-gruntowego substancjami ropopochodnymi mogącymi przedostać się do gruntu i dalej do wód podziemnych w wyniku wycieków olejów, paliwa i innych środków chemicznych z uszkodzonych maszyn budowlanych. Na zapleczu budowy powstawać będą przede wszystkim ścieki bytowe. Powstające ścieki bytowe z zaplecza budowy powinny być odprowadzane do przewoźnych sanitariatów, a następnie wywożone do oczyszczalni ścieków.

W odniesieniu do zadań związanych z gospodarką wodami proponuje się następujące działania minimalizujące negatywne oddziaływania w zakresie występowania siedlisk chronionych:

- należy przestrzegać przepisów dotyczących ochrony gatunkowej, w tym w głównej mierze: zakazów niszczenia siedlisk i miejsc związanych z rozrodem gatunków chronionych, umyślnego zabijania, okaleczania lub chwytania oraz przypadkowego płoszenia i niepokożenia określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014 poz. 1408), Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2022 poz. 2380), Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. 2014 poz. 1409), a także określonych w ustawie o ochronie przyrody,

- przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację pod kątem występowania chronionych gatunków,
- w razie stwierdzenia ich występowania termin i sposób wykonania prac należy dostosować do okresów ich migracji i rozrodu.

Realizacja działań określonych w harmonogramie POŚ nie wpłynie na pogorszenie stanu jakości wód powierzchniowych i podziemnych, w tym nie pogorszy poszczególnych wskaźników fizykochemicznych, biologicznych i hydromorficznych określających stan ekologiczny wód powierzchniowych oraz wskaźników chemicznych świadczących o stanie chemicznym wody, odpowiadającym warunkom osiągnięcia przez te wody dobrego stanu.

W następnej tabeli przedstawiono analizę możliwości nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry dla zidentyfikowanych jednolitych części wód z terenu Miasta i Gminy Września.

Tabela 17. Analiza możliwości nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry dla zidentyfikowanych jednolitych części wód z terenu Miasta i Gminy Września

Nazwa JCWP/JCWPd	Kod JCWP/JCWPd	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Cel środowiskowy JCWP na lata 2022–2027	
			cel środowiskowy stan/potencjał ekologiczny	cel środowiskowy stan chemiczny
Miłostawka	RW6000101854899	zagrożona	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	stan chemiczny, dla złagodzonych wskaźników przedstawionych kolumnie 51 - poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
Moskawa do Wielkiej	RW600009185441	zagrożona	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	stan chemiczny, dla złagodzonych wskaźników przedstawionych kolumnie 51 - poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
Rudnik	RW6000091836869	zagrożona	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki wraz z klasą przedstawione w kolumnach nr 49-50, pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny
Struga Bawół do Dopływu z Szemborowa	RW6000101836839	zagrożona	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	stan chemiczny, dla złagodzonych wskaźników przedstawionych kolumnie 51 - poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
Struga Bawół od Dopływu z Szemborowa do ujścia	RW6000091836899	zagrożona	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki wraz z klasą przedstawione w kolumnach nr 49-50, pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny

Nazwa JCWP/JCWPd	Kod JCWP/JCWPd	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Cel środowiskowy JCWP na lata 2022–2027	
			cel środowiskowy stan/potencjał ekologiczny	cel środowiskowy stan chemiczny
Wrześnica	RW60001018389	zagrożona	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	stan chemiczny, dla złagodzonych wskaźników przedstawionych kolumnie 51 - poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
JCWPd nr 61	GW600061	niezagrożona	Stan chemiczny – dobry stan chemiczny, Stan ilościowy – dobry stan ilościowy	

Źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry

11.3 ANALIZA ODPORNOŚCI USTALEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU NA ZMIANY KLIMATU ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM KLĘSK ŻYWIOŁOWYCH, ANALIZA ODDZIAŁYWANIA NA ZMIENIAJĄCE SIĘ WARUNKI KLIMATYCZNE I ŚRODOWISKOWE NA USTALENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Ze „Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” wynika, iż do roku 2030 zmiany klimatu będą miały dwójaki, pozytywny i negatywny wpływ na gospodarkę, społeczeństwo i środowisko.

Wzrost średniej temperatury powietrza będzie miał pozytywne skutki m.in. w postaci wydłużenia okresu wegetacyjnego, skrócenia okresu grzewczego oraz wydłużeniu sezonu turystycznego.

Dominujące są jednak przewidywane negatywne konsekwencje zmian klimatu. Ze zmianami klimatycznymi wiązać się niekorzystne zmiany warunków hydrologicznych. Wprawdzie roczne sumy opadów nie ulegają zasadniczym zmianom jednak ich charakter staje się bardziej losowy i nierównomierny, czego skutkiem są dłuższe okresy bezopadowe, przerywane gwałtownymi i nawałnymi opadami. Poziom wód gruntowych będzie się obniżał, co negatywnie wpłynie na różnorodność biologiczną i formy ochrony przyrody w szczególności na zbiorniki wodne i tereny podmokłe. Zmiany będzie można zaobserwować również w porze zimowej, gdzie skróci się okres zalegania pokrywy śnieżnej i jej grubość oraz nasili się proces ewaporacji, co wpłynie na spadek zasobów wodnych kraju.

Jednocześnie efektem zmian klimatu będzie zwiększanie częstotliwości występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych i katastrof, które będą miały istotny wpływ na obszary wrażliwe i gospodarkę kraju. Podstawowe znaczenie będą miały ulewne deszcze niosące ryzyko powodzi i podtopień lub osuwisk – głównie na obszarach górskich i wyżynnych, ale także na zboczach dolin rzecznych i na klifach wzdłuż brzegu morskiego. Coraz częściej będzie można zaobserwować silne wiatry a nawet towarzyszące im incydentalnie trąby powietrzne i wyładowania atmosferyczne, które mogą znacząco wpłynąć m.in. na budownictwo oraz infrastrukturę energetyczną i transportową.

Bezpośrednie negatywne skutki zmian klimatu to również nasilenie się zjawiska eutrofizacji wód śródlądowych i wód przybrzeża, zwiększenie zagrożenia dla życia i zdrowia w wyniku stresu termicznego i wzrostu zanieczyszczeń powietrza, większe zapotrzebowanie na energię elektryczną w porze letniej, zmniejszenie potencjału chłodniczego elektrowni czego skutkiem będzie spadek mocy produkcyjnej i wiele innych.

W ramach „Programu Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września” realizowane będą różne zadania, które wpłyną w sposób bezpośredni na łagodzenie zmian klimatu i adaptację do skutków jego zmian poprzez zmniejszenie emisji oraz wzrost

pochłaniania gazów cieplarnianych oraz zmniejszenie oddziaływania następstw klęsk żywiołowych takich jak powodzie, podtopienia oraz susze. Do zadań takich zaliczają się m.in.:

1. Kształtowanie zasad korzystania z określonych źródeł ciepła w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
2. Budowa ścieżek pieszo-rowerowych/chodników z dopuszczeniem ruchu rowerów (drogi dla pieszych i rowerów) (w tym: Bierzplin, Bierzplin - Sołeczno, Białężyce – Chocicza Wielka, ul. Miodowej w Przyborkach),
3. Budowa zbiorników retencyjnych na wody opadowe na terenie gminy Września,
4. Budowa zbiornika retencyjnego "Gozdowo" na Wrześnicy,
5. Zalesianie nowych terenów,
6. Pielęgnacja, ochrona i rozwój istniejącej zieleni urządzonej (w tym: Rewitalizacja skweru zieleni wzdłuż rzeki Wrześnicy na odcinku pomiędzy ul. Miłosławską, a ul. Opieszyn we Wrześni, Rozwój zielono – niebieskiej infrastruktury w mieście Września w obszarze parku im. Dzieci Wrześnińskich oraz skweru przy ul. Harcerskiej w celu zwiększenia odporności na zmiany klimatu)
7. Wymiana niskosprawnych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych oraz ich termomodernizacja (realizacja Programu Priorytetowego "Czyste Powietrze"),
8. Promocja stosowania odnawialnych źródeł energii,
9. Modernizacja oświetlenia ulicznego

Pozostałe zadania zaplanowane do realizacji w ramach Programu nie będą wywierać znaczącego oddziaływania na klimat (w tym na warunki termiczne, anemometryczne i wilgotnościowe).

11.4 IDENTYFIKACJA ISTNIEJĄCYCH I ZAMKNIĘTYCH SKŁADOWISK ODPADÓW LUB ICH CZĘŚCI ORAZ TERENÓW, NA KTÓRYCH GROMADZONE BYŁY ODPADY, NA KTÓRYCH WYSTĘPUJE ZAGROŻENIE DLA ŻYCIA I ZDROWIA LUDZI, BEZPIECZEŃSTWA MIENIA LUB ŚRODOWISKA

Na terenie gminy zlokalizowane jest, aktualnie już zrehabilitowane, składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne. Składowisko położone jest na południowy-wschód od miejscowości Bardo przy drodze lokalnej Bardo-Skotniki, na działce o nr ewidencyjnym 91/5 będącej własnością Gminy Września. W ramach prac rekultywacyjnych zaprojektowano wykonanie trzech pochodni odgazowujących. Teren składowiska jest odgradzony i zabezpieczony przed wejściem osób niepowołanych. W chwili obecnej prowadzony jest bieżący monitoring składowiska przez akredytowane laboratorium. Zgodnie z ostatnimi wynikami badań monitoringu oraz wizji lokalnej stwierdzono, że system odgazowywania składowiska jest sprawny.

Harmonogram realizacyjny Programu ochrony środowiska zakłada realizację w kolejnych latach zadania pn. „Monitoring nieczynnego składowiska odpadów w miejscowości Bardo”.

W odniesieniu do ograniczenia możliwości rozprzestrzenienia się zanieczyszczeń z terenów innych niż składowiska odpadów ramach celu środowiskowego „ZBILANSOWANY SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI” dla obszaru Miasta i Gminy Września zaproponowano kierunek interwencji polegający na zapewnieniu właściwej obsługi mieszkańców w zakresie odbioru i utylizacji odpadów poprzez:

1. Zorganizowanie prawidłowego odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych,
2. Promowanie budowy przydomowych kompostowników,
3. Rozbudowę Gminnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą,
4. Budowę stacji przeładunkowej,
5. Edukację mieszkańców Gminy w zakresie ograniczania ilości wytwarzanych odpadów, prawidłowego postępowania z odpadami oraz ochrony środowiska przed odpadami,

6. Demontaż i utylizacja wyrobów zawierających azbest.

11.5 IDENTYFIKACJA OBSZARÓW, NA KTÓRYCH PROWADZONA BYŁA DZIAŁALNOŚĆ MOGĄCA Z DUŻYM PRAWDOPODOBIENIEM POWODOWAĆ HISTORYCZNE ZANIECZYSZCZENIE POWIERZCHNI ZIEMI

Historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi jest to zanieczyszczenie, które powstało przed 30 kwietnia 2007 r. lub wynika z działalności zakończonej przed tą datą. Dotyczy to także szkody w środowisku spowodowanej przez emisję lub zdarzenie, od którego upłynęło więcej niż 30 lat. Rejestr prowadzi Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska. W rejestrze historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi figurują dwie nieruchomości położone na terenie Miasta i Gminy:

- historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi na terenie zlikwidowanego ZPN nr 4, Słomowo 1b, 62-300 Września - władający powierzchnią ziemi: PKN Orlen S.A. - status: teren, na którym zakończono remediację - substancje zanieczyszczające: suma węglowodorów C12-C35, składników frakcji oleju; etylobenzen; benzo(k)fluoranten; naftalen; suma węglowodorów C6-C12, składników frakcji benzyn; ksyleny; toluen; benzo(b)fluoranten; benzo(a)piren,
- historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi na terenie działki nr 1080/1 położonej przy ul. Szkolnej 2 we Wrześni - władający powierzchnią ziemi: ORLE MONT-BUD Sp. z o.o. - status: teren w trakcie remediacji - substancje zanieczyszczające: suma węglowodorów C12-C35, składników frakcji oleju; etylobenzen; suma węglowodorów C6-C12, składników frakcji benzyn; suma węglowodorów aromatycznych; ksyleny; benzen; toluen.

W rejestrze bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku i szkód w środowisku nie figurują nieruchomości z terenu Miasta i Gminy.

Należy jednak wskazać, że zgodnie z obowiązującym prawem, władający powierzchnią ziemi (tj. właściciel nieruchomości lub podmiot ujawniony jako władający w ewidencji gruntów i budynków), w przypadku stwierdzenia historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi na swoim terenie, na podstawie art. 101e, ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska, zobowiązany jest do niezwłocznego zgłoszenia tego faktu Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska, a następnie na podstawie art. 101h, ust. 1 ustawy poś do przeprowadzenia na ww. terenie remediacji – usunięcia lub zmniejszenia ilości substancji stwarzających ryzyko, tak aby teren zanieczyszczony przestał stwarzać zagrożenie dla zdrowia ludzi i stanu środowiska. Projekt planu remediacji władający powierzchnią ziemi lub inny sprawca uzgadnia z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska.

12 ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

W poprzednim rozdziałach zostały wskazane działania, które mogą wywoływać negatywne skutki dla środowiska. Do przedsięwzięć realizowanych w ramach Programu, podczas realizacji których mogą pojawić się chwilowe, krótkotrwałe negatywne oddziaływania na środowisko należą przede wszystkim: termomodernizacje budynków, inwestycje w zakresie infrastruktury (drogi, wodociągi, kanalizacja, sieć elektroenergetyczna, sieć gazowa) jak również działania z zakresu usuwania i unieszkodliwiania azbestu. Inwestycje te powodować będą negatywne oddziaływanie na środowisko tylko na etapie wykonawczym, następnie przyczynią się do poprawy stanu środowiska na analizowanym terenie i będą na nie oddziaływać pozytywnie. Inwestycje te w zdecydowanej większości, z uwagi na swój charakter podlegać będą procedurze oddziaływania na środowisko, w której szczegółowo analizowane będzie oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska. W ramach procedury uwzględniane będą również analizy dotyczące minimalizacji bądź kompensacji możliwych oddziaływań. W efekcie ocenie zostanie poddany poziom znaczości poszczególnych oddziaływań. W procedurze oceny oddziaływania na środowisko powinni być zaangażowani projektanci, administracja samorządowa, służby ochrony przyrody, środowisko naukowe i organizacje społeczne.

Podstawowym sposobem minimalizacji ewentualnych negatywnych oddziaływań związanych z realizacją POŚ jest przestrzeganie przy realizacji poszczególnych zadań obowiązujących przepisów prawa. Realizacja zaplanowanych zadań w ramach „Programu Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września” ostatecznie wpłynie na poprawę jakości i stanu poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego, jednak w fazie realizacji niektórych inwestycji może dojść do chwilowych i krótkotrwałych negatywnych oddziaływań środowiskowych.

Odpowiednie zaplanowanie i przeprowadzenie prac budowlanych pozwoli ograniczyć lub całkowicie wyeliminować negatywne oddziaływania środowiskowe. Podstawowe rozwiązania mające na celu ochronę poszczególnych komponentów środowiska jakie należy stosować na etapie prac budowlanych (realizacji przedsięwzięcia) przedstawiają się następująco:

- wyznaczenie dróg technologicznych/placu budowy w sposób zapewniający oszczędne korzystanie z terenu i minimalne przekształcanie jego powierzchni,
- przywrócenie terenu prac do stanu sprzed budowy,
- ograniczenie do minimum wycinki drzew, przenoszenie roślin w inne miejsca i realizowanie sadzeń kompensacyjnych,
- zabezpieczanie przed uszkodzeniem mechanicznym drzew, znajdujących się w strefie oddziaływania budowy,
- zaplecze budowy (magazyny, składy, bazy transportowe) w pierwszej kolejności należy lokalizować na terenach już zagospodarowanych i przekształconych, w miarę możliwości w oddaleniu od zabudowy mieszkaniowej i terenów cennych przyrodniczo,
- ograniczenie do niezbędnego minimum zajmowania terenu na obszarach leśnych i podmokłych,

- transport materiałów niezbędnych do budowy powinien odbywać się przede wszystkim w obrębie wyznaczonego pasa drogowego/placu budowy,
- na odcinkach/obszarach, gdzie prace ziemne i budowlane są prowadzone w pobliżu zbiorników wodnych, należy wprowadzić rozwiązania zabezpieczające przed zanieczyszczeniem substancjami chemicznymi pochodzącymi z budowy,
- wyznaczenie na placu budowy miejsca do czasowego gromadzenia wytworzonych odpadów, które będą gromadzone w sposób selektywny w pojemnikach/kontenerach,
- odpady będą przechowywane w sposób uniemożliwiający przedostawanie się jakichkolwiek zanieczyszczeń do gleby oraz wód podziemnych, jak również rozwiewania na tereny przyległe,
- odpady niebezpieczne będą przechowywane w szczelnych pojemnikach bądź workach odpornych na działanie substancji niebezpiecznych zawartych w odpadzie; miejsce magazynowania odpadów niebezpiecznych będzie utwardzone i zadaszone, co pozwoli na zabezpieczenie środowiska wodno-gruntowego przed ewentualnym przedostaniem się substancji niebezpiecznej,
- odpady będą przekazywane odpowiednim firmom posiadającym wymagane prawem zezwolenia na zbieranie lub przetwarzanie odpadów; większość odpadów pochodząca z budowy będzie nadawać się do odzysku, w związku z czym preferowani będą odbiorcy odpadów zapewniający właśnie takie zagospodarowanie,
- przywiązywanie szczególnej uwagi do zabezpieczania środowiska przed skażeniem produktami ropopochodnymi z pojazdów, maszyn i urządzeń budowlanych,
- przenoszenie na nowe stanowiska płazów i gadów występujących na terenie planowanej inwestycji,
- monitorowanie budowy przez przyrodników m.in. ornitologów, ichtiologów, herpetologów, entomologów i botaników,
- zatrzymywanie robót budowlanych, w przypadku pojawienia się w strefie inwestycji zwierząt,
- harmonogram i cykl prowadzenia prac powinien być ściśle skorelowany z cyklem przyrodniczym,
- roboty budowlane w sąsiedztwie terenów objętych ochroną przed hałasem prowadzone powinny być wyłącznie w ciągu dnia,
- dążenie do tego, by wierzchnia warstwa ziemi (humus) wykorzystywana przy pracach wykończeniowych była pochodzenia lokalnego - pozwala to uniknąć wprowadzenia do danej biosfery gatunków inwazyjnych, szkodników czy patogenów,
- redukcja do minimum czasu pracy silników spalinowych urządzeń, maszyn i samochodów budowy na biegu jałowym,
- ograniczenie prędkości jazdy w obrębie placu budowy i w okolicy,
- przygotowanie placów budowy na nieprzewidziane sytuacje awaryjne i wyposażenie ich w niezbędny sprzęt potrzebny na wypadek skażeń.

W kolejnej tabeli przedstawiono przykładowe rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko jakie powinny być zastosowane w trakcie realizacji poszczególnych rodzajów inwestycji.

Tabela 18. Rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań środowiskowych

Inwestycja	Rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań środowiskowych
Prace w obrębie budynków (termomodernizacja, montaż instalacji OZE, demontaż azbestowych pokryć dachowych)	Przy planowaniu prac w obrębie budynków należy mieć na uwadze, iż budynki mieszkalne i inne obiekty budowlane stanowią potencjalne siedliska gatunków chronionych, w szczególności ptaków i nietoperzy. Niewłaściwie prowadzone remonty i docieplenia budynków wykonywane bez uwzględnienia potrzeb biologicznych zwierząt je zasiedlających mogą naruszać przepisy ustawy o ochronie przyrody, a także istotnie przyczyniać się do zmniejszania populacji gatunków chronionych, takich jak jerzyk <i>Apus apus</i> , puszczyk <i>Falco tinnunculus</i> , mroczek późny <i>Eptesicus serotinus</i> , wróbel <i>Passer domesticus</i> czy nietoperze. W celu uniknięcia nieumyślnego niszczenia siedlisk gatunków chronionych należy przed przystąpieniem do prac w obrębie budynków dokonać ich obserwacji pod kątem występowania gatunków chronionych. W sytuacji stwierdzenia ich występowania należy przeprowadzić termomodernizację z uwzględnieniem potrzeb biologicznych zwierząt (dostosowanie terminu termomodernizacji budynków do okresu lęgowego, rozrodczego i hibernacji) oraz po uzyskaniu zezwolenia, o którym mowa w art. 56 ustawy o ochronie przyrody.
Naprawa i konserwacja systemu melioracyjnego oraz udrażnianie rowów melioracyjnych	Rowy i kanały stanowią siedlisko dla wielu cennych gatunków. Prace utrzymaniowe związane z odmulaniem czy pogłębieniem prowadzą do trwałej zmiany warunków siedliskowych i zmiany składu gatunkowego ekosystemu. Zadania te należy realizować tak, aby ograniczyć wycinkę drzew, czy usuwanie roślinności wodnej. Cenne gatunki należy przenieść w miejsca o takich samych bądź zbliżonych warunkach siedliskowych. Ważnym czynnikiem jest również termin prac, który nie powinien kolidować z okresem rozrodu lokalnych populacji.
Bieżąca konserwacja infrastruktury z zakresu utrzymania wód i urządzeń wodnych	Prace w korycie wiążą się z usuwaniem roślinności wodnej i nabrzeżnej, mogą także zmienić reżim hydrologiczny, co wiąże się ze zmianą warunków siedliskowych. W przypadku prac w korycie należy rzetelnie przeprowadzić ocenę oddziaływań przedsięwzięcia na obszary cenne przyrodniczo. Jeżeli w cieku występują gatunki chronione może być dodatkowo potrzebne zezwolenie odpowiedniego organu na odstępstwo od zakazów ochrony gatunkowej. Należy zachować występowanie naturalnych wysp i odsypisk, dla ochrony cennych siedlisk powinno się także zachować miejsca zastoiskowe. Linia brzegowa powinna się charakteryzować dużą różnorodnością i zmiennością. Zaleca się pozostawienie w cieku tzw. elementów siedliskowych (głazów, kamieni, pni drzew), które stanowią element niezbędny do życia gatunków zależnych od środowiska wodnego.
Budowa, modernizacja, przebudowa infrastruktury liniowej (sieci kanalizacyjne, wodociągowe, gazowe, ciepłownicze itd.)	<p>W przypadku budowy (przebudowy) infrastruktury liniowej podstawowym środkiem ochronnym siedlisk i gatunków cennych przyrodniczo jest ich uwzględnianie w procesie planowania i projektowania. Budowa nowej oraz modernizacja już istniejącej infrastruktury liniowej nie powinna prowadzić do podziałów obszarów cennych przyrodniczo (defragmentacji siedlisk).</p> <p>W zakresie budowy nowych odcinków infrastruktury liniowej w przypadku zakrzewień i zakrzewień znajdujących się w zasięgu robót ziemnych należy stosować zasady określone w art. 87 a ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, a więc prace ziemne oraz inne prace wykonywane ręcznie z wykorzystaniem sprzętu mechanicznego lub urządzeń technicznych, wykonywane w obrębie korzeni, pnia lub korony drzewa lub w obrębie korzeni lub pędów krzewu należy przeprowadzać w sposób najmniej szkodzący drzewom lub krzewom, zabezpieczając je przed:</p> <ul style="list-style-type: none"> – uszkodzeniami mechanicznymi pni poprzez zastosowanie tymczasowych osłon, np. tkaniny jutowej, desek połączonych drutem lub grubych mat z trzciny lub słomy do wysokości minimalnej 2 m, – fizycznym uszkodzeniem krzewów poprzez wygradzenie terenu ich występowania, – przesuszeniem odkrytych korzeni poprzez ograniczenie do niezbędnego minimum czasu prowadzenia głębokich wykopów oraz stosowanie słomianych mat zabezpieczających bryły korzeniowe przed przesuszeniem, – mechanicznym uszkodzeniem korzeni szkieletowych poprzez ręczne prowadzenie wykopów w strefie brył korzeniowych w obrębie rzutu korony bądź stosowanie metod bezwykopowych, przy czym prace odkrywkowe należy prowadzić w odległości minimum 1 m od pni drzew, a napotkane korzenie przyciąć na równi ze ścianą wykopu,, – zanieczyszczeniem gruntu w obrębie brył korzeniowych poprzez lokalizację miejsc postoju maszyn i tymczasowego składowania materiałów budowlanych poza obrysem koron drzew, – mechanicznym uszkodzeniem gałęzi poprzez podwiązywanie gałęzi kolidujących z pracą pojazdów i maszyn wykorzystywanych w trakcie robót budowlanych.

Inwestycja	Rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań środowiskowych
	<p>W celu ograniczenia negatywnych oddziaływań w trakcie realizacji inwestycji związanych z infrastrukturą liniową należy również stosować następujące rozwiązania w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ochrony gleb, <ul style="list-style-type: none"> • oszczędnie gospodarować terenem, • ograniczyć do niezbędnego minimum zasięg wymiany gruntów, • zorganizować zaplecze budowy w sposób zabezpieczający podłoże przed zanieczyszczeniem, • sprzęt budowlany i transportowy używany w związku z budową powinien być w dobrym stanie technicznym (bez wycieków paliwa), który po zakończeniu pracy lub w przypadku awarii należy odprowadzić na miejsce postojowe zapewniające ochronę powierzchni ziemi przed przedostaniem się zanieczyszczeń do środowiska gruntowo-wodnego, • w przypadku niekontrolowanych wycieków substancji ropopochodnych wykonawca powinien dysponować środkami do ich neutralizacji, • należy odpowiednio zdeponować i zagospodarować glebę z obszarów zajętych pod inwestycję, • po zakończeniu prac budowlanych należy uporządkować teren budowy. – Ochrony wód podziemnych i powierzchniowych, <ul style="list-style-type: none"> • zachować szczególną ostrożność w czasie prowadzenia prac w korytach rowów melioracyjnych i w ich rejonie, • zachować wszelkie środki ostrożności zapobiegające przedostaniu się zanieczyszczeń, zwłaszcza węglowodorów ropopochodnych, do środowiska gruntowo-wodnego (wykonawca prac powinien dysponować sprzętem i środkami do neutralizacji ewentualnych zanieczyszczeń środowiska gruntowo-wodnego np. sypkie sorbenty hydrofobowe, hydrofobowe maty sorpcyjne w arkuszach lub rolkach, poduszki i rękawy sorpcyjne, biopreparaty), • powstające ścieki bytowe z zaplecza budowy powinny być odprowadzane do przewoźnych sanitariatów, a następnie wywożone do oczyszczalni. – Ochrony powietrza atmosferycznego: <ul style="list-style-type: none"> • w miarę możliwości stosować materiały budowlane w postaci płynnej, • w okresie bezdeszczowym można podczas prowadzenia prac ziemnych zraszać powierzchnię terenu wodą w celu ograniczenia pylenia, • materiały sypkie transportować wywrotkami wyposażonymi w opończe ograniczające pylenie, • wykorzystywać niskoemisyjne środki transportu oraz maszyny. – Ochrony klimatu akustycznego: <ul style="list-style-type: none"> • wykonywać prace budowlane w godzinach 6:00 - 22:00, • stosować nowoczesne maszyny wyposażone w elementy zmniejszające emisję hałasu do środowiska
Zalesianie nowych terenów	<ul style="list-style-type: none"> – Każde zalesienie terenu porolnego otwartego wymaga przeprowadzenia kompleksowego rozpoznania przyrodniczego, to znaczy wykonania inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej tego terenu i jego bezpośredniego otoczenia. – Zalesianie należy dostosować do lokalnych warunków siedliskowych i krajobrazowych, wykorzystując przy tym istniejące zadrzewienia i zakrzaczenia. Powinno się w tym procesie starać o pozostawienie oczek wodnych i bagienek oraz wykorzystywać wszelkie zróżnicowania mikrosiedliskowe w celu urozmaicenia składu gatunkowego zakładanych upraw leśnych. – Należy tworzyć wzdłuż granic: pole uprawne – las lub łąka – las ekotony, charakteryzujące się swoistym składem gatunkowym roślin, złożonym głównie z drzew sadzonych w rozluźnionej więźbie (odległości) oraz krzewów. W wyniku czego przejście między różnymi ekosystemami odbywać się będzie w sposób płynny. – Od rozpoznania siedliskowego, od planu zalesień i inwencji gospodarza zależy, czy zalesienia będą elementem stabilizującym krajobraz, chroniącym glebę i inne zasoby ochrony przyrody, czy staną się głównym instrumentem ochrony i wzbogacania różnorodności biologicznej, – Planowana roślinność powinna uwzględniać gatunki rodzimej flory (np. dąb, buk, brzoza, czeremcha, jabłoń, jarząb, jesion, olsza, głóg, grab, topola, klon, lipa, wierzba, wiąz, wiśnia, sosna, świerk, jodła, modrzew, cis). Wprowadzanie do środowiska przyrodniczego i przemieszczanie gatunków obcych, co do zasady jest zakazane, gdyż

Inwestycja	Rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań środowiskowych
	mogą zagrażać rodzimej bioróżnorodności. W odniesieniu do drzew status inwazyjnych zyskały w ostatnich dziesięcioleciach np. jesion gruczołowaty, wiązowiec zachodni czy orzech włoski.
Rekultywacja obszarów poeksploatacyjnych oraz prowadzenie monitoringu poeksploatacyjnego	Przed przystąpieniem do rekultywacji terenu wyrobiska należy przeprowadzić kontrolę obecności gatunków chronionych zwierząt i roślin. W przypadku stwierdzenia gatunków chronionych, jeżeli nie będzie to zagrażało zdrowiu i bezpieczeństwu publicznemu, miejsca takie winno się pozostawić bez prowadzenia rekultywacji. Jeżeli jednak realizacja rekultywacji terenu jest konieczna, prace winny być prowadzone w sposób niepowodujący łamania zakazów obowiązujących względem gatunków chronionych. Jeżeli nie będzie to możliwe, przed przystąpieniem do prac należy uzyskać zezwolenie na realizację czynności zakazanych w stosunku do gatunków chronionych, wydawane na podstawie art. 56 Ustawy o ochronie przyrody.

Źródło: opracowanie własne

13 ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE

„Program Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września” przewiduje realizację zadań, które w większości przyczynią się do poprawienia stanu środowiska na terenie gminy, a tym samym pozytywnie wpłyną na zdrowie ludzi i poprawią standard życia mieszkańców. Zaproponowane w POŚ cele są spójne z innymi dokumentami strategicznymi szczebla wyższego, a w szczególności ze Strategią Rozwoju Kraju oraz z dokumentami przyjętymi na szczeblu regionalnym i lokalnym. W związku z powyższym przedstawienie alternatywnych rozwiązań w tym kontekście nie ma uzasadnienia zarówno z formalnego jak i ekologicznego punktu widzenia.

Ponadto, dokument ten ma charakter strategiczny i w związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań, w tym napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Jako warianty alternatywne dla zaplanowanych przedsięwzięć można rozważać: warianty lokalizacji, warianty konstrukcyjne i technologiczne, warianty organizacyjne czy wariant niezrealizowania inwestycji tzw. wariant „0”. Wariant „0” nie oznacza, że nic się nie zmieni. Konsekwencje związane z brakiem realizacji Programu mogłyby być znacznie dotkliwsze dla środowiska i ludzi. Pewnym jest, iż rozwiązanie alternatywne polegające na braku realizacji „Programu Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września” wpłynie negatywnie na wszystkie komponenty środowiska, ponieważ jak wykazano w niniejszej prognozie, zadania zaplanowane do realizacji w ramach POŚ oddziaływać będą w sposób pozytywny stały i długoterminowy na poszczególne komponenty środowiskowe (zaniechanie ich realizacji pogorszy stan środowiska na terenie gminy).

Trudności jakie mogą być związane z realizacją niektórych zadań określonych w Programie to przede wszystkim wysokie koszty realizacji poszczególnych zadań oraz trudności w pozyskaniu odpowiednich środków na ten cel, niedotrzymanie ustalonych terminów realizacji zadań, możliwość wystąpienia konfliktów społecznych oraz trudności w pozyskaniu terenów pod poszczególne inwestycje.

Główną trudnością napotkaną przy sporządzaniu niniejszej Prognozy był stopień ogólności zapisów analizowanego Programu.

W związku z powyższym wszelkie analizy oddziaływań mają charakter ogólny i opierają się w dużej mierze na teoretycznej możliwości wystąpienia negatywnych lub pozytywnych oddziaływań. Dlatego też należy zakładać, że wszelkie sformułowane wnioski odnośnie możliwości wystąpienia możliwego negatywnego oddziaływania, powinny być zweryfikowane na etapie wykonywania szczegółowych analiz np. na etapie przygotowywania dokumentacji niezbędnej do uzyskania decyzji środowiskowych.

Wśród wielu możliwych źródeł finansowania inwestycji, jednostki samorządowe, każdorazowo i indywidualnie powinny dopasowywać system możliwości finansowania, do danej inwestycji i przedsięwzięcia.

14 SPIS TABEL

Tabela 1.	Analiza zgodności celów „Programu Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września” z dokumentami nadrzędnymi	12
Tabela 2.	Etapy procedury strategicznej oceny oddziaływania POŚ	29
Tabela 3.	Wskaźniki realizacji „Program Ochrony Środowiska na lata 2024-2027 z perspektywą na lata 2028-2031 dla Miasta i Gminy Września”	32
Tabela 4.	Wyniki GPR 2020/2021 dla odcinków dróg przebiegających przez obszar Miasta i Gminy Września	40
Tabela 5.	Wyniki pomiarów hałasu kolejowego dla linii kolejowej E20 na odcinku Barłogi–Swarzędz – od km 207,900 do km 291,620 (Konin-Podstolice) w 2022 r.	42
Tabela 6.	Wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych w punktach pomiarowych zlokalizowanych w Mieście i Gminie Września	44
Tabela 7.	Ocena stanu JCWP z terenu Miasta i Gminy Września na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)	49
Tabela 8.	Warunki zgodności aglomeracji Września z dyrektywą Rady 91/271/EWG z zasadą hierarchiczności.....	56
Tabela 9.	Charakterystyka i eksploatacja złóż kopalin zlokalizowanych na terenie gminy.....	57
Tabela 10.	Zestawienie wyników badań gleb przeprowadzonych w 2022 roku	59
Tabela 11.	Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości minimalnej dla lat 2022-2026.....	62
Tabela 12.	Osiągnięte w latach 2022-2023 poziomy składowania odpadów komunalnych	63
Tabela 13.	Osiągnięte w latach 2022-2023 poziomy ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania	63
Tabela 14.	Pomniki przyrody w Mieście i Gminie Września	65
Tabela 15.	Matryca wpływu działań przedstawionych w Programie na poszczególne elementy środowiska .	80
Tabela 16.	Typowe negatywne oddziaływania środowiskowe występujące na etapie realizacji przedsięwzięć o charakterze budowlanym (budowa/rozbudowa/przebudowa infrastruktury liniowej oraz obiektów budowlanych).....	85
Tabela 17.	Analiza możliwości nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry dla zidentyfikowanych jednolitych części wód z terenu Miasta i Gminy Września	95
Tabela 18.	Rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań środowiskowych.....	101

15 SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1	Położenie Miasta i Gminy Września na tle województwa wielkopolskiego.....	35
Rysunek 2	Położenie Gminy Września na tle powiatu wrzeńskiego.....	36
Rysunek 3	Zasięg obszarów przekroczeń poziomu docelowego B(a)P w pyłe zawieszonym PM10, określonego.....	37
Rysunek 4	Wizualizacja wyników pomiarów w ramach GPR 2020/2021	41
Rysunek 5	JCWP rzeczne na obszarze Miasta i Gminy Września	46
Rysunek 6	Stan/potencjał ekologiczny JCWP	47
Rysunek 7	Stan chemiczny JCWP.....	47
Rysunek 8	Ocena stanu JCWP	48
Rysunek 9	Obszary zagrożenia powodziowego 0,2% (raz na 500 lat)	53
Rysunek 10	Łączne zagrożenie suszą.....	54
Rysunek 11	Zagrożenie suszą rolniczą.....	54
Rysunek 12	Lokalizacja udokumentowanych złóż kopalin na terenie Gminy Września.....	58

<i>Rysunek 13</i>	<i>Lokalizacja obszaru Natura 2000 Grądy w Czerniejewie</i>	<i>65</i>
<i>Rysunek 14</i>	<i>Pomniki przyrody zlokalizowane na obszarze Miasta i Gminy Września</i>	<i>67</i>
<i>Rysunek 15</i>	<i>Korytarz ekologiczny „Dolina Warty”</i>	<i>68</i>
<i>Rysunek 16</i>	<i>Lasy Miasta i Gminy Września</i>	<i>69</i>
<i>Rysunek 17</i>	<i>Lokalizacja zakładów przemysłowych o zwiększonym/potencjalnym ryzyku wystąpienia poważnej awarii.....</i>	<i>70</i>